

รายงานการวิจัย
เรื่อง

การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่
ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต

นางสาวธนานันต์	กฤตยากรนุพงศ์
นายวิศวะ	วิเชียรไชย
นายกฤษชล	ไทรศิริภัทร
นายประวิณ	หรือเจริญ
นายอริคม	ก้างสำโรง
นายธนพล	เอกทัศน์
นางสาวปวีณ	ศิริตระกูล
นางสาวสุนันท์	หอมชาติ

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

รายงานการวิจัย
เรื่อง

การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่อ
อินเทอร์เน็ต

นางสาวธนานันต์	กฤตยากรนุพงศ์
คณะนิเทศศาสตร์บัณฑิต	ศูนย์การเรียนรู้ระนอง2
นายวิศวะ	วิเชียรไชย
คณะนิเทศศาสตร์บัณฑิต	ศูนย์การเรียนรู้ระนอง2
นายกฤษชล	ไตรสิทธิ์ภัทร
คณะนิเทศศาสตร์บัณฑิต	ศูนย์การเรียนรู้ระนอง2
นายประวีณ	หรือเจริญ
คณะนิเทศศาสตร์บัณฑิต	ศูนย์การเรียนรู้ระนอง2
นายอริคม	ค้ำสำโรง
คณะนิเทศศาสตร์บัณฑิต	ศูนย์การเรียนรู้ระนอง2
นายธนพล	เอกทัศน์
คณะนิเทศศาสตร์บัณฑิต	ศูนย์การเรียนรู้ระนอง2
นางสาวปวีณ	ศิริตระกูล
คณะนิเทศศาสตร์บัณฑิต	ศูนย์การเรียนรู้ระนอง2
นางสาวสุนันท์ หอมชาติ	
คณะนิเทศศาสตร์บัณฑิต	ศูนย์การเรียนรู้ระนอง2

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ปีงบประมาณ255

หัวข้อวิจัย	วิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต
ผู้ดำเนินการวิจัย	คณะผู้วิจัย หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ ศูนย์การเรียนรู้ ระนอง2 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ที่ปรึกษา	ดร.อมรรัตน์ เรืองสกุล
หน่วยงาน	หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ ศูนย์การเรียนรู้ระนอง2 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ปี พ.ศ.	2559

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาข่าวหน้าแรกในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์และเพื่อศึกษาการใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน ท่าทาง ภาพ และการแสดงออกที่ปรากฏในสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต คณะวิทยาการจัดการ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ศูนย์การเรียนรู้ ระนอง2 ชั้นปี ที่1-2 จำนวน 222 คน จากจำนวนรวมทั้งสิ้น 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ

แบบสอบถามเชิงปริมาณ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยมีดังนี้ พบว่าส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.9 และเพศชาย ร้อยละ 35.1โดยเฉลี่ยมีอายุอยู่ระหว่าง 18-23 ปี กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50 กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 50

กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1-2 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการนำเสนอข่าวที่ละเมิดความเป็นสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ปรากฏอยู่ในข่าว คิดเป็นร้อยละ 1.4 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 48.2 ในเรื่องนำเสนอข่าวที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ เห็นด้วยกับเรื่องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจในกฎหมายมากขึ้น 55.0 และเห็นด้วยอย่างยิ่งในการนำเสนอข่าว ควรคำนึงถึงอยู่เสมอว่า มีเยาวชนชายหญิงเป็นผู้อ่านด้วย คิดเป็นร้อยละ 22.5

จากการสอบถามทัศนคติหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการใช้แหล่งข่าวปิด เช่น กรณีที่เป็นข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน ซึ่งไม่สามารถเปิดเผยแหล่งข้อมูลได้ ร้อยละ 50.5 รองลงมา ไม่แน่ใจ ร้อยละ 30.2 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 15.8 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 2.7 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 0.5

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัย ขอขอบคุณดร.อมรรัตน์ เรืองสกุล อาจารย์ประจำวิชาการ วิทยานิเทศศาสตร์ สำหรับข้อเสนอแนะที่ดีและเป็นแนวทางในการริเริ่มทำงานวิจัยในการครั้งนี้ อีกทั้ง ขอขอบคุณ นายปราเมศ เหล็กเพ็ชร์ อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ สมาคมหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ และ นายชาย ปถะคามินทร์ บรรณาธิการข่าวเดลินิวส์ ที่ให้สัมภาษณ์และเก็บภาพในงานวิจัย ขึ้นนี้ ขอขอบคุณนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 คณะนิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์ระนอง2ด้วย ที่สละเวลารอกแบบสอบถามจึงทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คณะผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อการนำไปประกอบการศึกษาในหลักสูตร วิทยานิเทศศาสตร์ ทั้งนี้คณะผู้วิจัยยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษาเพื่อนำไป ปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

คณะผู้วิจัย

2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
หนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทย	5
การใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์	7
จริยธรรมวิชาชีพของสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย	9
หลักจริยธรรมสำหรับผู้สื่อข่าว	10
ลักษณะเฉพาะในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์	12
ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร (Media exposure)	13
ทฤษฎีความเป็นกลางในการนำเสนอข่าว (News Objectivity Theory)	20
ทฤษฎีสื่อสารมวลชน	21
ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนเกี่ยวกับผู้รับสาร	21
ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวกับผู้ส่งสาร	22
ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ของสื่อมวลชน	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
กรอบแนวคิดในการวิจัย	28

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	30
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อหาข้อมูล	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	31
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32
บทที่ 4 ผลการวิจัย	33
ข้อมูลทั่วไป	33
แบบประเมินในการนำเสนอความคิดเห็นการนำเสนอหลักจรรยาบรรณ	
ข่าวบนอินเทอร์เน็ต	34
ทัศนคติหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าว	
ของสื่อมวลชน	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	41
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	46
สรุปผลการวิจัย	46
อภิปรายผล	47
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	49
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	49
บรรณานุกรม	50
บรรณานุกรมภาษาไทย	50
บรรณานุกรมภาษาต่างประเทศ	52
ภาคผนวก	53
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	54
ภาคผนวก ข แบบผลรวม IOC	61
ภาคผนวก ค แบบผลรวม IOC แยก	64
ภาคผนวก ง ถอดเทป บทสัมภาษณ์	74
ภาคผนวก จ หนังสือขออนุญาตตรวจเครื่องมือ	82
ภาคผนวก ฉ หนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์	85
ภาคผนวก ช ภาพเบื้องหลังการทำแบบสอบถาม	88
ภาคผนวก ซ ภาพเบื้องหลังการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	91
ประวัติผู้วิจัย	94

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ และชั้นปี	27
4.2	สถิติความคิดเห็นการนำเสนอหลักจรรยาบรรณของผู้ข่าวบนสื่ออินเทอร์เน็ต	28
4.3	ทัศนคติหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน	30
4.4	ประเด็นที่พบในการใช้ภาษาในการนำเสนอข่าว	41
4.5	ประเด็นที่พบในการใช้ภาษาภาพในการนำเสนอข่าว	42
4.6	ประเด็นที่พบในเทคนิคการพาดหัวข่าวที่น่าสนใจ	43
4.7	ประเด็นที่พบในด้านจรรยาบรรณสื่อ	44

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	หน้าตาของเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ Bangkok Post ในยุคแรก	4
1.2	หน้าตาของเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ Bangkok Post ในยุคแรก	5
2.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	24
ช-1	ทำการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 30 คนแรก	72
ช-2	เริ่มทำการแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาปี 1	72
ช-3	นักศึกษาชั้นปี 2 เริ่มการทำแบบสอบถาม	73
ช-1	การสัมภาษณ์ คุณชาย ปละคามินทร์ บรรณาธิการข่าวประจำวันหนังสือพิมพ์ เดลินิวส์	75
ช-2	มอบขนม Toffee cake เพื่อขอบคุณ คุณชาย ปละคามินทร์	75
ช-3	การสัมภาษณ์ คุณปราเมศ เหล็กเพ็ชร	76
	อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ)	
ช-4	มอบขนม Toffee cake เพื่อขอบคุณ คุณปราเมศ เหล็กเพ็ชร	16

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

สื่อในปัจจุบันเป็นหลักในการชี้แนะ เปลี่ยนแปลง หรือคงไว้ซึ่งทัศนคติของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อย เรื่องในกระแส ความเชื่อ และเรื่องอื่นๆ ดังนั้นจึงปฏิเสธไม่ได้ว่า สื่อนั้นมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชน ทั้งนี้สื่อมักจะนำเสนอข่าวโดยไม่คำนึงถึง “ข้อเท็จจริง” สื่อมักใส่ความคิดเห็นของตนเองลงไปในช่วง จุดนี้นั้นเป็นจุดสำคัญอย่างมากที่ทำให้สื่อกลายเป็นเครื่องมือชี้แนะทัศนคติของผู้รับสารไปด้วย มักจะนำเสนอข่าวโดยแทรกแซงความคิดเห็นเชิงชี้นำไปยังผู้รับสาร ทำให้เกิดการคล้อยตามทีส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางสังคม ทั้งการใช้ภาษาและคำพูดเพื่อสร้างกระแสให้สำนักของสื่ออื่นๆ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อบุคคลที่เขียนถึง

สื่อมวลชนมีหน้าที่ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ให้ความรู้สร้างความบันเทิง เผยแพร่เหตุการณ์ต่างๆ ให้ประชาชนได้รับรู้ภายใต้กรอบแห่งจรรยาบรรณและจริยธรรม ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนหรือสาธารณชนได้ประโยชน์สูงสุด จากข้อมูลข่าวสารที่สื่อได้เผยแพร่ออกมา ข้อกำหนดเรื่องจรรยาบรรณของสื่อมวลชน รวมไปถึงจริยธรรม และการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ซึ่งจำกัดขอบเขตไว้ที่สื่อ 3 ประเภทคือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ เพราะเป็นสื่อที่เข้าถึงการรับรู้ของสาธารณชนอย่างกว้าง มีอิทธิพลต่อการรับรู้ข่าวสารของประชาชน และเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นสื่อกระแสหลักในปัจจุบัน แม้จะมีสื่อสมัยใหม่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต วิทยุชุมชน โทรทัศน์ดาวเทียม เคเบิลทีวี เป็นต้น แต่ก็ยังไม่สามารถเข้าถึงการรับรู้ของประชาชนอย่างกว้างขวางเท่าสื่อกระแสหลัก

จรรยาบรรณของสื่อมวลชนมีเจตนารมณ์เพื่อควบคุมให้สื่อมวลชน ทำงานอย่างเที่ยงตรงต่อข้อเท็จจริง ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ของสาธารณชนเป็นใหญ่ ดังจะเห็นได้จากข้อกำหนดแห่งจรรยาบรรณของสื่อมวลชนประเภทต่างๆที่ตราไว้อย่างละเอียด ซึ่งหากสื่อมวลชนสามารถรักษาจริยธรรมของตนคือการปฏิบัติตามหลักแห่งจรรยาบรรณได้อย่างเต็มที่แล้ว ย่อมจะหวังได้ว่า สาธารณชนคือคนรับข้อมูลข่าวสารย่อมจะได้ประโยชน์อย่างสูงสุดจากการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน

สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย.(2009)

ในขณะที่สังคมไทยในปัจจุบันเดินเข้าสู่ยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร ทำให้มีสื่อเกิดขึ้นมากมาย และมีการแข่งขันกันสูง จนบางครั้ง การนำเสนอข่าว หรือข้อมูล อาจจะละเลยจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน มีการละเมิดผู้ตกเป็นข่าวอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอไปนั้นบางครั้งเป็นที่สงสัย ตกเถียง และกังขาว่า สมควรแล้วหรือไม่อย่างไร ที่ข่าวสารนั้น ๆ ควรเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ อีกทั้งยังมีผลกระทบที่ตามมา ในที่นี้มีทั้งด้านดีและไม่ดีซึ่งส่วนมากเนื้อหาข่าวที่มีอิทธิพลหรือสามารถดึงดูดใจผู้คนสนใจมากที่สุดคือเนื้อหาข่าวในด้านลบเพราะเป็นเนื้อหาข่าวที่อาจจะมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนส่วนใหญ่เช่น การติดตั้งแก๊สรถยนต์จะทำให้ประหยัดมากกว่าการรถยนต์ที่ใช้น้ำมัน แต่มีข้อเสียคือมี

อันตรายมากมายที่พึงระวัง ชาวลักษณะดังกล่าวนี้เป็นชาวที่ค่อนข้างได้รับความสนใจเพราะมีอิทธิพลในการดำเนินชีวิต เป็นข้อควรระวัง เป็นข้อได้เปรียบ เป็นผลประโยชน์ คนส่วนใหญ่จึงให้ความสนใจมากกว่าชาวที่มีอยู่ทั่วไป อย่างเช่นราคายางพารา ซึ่งจะไม่ค่อยได้รับความสนใจเนื่องจากไม่ใช่พ่อค้ายางพารา ไม่ได้มีอิทธิพลต่อชีวิตมากเท่าไรนัก

ชาวที่ได้รับความนิยมส่วนใหญ่คือชาวที่กำลังเป็นกระแส ไม่ว่าจะเป็นชาวบันเทิง การเมือง เทคโนโลยีที่สามารถอำนวยความสะดวกให้เราได้ ชาวเหล่านี้เมื่อเข้าสู่กระแสของโลกอินเทอร์เน็ตก็จะกลายเป็นสังคมในวงกว้าง สามารถเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็ว เป็นแหล่งข่าวสาธารณะที่มีผู้ชมเป็นจำนวนมากหลายเพศหลายวัย แต่วัยที่สามารถเรียกความดึงดูดได้มากที่สุดจะอยู่ในกลุ่มวัยรุ่นเด็กนักเรียน เพราะกลุ่มคนดังกล่าวนี้กำลังอยู่ในช่วงเ็นของการรับรู้ การพัฒนาการอยากรู้อยากลอง จึงอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบจากสื่อที่ได้พบในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น ปล้นทรัพย์เลียนแบบในเกม เป็นต้น ทั้งนี้ผลกระทบในข้างต้นจึงมีทั้งด้านที่ดีและไม่ดีขึ้นอยู่กับดุลพินิจของบุคคลว่าจะนำไปใช้ในทางที่ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ตัวอย่างจากจรรยาบรรณของสื่อมวลชน ในการเขียนข่าวในกรณีหม่อมสาวชาว สก็อตแลนด์ อายุ 20 ปีรายหนึ่ง อยู่ระหว่างสมัครงานเป็นอาจารย์สอนภาษาในโรงเรียน จ.นครศรีธรรมราช ได้ถูกทำร้ายและรุมโทรมบนระเบียงชั้น 2 ของอาคารพาณิชย์ด้านข้างห้างสรรพสินค้าชื่อดัง โดยสื่อมวลชนได้เขียนเนื้อหาของข่าวในกรณีของการเสนอข่าวและภาพผู้ถูกคุกคามทางเพศหรือการระบุชื่อบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลในข่าวการนำเสนอ

ภาพเปลือยของผู้ตาย เป็นต้น และจากเนื้อหาของข่าวนี้ยังมีการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม และไม่ให้เกิดเกียรติกับผู้เสียหายที่เป็นสตรี เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

ในเรื่องเดียวกันนี้ อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2547, หน้า 480-503) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือพิมพ์ออนไลน์ของไทยมีลักษณะการนำเสนอเนื้อหาบนเว็บไซต์ใน 3 รูปแบบ ทั้งนี้ในส่วนของเนื้อหาที่เป็นข่าวมีการนำเสนอในรูปแบบดังนี้ 1) นำเสนอในลักษณะเดียวกับที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ 2) นำเสนอแบบย่อข่าวหรือสรุปข่าว โดยนำเสนอเพียงใจความของข่าว 3) นำเสนอเนื้อหาแบบสรุปสถานการณ์ (Breaking news) เนื้อหาข่าวหลักเป็นการรายงานสถานการณ์ มีลักษณะของการใส่ข้อมูลข่าวใหม่บนเว็บก่อนที่หนังสือพิมพ์จะตีพิมพ์

จะเห็นได้ว่าสื่อทางอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันเป็นสื่อที่ผู้รับสารสามารถรับสารได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้รับสารได้รับสารจากสื่อมวลชนได้อย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเนื้อหาข่าวหน้าแรกในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์
2. เพื่อศึกษาการใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน ท่าทาง ภาพ และการแสดงออกที่ปรากฏในสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยนี้จะศึกษาประชากรจากนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การเรียนระนอง 2 ช่วงชั้นปีที่ 1 และ ปีที่ 2 รวมถึงศึกษาด้านเนื้อหาการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏในสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์จาก ไทยรัฐออนไลน์ และ ข่าวสดออนไลน์ ในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

จรรยาบรรณในการนำเสนอข่าว

หมายถึง สิ่งที่นักข่าวนำเสนอข่าวที่ถูกต้องตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณ

ในการนำเสนอภาพ เสียง ข้อความ โดยมีความเป็นกลาง

หนังสือพิมพ์ออนไลน์

หมายถึง ไทยรัฐออนไลน์

อินเทอร์เน็ต

หมายถึง ไทยรัฐออนไลน์

ผลกระทบในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต

หมายถึง ผลกระทบในที่นี้มีทั้งด้านดีและไม่ดีซึ่งส่วนมากเนื้อหาข่าวที่มีอิทธิพลหรือสามารถดึงดูดให้ผู้คนสนใจมากที่สุดคือเนื้อหาข่าวในด้านลบเพราะเป็นเนื้อหาข่าวที่อาจจะมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนส่วนใหญ่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้สะท้อนภาพของสื่อมวลชนที่มีผลต่อสังคมไทย
2. นำไปใช้เป็นแนวทางในการทำงานของสื่อมวลชนให้มีความรับผิดชอบและนำเสนอข่าวอย่างมีจรรยาบรรณ
3. ทำให้สื่อมวลชนและผู้เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงการนำเสนอต่อประชาชน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง“การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต” คณะผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์และอธิบาย ดังนี้

หนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทย

การใช้ภาษาหนังสือพิมพ์

จริยธรรมวิชาชีพของสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

หลักจริยธรรมสำหรับผู้สื่อข่าว

ลักษณะเฉพาะในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร (Media exposure)

ทฤษฎีความเป็นกลางในการนำเสนอข่าว (News Objectivity Theory

ทฤษฎีสื่อสารมวลชน

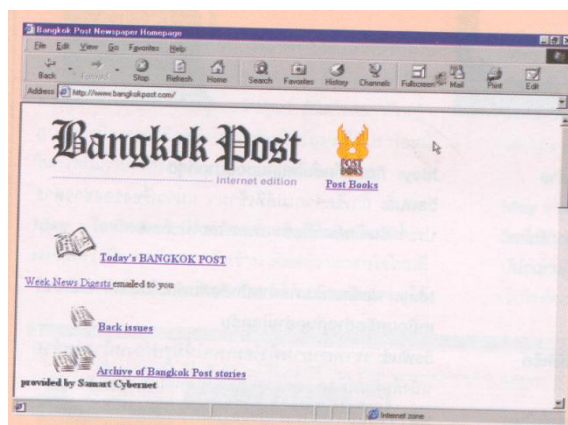
ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนเกี่ยวกับผู้รับสาร

ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวกับผู้ส่งสาร

ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ของสื่อมวลชน(Structural Functionalist Approaches)

หนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทย

สำหรับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทย เกิดขึ้นจากกระแสความนิยมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจากต่างประเทศ ด้วยเพราะความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ได้ทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวพร้อมเสียง ช่วยลดข้อด้อยของสื่อหนังสือพิมพ์ได้เป็นอย่างดี ผนวกกับปัญหาเดียวกันกับที่องค์กรหนังสือพิมพ์ทั่วโลกประสบ นั่นคือ ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ในเดือนมีนาคม 2539 หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ เป็นองค์กรแรกที่ให้บริการ Online Edition

ภาพที่ 1.1

หน้าตาของเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ Bangkok Post ในยุคแรก
(ภาพจาก อิงทัส ฉันทตุลย์และธนวรรณ ท้วมยิ้ม, 2540)

ภาพที่ 1.2

หน้าตาของเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ Bangkok Post ในยุคแรก
(ภาพจาก นิตยสารอินเทอร์เน็ตทูเดย์ ฉบับประจำเดือนกรกฎาคม 2541 หน้า 36 และ 39)

ในขณะเดียวกัน มีบริษัทในเครือองค์กรหนังสือพิมพ์เข้ารับสัมปทานจากการสื่อสารแห่งประเทศไทย - กสท. (ในสมัยนั้น) เพื่อเป็นผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตแก่บุคคลทั่วไป จำนวน 2 ราย คือ บริษัท อินโฟนิวส์ จำกัด ในเครือบริษัท วัฏจักร จำกัด (มหาชน) และ บริษัท เอ็มกรุ๊ป จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทแม่ของเครือแมนเนเจอร์ มีเดียกรุ๊ป (สุนทร สุจิรัฐกุลไกร, 2539 : 116) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า องค์กรด้านสิ่งพิมพ์มีความตื่นตัวและให้ความสนใจด้านนี้อยู่พอสมควร

ส่วนหนังสือพิมพ์ฉบับเล็กฉบับใหญ่รายอื่นๆ ต่างก็ทยอยเปิดตัวหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของตนตามความพร้อมของทรัพยากรที่มีอยู่ และพยายามพัฒนาเว็บไซต์ทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอให้ดีขึ้นตามลำดับ โดยในช่วงนั้น วัตถุประสงค์หลักของการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ก็เพื่อช่วยในการประชาสัมพันธ์ขององค์กร ส่งเสริมภาพลักษณ์ให้ดูทันสมัย เพิ่มช่องทางเสริมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสื่อหลัก อีกทั้งยังเพื่อเพิ่มความรวดเร็วในการเสนอข่าว ลดข้อขัดแย้งเมื่อเปรียบเทียบกับสื่ออื่นๆ

นอกจากนี้ ยังมีผลพลอยได้อีกมากมาย เช่น ช่วยเพิ่มกลุ่มเป้าหมายให้กว้างมากขึ้น ขยายฐานผู้อ่านไปสู่พื้นที่ที่ห่างไกลโดยไม่ต้องลงทุนเพิ่มเติมในเรื่องของการจัดพิมพ์ การขนส่ง และการจัดจำหน่าย เช่น ผู้อ่านคนไทยที่เป็นนักศึกษา คนทำงาน ผู้มีที่พักในต่างประเทศ ผู้อ่านที่อยู่ห่างไกล หรือไม่มีหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ ขาย และยังทำให้เพิ่มช่องทางติดต่อสื่อสารกับผู้อ่าน เช่น รับข้อคิดเห็น รับประเด็นข่าว

ในขณะเดียวกัน องค์กรหนังสือพิมพ์หลายฉบับจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ขึ้นเพื่อเพิ่มช่องทางทางการตลาดในการทำธุรกิจ ทั้งการขายพื้นที่โฆษณาบนเว็บไซต์และขายควบคู่ไปกับสื่ออื่นๆในเครือ ในลักษณะเป็นชุด (Package) หรืออาจมีไว้เพื่อหารายได้เสริมจากค่าสมาชิก ค่าธรรมเนียม และรายได้จากการให้บริการเสริมอื่นๆเกี่ยวกับการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับข่าว เสริมรายได้ของนักข่าว เช่น ให้บริการเป็นแหล่งสืบค้นฐานข้อมูลต่างๆ สำหรับภายในและภายนอกองค์กร

นอกจากนี้ในปัจจุบัน เนื้อหาที่นำมาเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะดูมีความกระชับ และยังสามารถเพิ่มเติมเนื้อหาข่าวสารได้ตลอดเวลา และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ยังมีจุดเด่นอีกประการหนึ่ง คือ หนังสือพิมพ์ออนไลน์มีการจัดแบ่งเป็นเมนูของข่าวสาร เช่น ข่าวบันเทิง ข่าวการเมือง เป็นต้น ซึ่งจะสามารถอ่านข่าวได้ตั้งแต่ข่าวย้อนหลังที่ผ่านมา จนถึงข่าวที่เขียนนำเสนอในปัจจุบัน ส่วนใหญ่แล้ว หนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีเนื้อหาของข่าวที่เหมือนกับหนังสือพิมพ์ แต่หนังสือพิมพ์ออนไลน์ยังมีจุดเด่นอีกอย่างหนึ่งก็คือ สามารถนำเสนอภาพประกอบ หรือคลิปวิดีโอ เพื่อเป็นจุดดึงดูดความสนใจให้กับผู้ที่อ่านข่าวผ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และยังมีองค์ประกอบอื่นๆ อีก เช่น ภาพการโฆษณาสินค้า ตลอดจนมีช่องทางในการแสดงความคิดเห็นที่ให้อ่านได้เสนอแนะ

การใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์

การใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์มีลักษณะแตกต่างจากภาษามาตรฐานอยู่บ้างในด้านการเสนอข่าวโดยเฉพาะ ข่าวหน้าหนึ่ง ซึ่งพอจะสรุปลักษณะสำคัญในการใช้ภาษาได้ดังนี้

1. ใช้ถ้อยคำง่าย ๆ เรียบเรียงถ้อยคำกระชับ รัดกุม สะดุดตา
2. ใช้ถ้อยคำแปลก ๆ เรียกร้องความสนใจ
3. ไม่เคร่งครัดการสะกดการันต์และการใช้ลักษณะนาม
4. ใช้เครื่องหมายต่าง ๆ เพื่อเน้นความหมายของคำ
5. นิยมใช้คำคะนอง ศัพท์แสลงและอักษรย่อ
6. ใช้คำโดยแปลกความหมาย ไม่คำนึงถึงความหมายเดิม
7. ใช้คำผิดความหมาย และใช้คำฟุ่มเฟือย
8. ใช้คำโดยไม่คำนึงถึงระบบของภาษา และหน้าที่ของคำ
9. นิยมใช้คำสำนวนต่างประเทศ
10. ไม่เคร่งครัดแบบแผนของประโยค มักละประธานและคำขยาย

วิเศษ ชาญประโคน (2550, หน้า 50-55) อธิบายว่า หนังสือพิมพ์มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาภาษาหนังสือพิมพ์จึงมีลักษณะเฉพาะต่างจากภาษาในวงการอื่นดังนี้ คือ

1. ใช้ภาษาแปลกใหม่เพื่อให้สะดุดตาสะดุดใจและจำง่าย โดยเฉพาะส่วนพาดหัวข่าว
2. มีการใช้ภาษาระดับปากมากที่สุด ด้วยเหตุผลที่ต้องเสนอข่าวสาร เหตุการณ์ให้อ่านรู้สึกใหม่สอเสมอ ทันข่าว ทันเหตุการณ์ มีความรู้สึกเหมือนอยู่ในเหตุการณ์นั้น อีกทั้งให้อ่านทุกระดับเข้าใจทันที ภาษาปากจึงถูกนำมาใช้มากเพราะเป็นคำพื้น ๆ เข้าใจชัดเจน ภาษาปากได้แก่คำเฉพาะกลุ่ม คำตลาด คำคะนอง สำนวน และคำทับศัพท์

3. ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย เหตุผลที่ต้องใช้ภาษาเพื่อยในภาษาหนังสือพิมพ์ เนื่องจากต้องการขยายรายละเอียดของข่าวหรือเหตุการณ์ให้ชัดเจน และต้องการให้มีความยาว ของข้อความพอเหมาะกับเนื้อที่ของกระดาษ

4. ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด ในบางกรณีหากพื้นที่หน้ากระดาษที่จะเสนอข่าวมีจำกัดอย่างเช่น ส่วนพาดหัวข่าวก็จำเป็นต้องใช้ภาษาที่สั้น กระชับ ชัดเจน

5. ใช้เครื่องหมาย ภาษาหนังสือพิมพ์มีการใช้เครื่องหมายประกอบการเขียนมาก ทั้งเครื่องหมายวรรคตอนและเครื่องหมายอื่น ๆ ที่คิดขึ้นให้สอดคล้องกับข่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งข้อความ เน้นข้อความสำคัญ แสดงคำเฉพาะ ขึ้นหัวข้อใหม่ เป็นต้น

6. มีการใช้ตัวย่อมาก การใช้ตัวย่อในภาษาหนังสือพิมพ์มีค่อนข้างมากกว่าหนังสือทั่วไป เนื่องจากความจำเป็นในเรื่องของเวลาที่เร่งรัด และความจำกัดของพื้นที่ข่าวเมื่อผนวกกับคำเต็ม ของตัวย่อบางตัวยาวมาก จึงเลือกใช้ตัวย่อ ประกอบกับตัวย่อที่ใช้สามารถสื่อความได้ใจเป็นอย่างดี เพราะเคยอ่านและได้ยินมาก่อนบ้างแล้ว

ดังนั้น ในการใช้ภาษาหนังสือพิมพ์ที่ถูกต้อง ผู้สื่อข่าวหรือสื่อมวลชนที่ทำการเขียนนำเสนอข่าว ควรจะต้องคำนึงถึงหลักการใช้ภาษาหนังสือพิมพ์ เพื่อจะทำให้ผู้รับข่าวสารมีความเข้าใจในเนื้อหาของข่าวได้ชัดเจน และเข้าใจง่ายมากขึ้น ควรใช้ภาษากึ่งทางการ หรือระดับกันเอง ให้ถูกต้องตามกาลเทศะ หรือเนื้อหาของข่าวนั้นๆ

จริยธรรมวิชาชีพของสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

1. ส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งเสรีภาพของการเสนอข่าวและความคิดเห็น
2. ให้ประชาชนได้ทราบข่าวเฉพาะที่เป็นจริง การเสนอข่าวสารใด ๆ ออกพิมพ์โฆษณาเผยแพร่ ถ้าปรากฏว่าไม่ตรงต่อความเป็นจริง ต้องรีบจัดการแก้ไขให้ถูกต้องโดยเร็ว
3. ในการได้มาซึ่ง ข่าว ภาพ หรือข้อมูลอื่นใด มาเป็นของตน ต้องใช้วิธีการที่สุภาพและซื่อสัตย์เท่านั้น
4. เคารพในความไว้วางใจของผู้ให้ข่าว และรักษาไว้ซึ่งความลับของแหล่งข่าว
5. ปฏิบัติหน้าที่ของตน โดยมุ่งหวังต่อสาธารณประโยชน์ ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว หรือหมุ่คณะโดยไม่ชอบธรรม
6. ไม่กระทำการอันเป็นการบั่นทอนเกียรติคุณของวิชาชีพ หรือความสามัคคีของเพื่อนร่วมวิชาชีพ

จากหลักจรรยาบรรณที่ได้กล่าวข้างต้น ได้ถูกตราขึ้นมาเพื่อเป็นหลักการในการประกอบวิชาชีพ จะเน้นในประเด็นของเสรีภาพ อิสระภาพ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์และจริงใจ ความถูกต้องความมีเกียรติและศักดิ์ศรีของสื่อมวลชนเพราะคุณสมบัติเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับหน้าที่ของสื่อมวลชนที่จะต้องแจ้งข่าวสารที่ถูกต้องแก่สาธารณชน

ในขณะนี้หนังสือพิมพ์ได้มีการก่อตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติสำเร็จประกอบด้วยบุคคลและตัวแทนสถาบันประกาศเจตนารมณ์ และประกาศยกร่างธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าทำหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. ส่งเสริมผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ให้มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

2. ส่งเสริมเสรีภาพและสนับสนุนสิทธิการรับรู้ข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3. ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบวิชาชีพและกิจการหนังสือพิมพ์หลังจากนั้นสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้มีการตราข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2541 ขึ้น มีผลบังคับใช้กับสมาชิกตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2541 เป็นต้นไป มีทั้งหมด 30 ข้อ เป็นบรรทัดฐานทางจริยธรรมของผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางหรือ

ส่วนท้องถิ่นต้องเคารพปฏิบัติหากผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องได้รับผลลงโทษตามหลักของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ข้อกำหนดทางจริยธรรมมีลักษณะ 2 ประการ คือ

1. เป็นหลักเกณฑ์ที่ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพของนักหนังสือพิมพ์ที่ดี

2. เป็นหลักในการดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างนักหนังสือพิมพ์ที่ดี ซึ่งวงการหนังสือพิมพ์ทั่วโลกทุกยุคทุกสมัยถือกันว่าจริยธรรมของวิชาชีพหนังสือพิมพ์เป็นเรื่องสำคัญที่สุดเรื่องหนึ่งที่นักหนังสือพิมพ์จะพึงเรียนรู้และถือปฏิบัติไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าความรู้ความสามารถในการหาข่าว เป็นต้น

ในส่วนของจริยธรรมวิชาชีพของสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สิ่งที่น่าศึกษาควรพิจารณา คือ ด้านความถูกต้อง ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความจริงใจ รวมไปถึงการทำงานที่ควรเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นด้วยให้มีความเหมาะสม และสාරวมมากขึ้น อาทิ การทำข่าว การเสียชีวิตของปอ ทฤษฎี สหวงศ์ ที่มีบุคคลหนึ่งที่เป็นสื่อมวลชนได้ ปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ให้เกียรติกับบุคคลในครอบครัวของผู้เสียชีวิต เป็นต้น

หลักจริยธรรมสำหรับผู้สื่อข่าว

นักวิชาการได้นำเสนอไว้ ดังนี้

สุภา ศิริมานนท์ , 253:19-49) มีการนำเสนอหลักจริยธรรมในการนำเสนอข่าวดังนี้

1. หลักว่าด้วย ความจริงที่แท้จริง (Objectivity)

นักหนังสือพิมพ์ย่อได้รับความคาดหวังจากผู้อ่านทั่วไปว่า การนำเสนอข่าวนั้นจะมีความครบถ้วน ไม่ลำเอียง ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดของข่าว คือการคาดหวังว่าข้อมูลข่าวนั้นจะไม่มีการสอดแทรกความคิดเห็นหรือทัศนคติส่วนตัวของผู้สื่อข่าวลงไปในการนำเสนอข่าวนั้นๆ ลักษณะของความจริงที่แท้จริง ได้แก่

1.1 ความไม่เป็นฝักเป็นฝ่าย (Impartiality)

หากนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับความขัดแย้งกันของฝ่ายต่างๆ สองฝ่าย หรือหลายฝ่าย นักหนังสือพิมพ์ผู้นำเสนอรายงานต้องหาทรรศนะต่างๆ ของทุกฝ่ายมานำเสนอให้หมดและต้องนำเสนออย่างมีเหตุผลที่สมดุลกัน

1.2 ความปราศจากข้อขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Asense of Conflict of Interest)

คือ การมีส่วนพัวพันโดยมีมูลเหตุหรือจุดมุ่งหมายกับองค์การแห่งใดแห่งหนึ่ง ย่อมทำให้เป็นกรณีที่หมิ่นเหม่มากที่นักหนังสือพิมพ์นั้น ๆ ต้องถูกสงสัยว่าจะเข้าสังกัดเป็นฝักเป็นฝ่าย ดังนั้นหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จึงไม่สมควรใจที่จะเข้าร่วมอยู่ในองค์กรใดๆ

1.3 โอกาสของการปฏิเสธ (Opportunity of Denial)

หากจะเสนอข้อกล่าวหาจะต้องให้ออกาสผู้ถูกกล่าวหาแสดงข้อปฏิเสธของเขาด้วย ถึงแม้ว่าผู้ถูกกล่าวหาเหล่านั้นจะเป็นคนร้ายชนิดร้ายกาจเท่าใดก็ตาม ทั้งนี้เพราะการกล่าวหาเหล่านั้นๆ ยังไม่ใช่พิพาทของศาลยุติธรรม

1.4 การละเว้นจากความลำเอียงต่อผู้ใกล้ชิด (Avoidance of Croyism)

นักหนังสือพิมพ์พึงระมัดระวังให้นักแน่นในการติดต่อพัวพันอย่างใกล้ชิดกับแหล่งข่าวตลอดเวลา เพราะความสัมพันธ์ส่วนบุคคลจะทรงอิทธิพลครอบงำการรายงานข่าวได้

1.5 การละเว้นจากความแค้นเคืองพยาบาท (Avoidance of Vengeance)

ความชิงชังเป็นส่วยบุคคลอาจกลายเป็นเครื่องกีดขวางในการทำข่าวเกี่ยวกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ จะเป็นผลให้การทำข่าวไม่เป็นผล ทำให้หลักการที่ว่าด้วย “ความจริงที่แท้จริง” เรือนกลางลงหรือชวดเซลง นับว่าเป็นอันตรายต่อการปฏิบัติงาน

2. หลักว่าด้วยความสัตย์จริง (Honesty)

พฤติการณ์ของนักหนังสือพิมพ์ประเภทที่ “เขียนข่าวเอาเอง” หรือยังมีการกระทำผิด ๆ ชนิดไร้อจริยธรรม ไร้ยางอาย อีกมากมาย ผลของการประพฤติดังนั้นเป็นการเสี่ยงอย่างยิ่งต่อความเสียหายเมื่อถูกจับได้ หลักการทางจริยธรรมได้กำหนดลงไว้เกี่ยวกับกรณี “ความสัตย์จริง” 2 ประการ คือ

2.1 ต้องเสนอรายงานข่าวที่เป็นจริง ไม่ใช่เสนอนิยาย

2.2 นักหนังสือพิมพ์ต้องรักษาวาจาที่ได้ให้คำมั่นหรือที่ตักปากลงคำกับใครเขาไว้ หากนักหนังสือพิมพ์ได้รับปากกับผู้ให้ข่าวสารไม่ว่ารายใดว่าจะไม่เสนอรายงานข่าวสารเรื่องนั้นในหน้ากระดาษหนังสือพิมพ์ก็จะต้องปฏิบัติตามคำมั่นสัญญานั้นๆ อย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะเนื่องด้วยกรณีใดๆ

3. หลักว่าด้วย ความบังควรและไม่บังควรซึ่งมนุษย์พึงปฏิบัติต่อมนุษย์ (Human Decency)

หลักจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ข้อนี้ จะเป็นปัญหาในเรื่องของอคติหรือความลำเอียง 3 ประการ คือ

3.1 ปัญหาเกี่ยวกับความลำเอียงต่อคนต่างเชื้อชาติหรือต่างภาษา

อย่าใช้คำเรียก หรือคำอ้างถึงชนกลุ่มน้อยใดๆ ในลักษณะเป็นการโจมตี หยาดคาย ต่ำหนิ เสียดสี นอกจากนี้ในการเสนอรายงานข่าว หรือในการแสดงทัศนะ ของหนังสือพิมพ์ต้องระบุเฉพาะตัว ไม่กระทบต่อเชื้อชาติหรือพื้นเพของผู้กระทำผิด ขณะเดียวกันควรจะต้องระมัดระวังให้มากในการใช้ถ้อยคำเกี่ยวกับสตรีตัวนในทำนองเหยียดหยาม ถากถาง เป็นต้น

3.2 ปัญหาเกี่ยวกับความลำเอียงต่อคนต่างศาสนา

นักหนังสือพิมพ์ต้องไม่วิพากษ์เกี่ยวกับศาสนา หรือมีวิธีเอาศาสนามาทำเป็นเรื่องขบขัน หรือเยาะหยัน และเมื่อจะเขียนถึงศาสนาใดๆ หรือผู้นำทางศาสนาก็จะต้องระบุตำแหน่งและสมณศักดิ์ให้ถูกต้องเคร่งครัด

3.3 ปัญหาเกี่ยวกับความน่าชิงชังรังเกียจ

นักหนังสือพิมพ์จะต้องใช้ถ้อยคำให้เหมาะสม ไม่ใช่ถ้อยคำที่แสดงต่อศีลธรรม หรือถ้อยคำใดที่จะทำให้สาธารณชนเกิดความรู้สึกเสียใจหรือสะดุ้งในความหมายที่ไม่สมควรใช้

4. หลักว่าด้วย การลอกคัดเรื่องของคนอื่นแล้วก็ทึกทักเอาเป็นของตัวเอง (Plagiarism)

การขโมยลอกคัดคำบอกเล่าข่าวสารหรือเรื่องของคนอื่น แล้วก็ทึกทักเอาเป็นของตนเองนี้เป็นวิธีปฏิบัติที่ขัดหลักจริยธรรมอย่างชัดเจน ได้แก่ การ “ลอกคัด” จริงๆ ไม่ว่าจะลอกคัดแต่เพียงเฉพาะส่วนสาระสำคัญหรือไม่ว่าจะลอกคัดทั้งดุ้น ลอกคัดชนิดคำต่อคำ แล้วก็ใส่ชื่อของตนเองลงไปโดยทึกทักว่าตนทำเรื่องนั้นขึ้น

ลักษณะเฉพาะในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์

หนังสือพิมพ์ออนไลน์เป็นสื่อที่มีการนำเสนอเนื้อหาบนจอคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายออนไลน์ มีลักษณะเด่นอยู่ที่การมีฐานข้อมูลกว้างขวาง ผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูลข่าวสารทันในปัจจุบันและอดีตได้อย่างง่ายและมีความรวดเร็ว อีกทั้งยังสามารถเลือกอ่านข่าวสารประเภทอื่นๆ ที่ไม่มีการนำเสนอในหนังสือพิมพ์ได้อีกด้วย

สำหรับรูปแบบการนำเสนอข่าวนั้นยังมีรูปแบบที่ไม่แน่นอน แต่ทั้งนี้หนังสือพิมพ์ออนไลน์ก็ไม่ได้มีรูปแบบที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ มีการนำเสนอในรูปแบบของเมนูข่าวที่ให้อ่านเลือกหัวข้อข่าวที่ต้องการแล้วสามารถคลิกเข้าไปเพื่อเป็นการเปิดเข้าสู่เนื้อหาข่าวสารนั้นๆ กับในรูปแบบไฮเปอร์เท็กซ์ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับเอกสารธรรมดา แต่ส่วนที่แตกต่างคือภายในไฮเปอร์เท็กซ์จะมีเส้นทางเชื่อมโยงต่อไปยังหน้าเอกสารอื่นๆ ด้วย โดยผู้อ่านสามารถเลือกส่วนของข้อความที่สนใจแล้วระบบจะดึงข้อมูลที่เชื่อมโยงนั้นมาแสดงให้อ่านต่อในทันที ซึ่งข่าวสารที่แสดงออกมามีทั้งข้อความ รูปภาพ กราฟฟิก ตัวอักษร รวมไปถึงภาพเคลื่อนไหวที่มีเสียง หรือ คลิปวีดิโอในตัวเอง และด้วยความสามารถของไฮเปอร์เท็กซ์จึงทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าไปดูข้อมูลข่าวสารได้ลึกลงไปเรื่อยๆ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่มีความเชื่อมโยงกัน

ด้านเนื้อหาที่มานำเสนอในหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีการปรับเปลี่ยนให้ทันสมัย มีการเพิ่มเติมข่าวสารได้ตลอดเวลา และสามารถลบหรือแก้ไขสิ่งที่ไม่จำเป็นทิ้งเพื่อดึงดูดผู้อ่านให้สนใจมากขึ้น นอกจากนี้ จากการศึกษาของ คุณศุภจิภา ดวงมณี (2539) พบว่า หนังสือพิมพ์ออนไลน์ของไทยมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ใช้เนื้อหาเดียวกันกับฉบับที่ตีพิมพ์ปกติ แต่ก็ไม่ได้นำเนื้อหาไปเผยแพร่ในเว็บไซต์ทั้งหมด บรรณาธิการ หรือผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบจะเลือกสรรข่าว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข่าวเด่น ข่าวที่มีความสำคัญและต้องเขียนขึ้นโดยคนไทย หรือจะเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย รวมทั้งภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกมานำเสนอบนเว็บไซต์

นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ออนไลน์ยังมีลักษณะเด่นอีกประการหนึ่ง คือ ผู้อ่านสามารถเห็นหัวข้อข่าวที่ปักติดอยู่ในหน้าหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มได้ในส่วนของหน้าแรกหนังสือพิมพ์ออนไลน์ โดยจะมีการจัดแบ่งเป็นรูปแบบของเมนูข่าวสาร ซึ่งจะมีการนำเสนอหัวข้อข่าวทั้งในปัจจุบันและอดีต หรือมีการนำเสนอหัวข้อข่าวควบคู่ไปกับความนำของแต่ละข่าวเรียงไปตามประเภทของข่าว มณฑิรา อินคชสาร(2539) ยิ่งไปกว่านั้น ในหน้าแรกผู้อ่านยังสามารถเห็นองค์ประกอบอื่นๆของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ เช่น การโฆษณา การติดต่อบรรณาธิการ การพูดคุยแสดงความคิดเห็นของผู้อ่าน ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งภายในหน้าแรกนั้นจะมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ขึ้นอยู่กับการออกแบบเว็บไซต์ของหนังสือออนไลน์

หนังสือพิมพ์ออนไลน์สามารถพัฒนาศักยภาพของตัวเองให้กลายเป็น “สื่อมัลติมีเดีย” ที่สามารถนำเสนอได้ทั้งไฟล์เสียง วิดีโอ ภาพนิ่ง หรือภาพเคลื่อนไหวต่างๆ มาประกอบกับการรายงานข่าวเพื่อให้ความดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน แต่ที่ผ่านมานหนังสือพิมพ์ออนไลน์กลับไม่ค่อยนำประโยชน์ของการเป็นสื่อมาใช้เท่าที่ควร จากการศึกษาของ Paul syrysko พบว่า สื่อหนังสือพิมพ์ไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการนำเสนอข่าวรูปแบบใหม่ในอินเทอร์เน็ต คือ สนใจเพียงแต่การนำเสนอข้อความกับภาพนิ่ง สาเหตุมีอยู่ 2 ประการ คือการยึดติดอยู่กับประเพณีด้านรูปแบบและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ และข้อจำกัดทางด้านเวลาที่ทำให้ไม่มีเวลาพอที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ได้ (Syrysko,1994 อ้างถึงใน วราภรณ์ กุลสมบูรณ์ ,2547:24)

ถึงแม้หนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีข้อดีมากกว่าหนังสือพิมพ์แบบฉบับหลายเล่มแต่ก็ยังมีข้อเสียเปรียบอยู่ตรงที่รูปแบบของการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไม่มีสิ่งชี้แนะให้ผู้อ่านเห็นถึงลำดับความสำคัญของข่าว ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีการใช้ตัวอักษรที่มีขนาดตัวอักษรเท่ากันหมดในการพาดหัวข่าวนั้นเอง

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร (Media exposure)

การสื่อสารนั้นจัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในชีวิตของมนุษย์ นอกเหนือจากปัจจัยสี่ที่มีความจำเป็นต่อความอยู่รอดของมนุษย์ ซึ่งได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรค แม้ว่า การสื่อสารจะไม่ได้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความเป็นความตายของมนุษย์เหมือนกับปัจจัยสี่ แต่การที่จะให้ได้มาซึ่งปัจจัยสี่เหล่านั้น ย่อมต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมืออย่างแน่นอน มนุษย์ต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมใดๆ ของตน และ เพื่ออยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคม การสื่อสารเป็นพื้นฐานของการ ติดต่อของกระบวนการสังคม ยิ่งสังคมมีความสลับซับซ้อนมาก และประกอบด้วยคนจำนวนมากขึ้นเท่าใดการสื่อสารก็ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้เพราะ การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และสังคมจะนำมาซึ่งความสลับซับซ้อน หรือความสับสนต่าง ๆ จนอาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจและไม่แน่ใจแก่สมาชิกของสังคม ดังนั้น จึงต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือเพื่อแก้ไขปัญหา ดังกล่าว (ยุพดี ฐิติกุลเจริญ, 2537:3)

ข่าวสารจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ความต้องการข่าวสารจะเพิ่มมากขึ้นเมื่อบุคคลนั้นต้องการข้อมูลในการตัดสินใจหรือไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นอกจากนั้นข่าวสารยังเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เปิดรับมีความทันสมัย สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของโลกปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น ดังที่ ชาร์ลส์ เค. อัทคิน (Charles k. Atkin, 1973:208) ได้กล่าวว่า บุคคลที่เปิดรับข่าวสารมาก ย่อมมีหูตากว้างไกล มีความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมและเป็นคนทันสมัยทันเหตุการณ์กว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อย

อย่างไรก็ตาม บุคคลจะไม่รับข่าวสารทุกอย่างที่ผ่านมาสู่ตนทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วนที่คิดว่ามีประโยชน์ต่อตน ดังนั้น ข่าวสารที่หลั่งไหลผ่านเข้ามาไปยังบุคคลจากช่องทาง ต่าง ๆ นั้น มักจะถูกคัดเลือกลดเวลา ข่าวสารที่น่าสนใจ มีประโยชน์และเหมาะสมตามความนึกคิดของผู้รับสาร จะเป็นข่าวสารที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อสาร (กิติมา สุรสนธิ, 2533 : 46-47)

การเลือกสรรข่าวสารของบุคคลเป็นสิ่งที่อธิบายถึงพฤติกรรมการสื่อสารของแต่ละบุคคลว่าความแตกต่างกันทางสภาพส่วนบุคคลหรือสภาพจิตวิทยามีผลต่อการเปิดรับข่าวสาร โดยมีกระบวนการเลือกสรร (Selective Process) ที่แตกต่างกัน

โจเซฟ ที แคลปเปอร์ (Klapper, J.T., 1960: 19-25) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการเลือกรับข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยการกลั่นกรอง 4 ชั้นตามลำดับดังต่อไปนี้

(1) การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) เป็นขั้นแรกในการเลือกช่องทางการสื่อสาร บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งสารที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง เช่นการเลือกซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง เลือกเปิดวิทยุกระจายเสียงสถานีใดสถานีหนึ่งตามความสนใจและความต้องการของตน อีกทั้งทักษะและความชำนาญในการรับรู้ข่าวสารของคนเรานั้นก็ต่างกัน บางคนถนัดที่จะฟังมากกว่าอ่าน ก็ชอบฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์มากกว่าอ่านหนังสือ เป็นต้น

(2) การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) ผู้เปิดรับข่าวสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจข่าวจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยมักเลือกตามความคิดเห็น ความสนใจของตน เพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจหรือ ทัศนคติเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อไม่ให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจ ที่เรียกว่า ความไม่สอดคล้องทางด้านความเข้าใจ (Cognitive Dissonance)

(3) การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Interpretation) เมื่อบุคคลเปิดรับข้อมูลข่าวสารแล้ว ก็เชื่อว่ารับรู้ข่าวสารทั้งหมดตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสารเสมอไป เพราะคนเรามักเลือกรับรู้และตีความหมายสารแตกต่างกันไปตามความสนใจ ทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะทางร่างกาย หรือสภาวะทางอารมณ์และจิตใจ ฉะนั้นแต่ละคนอาจตีความเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับลักษณะส่วนบุคคลดังกล่าว นอกจากจะทำให้ข่าวสารบางส่วนถูกตัดทิ้งไปยังมีการบิดเบือนข่าวสารให้มีทิศทางเป็นที่น่าพอใจของแต่ละบุคคลด้วย

(4) การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสารในส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ ฯลฯ ของตนเอง และมักจะลืมหรือไม่นำไป ถ่ายทอดต่อในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย หรือเรื่องที่ขัดแย้งค้ำกับความคิดของตนเอง ข่าวสารที่คนเราเลือกจดจำไว้นั้น มักมีเนื้อหาที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนความรู้สึกรู้สึกดี ทัศนคติ ค่านิยม หรือความเชื่อของแต่ละคนที่มีอยู่เดิมให้มีความมั่นคงชัดเจนยิ่งขึ้นและเปลี่ยนแปลงยากขึ้น เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในโอกาสต่อไป ส่วนหนึ่งอาจนำไปใช้เมื่อเกิดความรู้สึกขัดแย้งและมีสิ่งที่ไม่สบายใจขึ้น

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคลนั้น ทอดด์ ฮันท์ และ เบรนท์ ดี รูเบน (Todd Hunt and Brent d. Ruben, 1993:65 อ้างถึงใน ปรมะ สตะเวทิน, 2541: 122-124) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคลไว้ดังนี้

- ความต้องการ (Need) ปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในกระบวนการเลือกของมนุษย์ คือความต้องการ ความต้องการทุกอย่างของมนุษย์ทั้งความต้องการทางกายและใจทั้งความต้องการระดับสูงและความต้องการระดับต่ำ ย่อมเป็นตัวกำหนดการเลือกของเรา เราเลือกตอบสนองความต้องการ

- ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคม เนื่องจากคนเรามักจะยึดติดกับกลุ่มสังคมที่ตนสังกัดอยู่เป็นกลุ่มอ้างอิง (Reference Group) ในการตัดสินใจที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมใด ๆ ก็ตาม นั่นคือ มักจะคล้อยตามกลุ่มในแง่ความคิด ทักษะ และพฤติกรรมเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

- ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบการสื่อสาร เชื่อว่าลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ทำให้เกิดความคล้ายคลึงของการเปิดรับเนื้อหาของการสื่อสาร รวมถึงการตอบสนองต่อเนื้อหาดังกล่าวไม่แตกต่างกันด้วย

นอกจากนี้ วิลเบอร์ ชแรมม์ (Wilbur Schramm, 1973:121-122) ยังได้ชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับข่าวสารของบุคคลดังนี้

- (1) ประสบการณ์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้รับส่งสารแสวงหาข่าวสารที่แตกต่างกัน
- (2) การประเมินสาระประโยชน์ของข่าวสารที่ผู้รับสารแสวงหาเพื่อตอบสนองจุดประสงค์ของตนอย่างหนึ่งอย่างใด
- (3) ภูมิหลังที่แตกต่างกันทำให้บุคคลมีความสนใจแตกต่างกัน
- (4) การศึกษาและสภาพแวดล้อมทำให้มีความแตกต่างในพฤติกรรมการเลือก รับสาร
- (5) ความสามารถในการรับสาร ซึ่งเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจที่ทำให้ พฤติกรรมการเปิดรับสารแตกต่างกัน
- (6) บุคลิกภาพ ทำให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การโน้มน้าวใจ และ พฤติกรรมของผู้รับสาร
- (7) อารมณ์ สภาพทางอารมณ์ของผู้รับสาร จะทำให้เข้าใจความหมายของ ข่าวสาร หรือ อาจเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจความหมายของข่าวสารได้
- (8) ทัศนคติ จะเป็นตัวกำหนดท่าทีของการรับและตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือ ข่าวสารที่ได้พบเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารนั้น

วิลเบอร์ ชแรมม์ (Wilbur Scharm,) กล่าวถึงหลักการทั่วไปของการเลือกความสำคัญของข่าวสารว่าขึ้นอยู่กับการใช้ความพยายามน้อยที่สุด (Least effect) และผลที่จะได้ (Promise of reward) ซึ่งอยู่ในรูปของสูตรการเลือกรับข่าวสารดังนี้

$$\text{การเลือกรับข่าวสาร} = \frac{\text{สิ่งตอบแทนที่คาดหวัง}}{\text{ความพยายามที่ต้องใช้}}$$

จากสูตรนี้จะเห็นได้ว่า คนเรามีแนวโน้มที่จะเปิดรับข่าวสารที่ใช้ความพยายามน้อย เช่น ข่าวสารต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัว สามารถเลือกรับได้ง่ายและมีสาระประโยชน์ต่อตนเอง ในการเลือกนั้นอาจมีสาเหตุอื่น ๆ อีก เช่น ประสบการณ์ต่างกัน ความสามารถในการประเมินสาระประโยชน์ของข่าวสาร ตลอดจนจนสภาวะทางสังคมและจิตใจของแต่ละคนด้วย

สำหรับความหมายของการเปิดรับข่าวสารนั้น แซมมวล เบคเกอร์ (Samuel L. Becker, 1972) ได้ให้ความหมายของการเปิดรับข่าวสารโดยจำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารคือ

- การแสวงหาข้อมูล (Information Seeking) กล่าวคือ บุคคลที่จะแสวงหา ข้อมูลเมื่อต้องการให้มีความคล้ายคลึงกับบุคคลอื่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเรื่องทั่ว ๆ ไป

- การเปิดรับข้อมูล (Information Receptivity) กล่าวคือ บุคคลจะเปิดรับ ข่าวสารเพื่อทราบข้อมูลที่ตนเองสนใจ อยากรู้ สนใจ หากมีข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตนเองก็จะให้ความเอาใจใส่ อ่านหรือดูหรือฟังเป็นพิเศษ

- การเปิดรับประสบการณ์ (Experience Receptivity) กล่าวคือ บุคคลที่จะเปิดรับ ข่าวสารเพราะต้องการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเพื่อผ่อนคลายอารมณ์

สำหรับเหตุผลในการที่มนุษย์เลือกสนใจหรือตั้งใจรับข่าวสารอย่างไรจากสื่อใดนั้น มีนักวิชาการหลายท่านที่มีความเห็นสอดคล้องกันดังนี้

ไฟรด์สัน (Friedson) ไรเลย์ (Riley) และฟลาวเวอร์แมน (Flowerman, 1951) มีความเห็นแนวเดียวกันว่า แรงจูงใจที่ต้องการเป็นที่ยอมรับของสมาชิก ภายในสังคมจะเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดความสนใจเปิดรับสื่อจากสื่อต่าง ๆ ก็เพื่อตอบสนองความต้องการของตน ซึ่งปรากฏการณ์นี้เมอร์ตัน (Merton) ไรท์ (Wright) และวาบเลส (Waples) เรียกว่า “พฤติกรรมในการแสวงหาข่าวสาร” นักวิชาการเหล่านี้มีความเห็นตรงกันว่า ผู้รับข่าวสารจะเลือกรับข่าวสารจากสื่อใดนั้นย่อมเป็นไปตามบทบาทและสถานภาพทางสังคมของผู้รับสารก็เพื่อนำไปเป็นหัวข้อในการสนทนาซึ่งจะทำให้ผู้รับสารรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

ในเรื่องของวัตถุประสงค์ของการเลือกรับข่าวสาร หรือการบริโภคข่าวสารของผู้รับสารนั้น สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533:40-44) ก็ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการเลือกเปิดรับข่าวสารไว้

4 ประการ คือ

- เพื่อการรับรู้ (Cognition) คือผู้รับสารต้องการสารสนเทศ (Information) เพื่อสนองต่อความต้องการและความอยากรู้

- เพื่อความหลากหลาย (Diversions) เช่น การเปิดรับสื่อเพื่อแสวงหาความ เร้าใจ ตื่นเต้น สนุกสนาน รวมทั้งการพักผ่อน

- เพื่ออรรถประโยชน์ทางสังคม (Social Utility) หมายถึง การต้องการสร้างความคุ้นเคย หรือการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เช่นการใช้ภาษาร่วมสมัย เพื่อหลีกเลี่ยงงานประจำหรือหลีกเลี่ยงคนรอบข้าง

- การผละสังคัม (Withdrawal) เป็นการเปิดรับสื่อหรือเข้าหาสื่อ เพื่อ หลีกเลี่ยงงานประจำหรือหลีกเลี่ยงคนรอบข้าง

แม็คคอมบ์ และ เบคเกอร์ (McCombs and Becker, 1979: 51-52) ได้ให้แนวคิดที่ว่า โดยทั่วไป บุคคลแต่ละคนมีการเปิดรับข่าวสาร หรือการเปิดรับสื่อ เพื่อตอบสนองความต้องการ 4 ประการคือ

1. เพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ (Surveillance) บุคคลสามารถติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัวจากการเปิดรับข่าวสาร ทำให้คนเป็นที่ทันเหตุการณ์ ทันสมัย

2. เพื่อการตัดสินใจ (Decision) การเปิดรับข่าวสารทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนต่อสภาวะ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัว เพื่อการตัดสินใจโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องชีวิตประจำวัน

3. เพื่อพูดคุยสนทนา (Discussion) บุคคลสามารถนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไปใช้ในการพูดคุยกับผู้อื่นได้

4. เพื่อการมีส่วนร่วม (Participation) เพื่อรับรู้และมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมรอบ ๆ ตัว

อย่างไรก็ตามแม้ว่าบุคคลจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน มีวัตถุประสงค์ในการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน และมีความต้องการในการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันนั้น แต่โดยทั่วไปแล้วบุคคลจะทำการเปิดรับข่าวสารอยู่ 3 ลักษณะ (ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูริย์, 2544: 13-14) คือ

1. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยผู้รับสารมีความคาดหวังจากสื่อมวลชนว่า การบริโภคข่าวสารจากสื่อมวลชนจะช่วยตอบสนองความต้องการของเขาได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือเปลี่ยนลักษณะนิสัย เปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่างได้โดยการเลือกบริโภคสื่อมวลชนนั้นจะขึ้นอยู่กับความต้องการ หรือแรงจูงใจของผู้รับสารเอง เพราะบุคคลแต่ละคนย่อมมีวัตถุประสงค์และความตั้งใจในการใช้ประโยชน์แตกต่างกันไป

2. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล โดยสื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลผู้ที่นำข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยอาศัยการติดต่อระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) ที่จะมีปฏิริยาโต้ตอบระหว่างกันโรเจอร์สและชูเมกเกอร์ (Rogers and Shoemaker, 1971) กล่าวว่าในกรณีที่ต้องการให้บุคคลใดเกิดการยอมรับสารนั้นควรที่จะใช้การสื่อสารระหว่างบุคคล โดยใช้สื่อบุคคลเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสาร สื่อบุคคลนี้จะมีประโยชน์อย่างมากในกรณีที่ผู้ส่งสารหวังผลให้ผู้รับสารมีความเข้าใจกระจ่างชัดเจนและตัดสินใจรับสารได้อย่างมั่นใจยิ่งขึ้น ซึ่งการสื่อสารระหว่างบุคคลนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ (เสถียร เขยประทับ, 2525)

2.1 การติดต่อโดยตรง (Direct Contact) เป็นการเผยแพร่ข่าวสารเพื่อสร้างความเข้าใจหรือชักจูงโน้มน้าวใจกับประชนโดยตรง

2.2 การติดต่อโดยกลุ่ม (Group Contact of Community Public) โดยกลุ่มจะมีอิทธิพลต่อบุคคลส่วนรวม ช่วยให้การสื่อสารของบุคคลบรรลุเป้าหมายได้ เพราะเมื่อกลุ่มมีความสนใจมุ่งไปในทิศทางใด บุคคลส่วนใหญ่ในกลุ่มก็จะมี ความสนใจในทางนั้นด้วย

3. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ โดยสื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ถูกผลิตขึ้นมา โดยมีเนื้อหาสาระที่เฉพาะเจาะจงและมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม (ปรมะ สตะเวทิน 2532: 99 อ้างถึงใน เกศินี จุฑาวิจิตร, 2540:135) ตัวอย่างของ สื่อเฉพาะกิจเช่น จุลสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ ไขปพลิเคชัน นิทรรศการ เป็นต้น ดังนั้น การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจนี้ ผู้รับสารจะได้รับข้อมูลข่าวสารหรือความรู้เฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเฉพาะเจาะจง

ทฤษฎีความเป็นกลางในการนำเสนอข่าว (News Objectivity Theory)

สุภา ศิริमानนท์ (ภัทรมัย, 2550) กล่าวถึง ‘ความเป็นกลาง’ (Objectivity) นับ เป็นหลักปฏิบัติที่นักหนังสือพิมพ์ทุกคนควรยึดถือเพื่อความถูกต้องเที่ยง ธรรมในสังคม ความเป็นกลางในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ก็คือการรายงานข่าวอย่างตรงไปตรงมา การยึดถือข้อเท็จจริงเป็นสำคัญ การไม่ลำเอียงเข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นพิเศษ

มาลี บุญศิริพันธ์ (มาลี, 2550, น.112) ให้คำจำกัดความของ “ความเป็นกลาง” ว่าเป็นคุณสมบัติสำคัญยิ่งในงานวารสารศาสตร์และการข่าว แม้การแสดงความเป็นกลางอาจเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ยากในทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตามนักปฏิบัติการข่าวต้องมีความรอบคอบโดยพยายามเสนอข่าวด้วยการหลีกเลี่ยงความเป็นฝักฝ่าย (Impartially) ปราศจากอคติ ไม่ใส่ความคิดเห็นลงไปในการเขียนข่าวด้วยความเป็นธรรม (Balance) เสนอข่าวทุกแง่มุมด้วยความรู้สึกนึกตรง (Objective)

สมเกียรติ อ่อนวิมล กล่าวว่า ปัจจุบันสื่อต้องทำหน้าที่หลักคือการสื่อสารความจริงให้สาธารณชนได้รับรู้ และเสนอว่าควรเป็นสื่อมวลชนคลาสสิกที่แท้จริง คือ ต้องเสนอความจริงแท้ (ภัทรมัย อินทจักร, 2550)

ถึงตรงนี้สรุปได้ว่า ความเป็นกลางในการรายงานข่าว จะต้องมียุทธวิธีประกอบที่เป็นสาระสำคัญ 2 ประการ กล่าวคือ

1. ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง (Factuality)
2. ความเป็นธรรม (Impartially)

อย่างไรก็ดีข้อสรุปดังกล่าวยังคงเป็นนามธรรมอยู่มากและยากต่อการนำไปยึดถือปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงได้ทำการค้นคว้าว่าจะมีวิธีใดที่สามารถอธิบายและกำหนดตัวชี้วัด ความเป็นกลาง ออกมาเป็นรูปธรรม

Gaye Tuchman (Tuchman 1972 p.660) พยายามอธิบายการทำงานของนักหนังสือพิมพ์ ที่เป็นยุทธวิธีในการแสดงความเป็นกลางในการเสนอข่าว 4 ข้อ ต่อไปนี้

1. เปิดโอกาสให้ชี้แจงข้อเท็จจริงในกรณีมีความขัดแย้ง 2 ฝ่ายหรือหลายฝ่าย (Presentation of Conflicting Possibility) โดยให้ผู้รับสารวินิจฉัยข้อมูลเอง
2. แสดงหลักฐานที่เชื่อถือได้ เป็นข้อมูลที่สนับสนุนข้อเท็จจริงที่นำเสนอโดยตัวผู้สื่อข่าว (Presentation of supporting evidence)
3. เลือกใช้การไต่ถามคำพูดที่เหมาะสม (The Judicious use of quotation marks) โดยเฉพาะคำพูดของแหล่งข่าวเพื่อแสดงถึงความน่าเชื่อถือ
4. ลำดับความสำคัญของข้อเท็จจริง ในโครงสร้างการเขียนข่าวอย่างเหมาะสม (Structuring in an appropriate sequence) เช่นการเขียนข่าวตามโครงสร้าง พีรามิดหัวกลับ (Inverted Pyramid) เป็นรูปแบบการเขียนข่าวที่นำเสนอข้อเท็จจริงจากความสำคัญมากไปหาน้อย

ทฤษฎีสื่อสารมวลชน

การสื่อสารมวลชน เป็นกระบวนการส่งข่าวสาร ความรู้สึกนึกคิด ไปยังคนจำนวนมาก ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Mass Communication Mass หมายถึง มวลชน หรือประชาชนผู้รับสารทั่วไป ซึ่งมี

จำนวนมาก ส่วนคำว่า Communication หมายถึง การสื่อสารหรือการสื่อความหมาย ดังนั้นความหมายโดยทั่วไปของการสื่อสารมวลชน จึงหมายถึงการสื่อสารหรือการสื่อความหมายระหว่างกลุ่มบุคคล หรือองค์กรหนึ่ง กับ ประชาชนทั่วไป เป็นกระบวนการสื่อสารที่มีความซับซ้อน เนื่องจากมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง มีปริมาณของข่าวสารมาก จำเป็นต้องใช้เครื่องมือ บุคลากร หรือสื่อ (Media) ที่มีประสิทธิภาพสูงเพียงพอ ที่จะนำข่าวสารไปถึงผู้รับจำนวนมาก สื่อที่ใช้เป็นตัวกลางในการส่งข่าวสารของการสื่อสารมวลชน จึงเรียกว่า สื่อมวลชน (อนันต์ธนา อังกินันท์ และ เกื้อกุล คุปรัตน์ 2536 : 7)

ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนเกี่ยวกับผู้รับสาร

ในกระบวนการสื่อสารโดยเฉพาะการสื่อสารมวลชน ผู้รับสาร (receiver) กลุ่มสังคม (social group) หรือเรียกกันว่า สาธารณชน (public) ซึ่งหมายถึงผู้ที่สามารถเข้าถึงและรับสื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อภาพยนตร์ และสื่อวิทยุโทรทัศน์ ลักษณะของผู้รับสารซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการสื่อสารมวลชน ดังนี้ (พรทิพย์ วรกิจโกศาทร, 2541, หน้า 297-298)

1. ผู้รับสารจำนวนมาก ในการสื่อสารมวลชนนั้นผู้รับสารจะต้องมีจำนวนมาก ผู้รับสารในการสื่อสารมวลชนนั้น เรียกว่า มวลชน (mass audience) การตัดสินใจว่าจำนวนผู้รับสารเท่าใดจำนวนมากนั้น จะต้องอาศัยหลักที่ว่ามวลชนผู้รับสารจะได้รับสารจากผู้ส่งสารภายในระยะเวลาอันรวดเร็วและจำนวนของผู้รับสารมีมากจนกระทั่งผู้ส่งสารไม่สามารถที่จะติดต่อกับผู้รับสารในลักษณะที่เห็นหน้าค่าตากันได้
2. ผู้รับสารมีความแตกต่างกัน เกณฑ์อันที่สองเกี่ยวกับลักษณะของผู้รับสารก็คือ ในการสื่อสารมวลชนนั้น มวลชนหรือผู้รับสารทั้งหลายมีความแตกต่างกัน ข่าวที่ส่งไปยังมวลชน (mass communicated news) นั้นเป็นข่าวที่มุ่งเสนอแก่คนจำนวนมากในสังคมซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ กัน อันได้แก่ คนที่มีอายุต่าง ๆ กัน ทั้งเพศหญิงเพศชาย มีระดับการ ศึกษาต่าง ๆ กัน อันอยู่ในที่ต่าง ๆ กัน เป็นต้น
3. ความไม่เป็นที่รู้จัก (anonymity) หมายความว่า โดยทั่วไปแล้วคนแต่ละคนในมวลชนผู้รับสาร (mass audience) จะไม่เป็นที่รู้จักของผู้รับสาร กล่าวคือ สารที่ผู้ส่งสารออกไปนั้นมุ่งส่งไปยัง ใครก็ตามที่เกี่ยวข้อง (to whom it may concern) ผู้ส่งสารไม่ได้รู้จักผู้รับสารเป็นคน ๆ ไป ไม่ได้มุ่งที่จะส่งสารไปยังใครคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการส่งสารไปยังมวลชนเป็นส่วนรวม

ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนเกี่ยวกับผู้ส่งสาร

ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนเกี่ยวกับผู้ส่งสารไว้ว่า ผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสารมวลชน อาจหมายถึงตัวบุคคล (เช่น ผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ) หรือหมายถึงองค์การที่ผลิตสาร (เช่น สำนักพิมพ์ สถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุโทรทัศน์ ผู้สร้างภาพยนตร์) ก็ได้ทฤษฎี แนวคิด หรือแบบจำลองที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ เป็นผลมาจากการศึกษาวิจัยเรื่องต่าง ๆ เช่น หน้าทีผู้เฝ้าประตูสื่อมวลชน เป็นต้น (พีระ จิระโสภณ, 2547, หน้า 624)

มีนักวิชาการได้ตีความแนวคิดเรื่อง ผู้เฝ้าประตู ในการศึกษากิจกรรมของบรรณาธิการข่าวโทรทัศน์ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอเมริกันฉบับหนึ่ง ซึ่งกิจกรรมในการตัดสินใจคัดเลือกข่าวเพื่อตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์นี้ มีส่วนคล้ายกับหน้าที่ผู้เฝ้าประตู (White, 1950, p. 283)

แบบจำลองนี้แสดงให้เห็นว่า จากต้นตอแหล่งข่าว (สำนักข่าวโทรทัศน์) จะมีข่าวสารมากมายหลายชั้นส่งมายังสำนักงานหนังสือพิมพ์ หรือสถานีวิทยุกระจายเสียง หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ต่าง ๆ บรรณาธิการข่าวจะทำหน้าที่คัดเลือกข่าวสารเพียงบางชั้นเพื่อตีพิมพ์หรือออกอากาศ ส่วนอีกหลายชั้นจะถูกโยนทิ้งตะกร้า ข่าวสารที่ถูกคัดเลือกนี้จะถูกตัดแต่งให้เหมาะสมกับเวลา เนื้อที่ หรือลักษณะสื่อเพื่อส่งไปยังผู้อ่าน ผู้ฟังหรือผู้ชม

แบบจำลอง White อธิบายอย่างง่าย ๆ ถึงบทบาท ผู้เฝ้าประตูของสื่อมวลชน ซึ่งในความเป็นจริงแล้วอาจจะมีขั้นตอนสลับซับซ้อนกว่านี้ เช่น โทรพิมพ์ที่ส่งมานั้นก่อนที่จะส่งมาต้องมีการกลั่นกรองมาก่อนบรรณาธิการสำนักข่าวนั้น ๆ หรือแม้ แต่ผู้สื่อข่าวของสำนักข่าวเองก็ทำหน้าที่ ผู้เฝ้าประตู คือ เลือกว่าจะทำรายงานข่าวไหนหรือไม่ทำข่าวไหนก็ได้ และเมื่อข่าวโทรทัศน์นั้นถูกส่งมายังสำนักพิมพ์ สถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ นอกจากจะถูกคัดเลือกโดยบรรณาธิการข่าวต่างประเทศแล้ว ก็อาจจะถูกกลั่นกรองจากบรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าวในระดับสูงอีกทีก็ได้เช่นกัน นอกจากนี้ข่าวที่ จะถ่ายทอดไปยังบุคคลอื่น เช่น สมาชิกในครอบครัวญาติ เพื่อน ฯลฯ การถ่ายทอดโดยผู้เปิดรับสาร สื่อมวลชนนี้ก็จะไปเน้นลักษณะ ผู้เฝ้าประตู คือ เลือกจะถ่ายทอดเพียงบางส่วนหรือส่วนใดส่วนหนึ่งก็ ย่อมได้เช่นกัน จึงเห็นได้ว่าข่าวสารสื่อมวลชนมักจะไหลผ่านผู้เฝ้าประตูต่าง ๆ มากมายหลายชั้น

มีนักวิชาการได้ศึกษาผู้ส่งสารในการสื่อสารมวลชนไว้ดังนี้ คือ ในการสื่อสารมวลชนอันมีความ สลับซับซ้อนมากกว่าการสื่อสารมวลชนทุกประเภทนั้น ผู้ส่งสารในการสื่อสารมวลชนเป็นผู้ส่งสารซึ่งเป็น กลุ่มของผู้มีความชำนาญเฉพาะด้านในการใช้เครื่องมือทางเทคนิค ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ เพื่อเผยแพร่เรื่องราวในรูปของสัญลักษณ์ไปยังผู้รับสารจำนวนมากมิใช่คน กลุ่มเดียว และอยู่กระจัดกระจายห่างไกลกันมาก ผู้ส่งสารในการสื่อสารมวลชนนั้นจะเป็นกลุ่มคนซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งขององค์การสื่อสารมวลชน ดังนั้น การทำหน้าที่ของผู้ส่งสารในการสื่อสารมวลชน ผู้ส่งสารจึงมิได้ ทำในลักษณะที่เป็นการสนองความต้องการของตนเองเป็นสำคัญ หากแต่จะกระทำในฐานะที่เป็นสมาชิก ในองค์การสื่อสารมวลชนนั้น ๆ นอกจากนั้นถ้าหากความคิดเรื่องต้นแหล่งสารและผู้เข้ารหัสสมาพิจารณา ผู้ ส่งสารในการสื่อสารมวลชน จึงไม่ใช่ต้นแหล่งสารโดยตรง หากแต่ทำหน้าที่เป็นผู้เข้ารหัสที่จะไปยังผู้รับ สารมากกว่าลักษณะสำคัญของการส่งสารในการสื่อสารมวลชนที่แตกต่างไปจากผู้ส่งสารในการสื่อสาร ประเภทอื่น ๆ เป็นอย่างมากใน 3 เรื่องด้วยกัน คือ (ระวีวรรณ ประกอบผล, 2540, หน้า 264-265)

1. จำนวนของผู้รับสาร ในการสื่อสารมวลชนนั้นจะมีผลผลิตสารที่มีเนื้อหาทางด้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมากไปยังผู้รับสารซึ่งมีความต้องการและรสนิยมแตกต่างกัน ในการผลิตสารจำนวนมากอยู่ตลอดเวลา นี้ ทำให้ จำนวน ผู้ เกี่ยว ข้อง กับ การ สื่อ สาร มวล ชน มี จำนวน มาก เช่น เดียว กัน
2. ผู้ส่งสารในการทำหน้าที่ผู้เฝ้าประตู (gatekeeper) หมายถึง ในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งสาร ขององค์การสื่อสารมวลชน อันประกอบด้วย ข่าวสารข้อมูลเป็นจำนวนมากมาในแต่ละวันซึ่งอาจเป็นข่าว ได้ ผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสารมวลชนจะทำหน้าที่เลือกเนื้อหาเรื่องราวอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือละเว้น เนื้อหาอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อนำเสนอ กับ ผู้รับสารต่อไป
3. การส่งสารแบบทางเดียว (one-way communication) ลักษณะสำคัญของผู้ส่งสารในการ สื่อสารมวลชนคือ การส่งสารไปยังผู้รับสารจำนวนมากที่อยู่กระจัดกระจายและห่างไกลกัน โอกาสในการ

ที่ผู้รับสารจะแสดงปฏิกิริยาป้อนกลับ หรือการสื่อสารแบบสองทางจึงไม่เกิดขึ้น นอกจากนั้นการสื่อสารมวลชนก็เป็นการสื่อสารที่กระทำขึ้น ในลักษณะที่เป็นไปเพื่อสาธารณะชนและเปิดเผย

ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ของสื่อมวลชน (Structural Functionalist Approaches)

ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ของสื่อมวลชนเป็นแนวทางการศึกษาแบบหนึ่งที่ใช้ศึกษาสื่อมวลชน ทฤษฎีนี้จัดอยู่ในประเภททฤษฎีทางสังคมวิทยา ซึ่งเป็นการพยายามอธิบายถึงกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างซ้ำซาก และกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ถูกรวบรวมจัดขึ้นในรูปของความเป็นสถาบันด้วยเหตุผลในแง่ "ความจำเป็น" ของสังคม (Merton, 1957) สังคมนั้นถูกพิจารณาว่าเป็นระบบหนึ่ง ที่ส่วนต่าง ๆ หรือระบบย่อย มีความเกี่ยวพันติดต่อกัน ซึ่งสื่อมวลชนก็เป็นส่วนหนึ่งของระบบด้วย ระบบย่อย ๆ เหล่านี้ แต่ละระบบจะช่วยกันผดุงรักษาระบบใหญ่เอาไว้ ในทฤษฎีนี้สื่อมวลชนถูกเน้นว่าเป็นตัวเชื่อมเพื่อทำให้เกิดการรวมตัวกันเข้าของทุกส่วนในสังคมเพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม สื่อมวลชนพยายามที่จะสนองต่อความต้องการของสมาชิกในสังคม ทั้งที่เป็นรายบุคคลและที่เป็นกลุ่มก้อนอย่างสม่ำเสมอ ผลก็คือสื่อมวลชนได้ทำประโยชน์ให้แก่สังคมโดยไม่ได้ตั้งใจ ในแง่ที่สามารถรวมสมาชิกทั้งหมดเข้าไว้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ดังนั้นทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่จึงไม่ต้องยึดกับฐานคติที่เกี่ยวกับว่า สื่อมวลชนเป็นผู้ชี้แนะทางอุดมการณ์ที่ถูกกำหนดมาจากสถาบันอื่นในสังคมแต่สื่อมวลชนได้เป็นทั้งผู้ชี้แนะและผู้แก้ไขด้วยตัวของสื่อมวลชนเอง ภายใต้กฎเกณฑ์บางประการที่กำหนดมาจากสถาบันที่ควบคุมตัวสื่อมวลชนอยู่ ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่จึงแตกต่างจากทฤษฎีแนวความคิดเชิงมาร์กซิสต์ทั้งหลายอยู่หลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างในเรื่องของความไม่อคติ การไม่เอาตัวผู้ศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตนศึกษา และการนำไปใช้ได้โดยทั่วไป ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องทางการเมืองจึงเข้ากันได้กับโครงสร้างความคิดพื้นฐานทางด้านสังคมของกลุ่มพหุนิยมกับกลุ่มสมครเจนิยม และทฤษฎีนี้ยังมีแนวที่เป็นอคติในแบบอนุรักษนิยมที่ต้องการให้สื่อมวลชนมีภารกิจในการผดุงรักษาสังคมมากกว่าที่จะเป็นตัวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กาญจนา กาญจนทวี (2542) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง แรงจูงใจ พฤติกรรม และความพึงพอใจของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย โดยศึกษารูปแบบการใช้หนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย วิเคราะห์จากแรงจูงใจ พฤติกรรม และความพึงพอใจของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย 7 ฉบับ ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บไซต์ หนังสือพิมพ์ และเว็บที่มีผู้เยี่ยมชมมาก คำตอบของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 1,297 ชุด จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งอาศัยอยู่ในเมืองไทยใช้หนังสือพิมพ์ออนไลน์ในการเปิดรับข่าวสารเป็นอันดับที่ 4 รองจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ต่างประเทศจะใช้หนังสือพิมพ์ออนไลน์นี้เป็นอันดับ 2 รองจากโทรทัศน์ แต่เนื่องจากกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยมีกระจายอยู่ทั่วโลก ความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ จึงส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีรูปแบบการใช้สื่อที่แตกต่างกัน กล่าวคือผู้อ่านที่อาศัยอยู่ต่างประเทศมีแรงจูงใจด้านความต้องการอ่านข่าวสารเกี่ยวกับเมืองไทยได้ทุกที่ และทุกเวลา ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี มีแรงจูงใจด้านความต้องการให้เป็นคนทันสมัย โดยเฉลี่ย

แล้วกลุ่มตัวอย่างเปิดรับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยคนละ 2-3 ฉบับ ต่อครั้งโดยใช้เวลาอ่านประมาณ 10-20 นาที และนิยมอ่านในช่วงเวลา 8.00-16.00 น.เนื้อหาที่ผู้อ่านเปิดรับมากที่สุดคือข่าวและรองลงมาคือบันเทิง และข่าวที่อ่านมากที่สุดคือข่าวหน้าหนึ่ง และรองลงมาคือข่าวคอมพิวเตอร์-เทคโนโลยี และข่าวการตลาดตามลำดับ

นักศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2545) ศึกษาบทบาทและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อบทบาทของเว็บมาสเตอร์ ในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเว็บมาสเตอร์ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์รายวันฉบับเล่มทั้ง 8 ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ กรุงเทพธุรกิจ มติชนรายวัน ไทยโพสต์ ผู้จัดการรายวัน The Nation Bangkok Post และวิเคราะห์รูปแบบเนื้อหาที่นำเสนอทั้งฉบับเล่มและฉบับออนไลน์ โดยใช้กรอบแนวคิดของผู้เฝ้าประตูข่าวสารมาวิเคราะห์บทบาทของเว็บมาสเตอร์ ในการนำเสนอเนื้อหาบนหนังสือพิมพ์ออนไลน์ การศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์ออนไลน์แต่ละเว็บไซต์ นำเสนอเนื้อหาส่วนใหญ่ไม่แตกต่างไปจากหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม มีเนื้อหาเพียงเล็กน้อยที่สร้างขึ้นเพื่อนำเสนอบนเว็บไซต์เท่านั้น ซึ่งไม่ปรากฏในทุกเว็บไซต์ ตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์ออนไลน์ผู้จัดการ ที่มีการผลิตเนื้อหาเฉพาะสำหรับนำเสนอบนออนไลน์เท่านั้น เว็บมาสเตอร์ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ มีบทบาทในการนำเสนอเนื้อหาบนเว็บไซต์ดังนี้

1. มีบทบาทในการนำรูปแบบการสื่อสารสองทางมาใช้ในการนำเสนอเนื้อหา เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ระหว่างผู้รับสาร องค์กร หรือระหว่างกลุ่มผู้รับสาร
2. มีบทบาทในการกำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จัดทำขึ้น เพื่อเผยแพร่เฉพาะบนหนังสือพิมพ์ออนไลน์ โดยใช้การพิจารณานำเสนอเนื้อหาในรูปแบบที่เหมาะสมกับ กลุ่มผู้อ่านข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต และมีเกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหาในลักษณะเดียวกับ เกณฑ์ของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม
3. มีบทบาทในการนำลักษณะเฉพาะของเทคโนโลยีการสื่อสารบนเครือข่าย มาใช้สร้างและจัดรูปแบบเนื้อหาในลักษณะที่แตกต่างกัน ในส่วนของปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อบทบาทของเว็บมาสเตอร์พบว่า องค์กรที่สนับสนุนการพัฒนาเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ให้เป็นช่องทางการสื่อสารอย่างเป็นทางการ เว็บบมาสเตอร์จะมีอิสระในการตัดสินใจที่จะพิจารณานำเสนอเนื้อหา โดยไม่ต้องพึ่งพาเนื้อหาจากฉบับเล่มทั้งหมด ปัจจัยด้านงบประมาณขององค์กร ส่งผลกระทบต่อเว็บมาสเตอร์ในรูปแบบและทิศทางเดียวกัน

นอกจากนี้เว็บไซต์ที่ทีมงานเป็นบุคลากรภายในองค์กร เว็บบมาสเตอร์จะมีความยืดหยุ่นในการพัฒนาเนื้อหามากกว่า เว็บบมาสเตอร์ที่มีทีมงานเป็นบุคลากรภายนอก ส่วนปัจจัยภายนอกองค์กร เว็บไซต์ที่มีความมุ่งหวังในการหารายได้จากการโฆษณา เว็บบมาสเตอร์จะมีข้อจำกัดมากกว่าในการจัดวางรูปแบบและนำเสนอเนื้อหา ทั้งนี้เนื่องจากข้อกำหนดที่มาพร้อมกับ การลงป้ายโฆษณาในเว็บไซต์และรายได้ที่จะนำมาสนับสนุน ยิ่งไปกว่านั้นการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างรวดเร็ว ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อบทบาทของเว็บมาสเตอร์ เว็บบมาสเตอร์ที่สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีได้ทัน ก็จะมีความสามารถในการพัฒนาทักษะความรู้ และนำเทคโนโลยีมาใช้งานเว็บมาสเตอร์ได้อย่างเต็มที่

มณฑิรา อินคชสาร (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่องการอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์: ศึกษาเปรียบเทียบปริมาณข้อมูลที่ได้อ่าน ความจำและความพึงพอใจของผู้อ่าน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิต ผลจากการทดลองพบว่า ผู้ที่อ่านข่าวจากน.ส.พ.ออนไลน์สามารถอ่านข่าวในระดับความน่าได้มากกว่าผู้ที่อ่านข่าวจาก น.ส.พ. แต่ในการอ่านข่าวถึงระดับเนื้อหาผู้ที่อ่านข่าวจากน.ส.พ.สามารถอ่านข่าวได้มากกว่าผู้ที่อ่านข่าวจาก น.ส.พ.ออนไลน์ อย่างไรก็ตามทั้งผู้ที่อ่านข่าวจากน.ส.พ.และน.ส.พ.ออนไลน์สามารถจดจำเนื้อหาข่าวได้ในจำนวนชิ้นข่าวที่ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ที่อ่านข่าวจากน.ส.พ.ออนไลน์สามารถจดจำข้อมูลได้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงมากกว่าผู้ที่อ่านข่าวจากน.ส.พ. สำหรับด้านความสามารถในการดึงดูดความสนใจของรูปภาพและกราฟิก พบว่า รูปภาพ และกราฟิกเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในอันดับต้น ๆ ที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ในส่วนของความพึงพอใจก็พบว่าผู้ที่อ่านข่าวจากน.ส.พ.และน.ส.พ.ออนไลน์จะรู้สึกพึงพอใจต่อลักษณะต่างๆ ของน.ส.พ.ทั้ง 2 ประเภทแตกต่างกันไป

วิจิตรา รัชตวงศ์สกุล (2551) ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสมาคมสื่อมวลชนในการควบคุมจริยธรรมของสื่อมวลชน

จากข้อมูลทางด้านเอกสาร (Documentary Research) พบว่า การสื่อสารคือการส่งถ่ายข้อมูลจากคนกลุ่มหนึ่งไปยังคนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งอาจมีมากกว่า 1 คน และข้อมูลที่ส่งออกไปนี้อาจเป็นความรู้ ความบันเทิง หรือข่าวสารเพื่อความรู้ความเข้าใจเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม ในด้านบทบาทหน้าที่ของการสื่อสาร คือ การสื่อสารที่ได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตและสังคม ซึ่งการกระทำดังกล่าว ควรต้องดำเนินอยู่ในกรอบแห่งจารีตประเพณี ศีลธรรม จรรยาของสังคม ตามกฎระเบียบที่ได้กำหนดไว้ ด้านหน้าที่ของสื่อมวลชนคือ ปฏิบัติภารกิจของสื่อมวลชนที่ดี ปกป้องและรักษาประเทศชาติ นับถือความจริง ความถูกต้อง แพร่กระจายข่าวสารหรือข้อเท็จจริงให้ประชาชนทราบ ซึ่งสิ่งที่นำเสนอให้ประชาชนอาจสอดแทรกความคิดเห็น ความรู้หรือความบันเทิงควบคู่กันไปด้วย และสิ่งสำคัญที่สื่อมวลชนพึงปฏิบัติคือ ทำหน้าที่ตรวจสอบภาครัฐเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชน เพื่อมิให้ภาครัฐกระทำการใดนอกขอบเขตสิทธิเสรีภาพของประชาชน ด้านสิทธิและเสรีภาพ กล่าวคือ สื่อมวลชนย่อมต้องมีสิทธิในการรับรู้ข่าวสารซึ่งในการรับรู้ข่าวสารนั้นต้องไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน และสื่อมวลชนควรที่จะมีเสรีภาพในการนำเสนอข่าวหรือภาพข่าว โดยสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชนควรอยู่ในหลักจริยธรรมวิชาชีพ (หากเมื่อใดที่สื่อมวลชนไม่ปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณ ประชาชนผู้พบเห็นสามารถร้องเรียนไปยังสมาคมวิชาชีพสื่อมวลชน เพื่อให้ทางสมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนทำหน้าที่ในการตรวจสอบหาข้อเท็จจริงเพื่อนำไปว่ากล่าวตักเตือนยังสื่อมวลชนผู้ที่กระทำผิด ให้ดำเนินการอยู่ในหลักแห่งจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านประวัติการสื่อสารมวลชนในประเทศไทย ได้เริ่มในรัชสมัยของรัชกาลที่ 3 แต่คนไทยคนแรกที่ริเริ่มคือ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงเป็นชาวไทยคนแรกที่เริ่มประวัติศาสตร์การสื่อสารมวลชน โดยการพิมพ์หนังสือเป็นตัวอักษรไทย เพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาและเอกสารทางราชการ ในด้านประวัติความเป็นมาขององค์กรสื่อมวลชนทั้ง 3 นั้น อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าเกิดจากมาตราที่ 40 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นสาเหตุให้ก่อเกิดการรวมตัวเพื่อที่จะจัดตั้งองค์กรอิสระ เพื่อควบคุมกันเอง เพื่อเสริมสร้างความเป็นเอกภาพในองค์กรวิชาชีพ

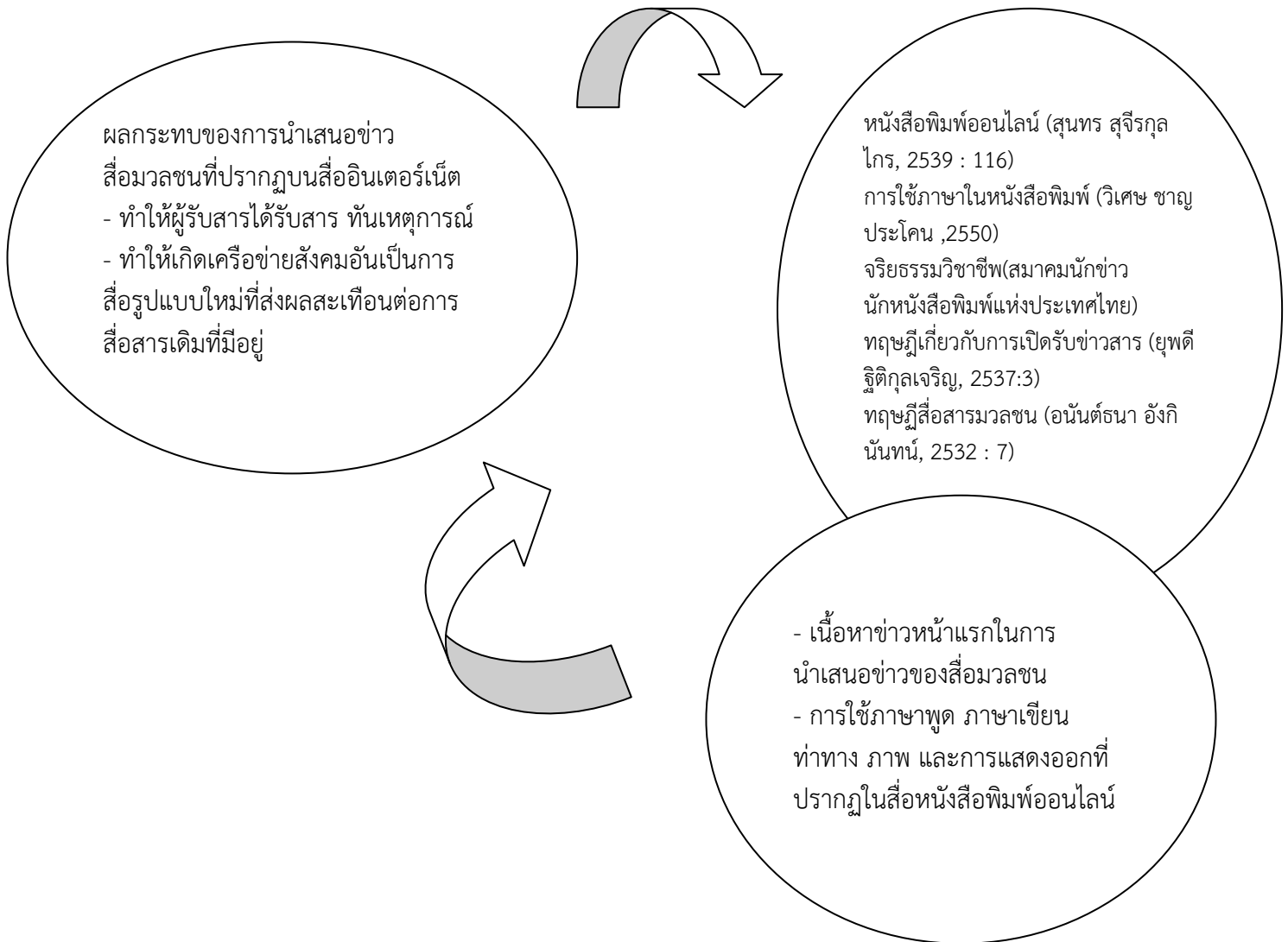
สื่อสารมวลชน เพื่อให้สื่อมวลชนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพปราศจากการครอบงำทางการเมืองและทางธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม

จากการศึกษาข้อมูลทางภาคสนาม (Field Research) พบว่าประชาชนส่วนมากคิดว่า สมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมจริยธรรมของสื่อมวลชน เป็นสถาบันที่มีการส่งเสริมเรื่องจริยธรรมและควบคุม ดูแลพฤติกรรมจริยธรรมของสื่อมวลชนได้ ในระดับปานกลาง กล่าวคือ การควบคุมดูแลสื่อมวลชนก่อนการนำเสนอข่าวนั้นเป็นไปได้ยาก ซึ่งสมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนควรเพิ่มบทบาทหน้าที่ในการควบคุมดูแลเหล่าสมาชิกหรือเพิ่มกฎหมายขึ้นมารองรับผู้ที่กระทำผิดต่อวิชาชีพ อาจมีการลงโทษผู้ที่กระทำผิดต่อวิชาชีพ และจากการผลแบบสอบถามของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นพบว่าส่วนใหญ่ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของจริยธรรมสื่อมวลชนในระดับปานกลาง และสื่อมวลชนและประชาชนมีความเห็นตรงกันว่าควรมีบทลงโทษผู้ที่กระทำผิดทางวิชาชีพ และสมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนควรเพิ่มบทบาทหน้าที่ในการควบคุม ดูแลเหล่าสมาชิกให้เพิ่มมากขึ้น

สันทัต ทองรินทร์ (2543) และสถาบัน Poynter Institute (2000) ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของผู้อ่านที่ต้องการอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่เสนอข่าวที่มีเนื้อหาข่าวทั้ง 2 รูปแบบในเว็บไซต์เดียวกัน โดยผู้อ่านเห็นว่า ทำให้สามารถเลือกอ่านรูปแบบที่ต้องการได้ตามสะดวกและตามวัตถุประสงค์การใช้งานที่แตกต่างกันของผู้อ่าน 2 กลุ่ม เช่น ถ้าผู้อ่านมีเวลามาก หรือ ต้องการรายละเอียด หรือสนใจประเด็นข่าวใดจริงๆ หรือต้องการนำไปใช้อ้างอิง ก็เลือกอ่านแบบละเอียด แต่ถ้ามีเวลาน้อย ต้องการข้อมูลที่รวบรัด หรือแค่จะอ่านแบบผ่านๆ เพื่อทราบสถานการณ์รายวัน ก็เลือกอ่านแบบสรุป หรืออาจจะเลือกอ่านรูปแบบสรุปข่าวเพื่อจับใจความสำคัญแบบผ่านๆก่อน และถ้ามีข่าวที่สนใจค่อยคลิกไปอ่านรายละเอียดที่รูปแบบเต็ม ดังนั้น จึงเป็นประเด็นที่องค์กรหนังสือพิมพ์ในอนาคตไม่ควรมองข้ามไป

ศุภนิศย์ วงศ์ทางสวัสดิ์ (2549) จากการวิจัยสำรวจพบข่าวดีสำหรับองค์กรหนังสือพิมพ์ที่เคยคิดว่า ไม่มีทางจะเก็บค่าสมาชิกจากผู้อ่านได้ เพราะผลพบว่า ผู้อ่านที่ตอบแบบสอบถามกว่าครึ่ง (จำนวน 1,209 คนจากจำนวนทั้งสิ้น 2,271 คน) ยินยอมเสียค่าสมาชิกเพิ่ม โดยให้เหตุผลว่า ถ้าบริการที่ได้มีเนื้อหาครบถ้วน มีทั้งภาพ เสียง สามารถค้นย้อนหลังได้มากๆ มีการปรับปรุงข้อมูลตลอด มีคุณภาพ น่าเชื่อถือ ข้อมูลถูกต้อง และราคาไม่แพงจนเกินไป ดังนั้น อาจแสดงให้เห็นถึงทัศนคติใหม่ของการบริโภคข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ว่า หากผู้บริโภคมองเห็นได้ว่า บริการที่เขาจะได้รับนั้นคุ้มกับเงินที่เสียไป เขาก็พร้อมจะจ่ายเช่นกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

อธิบายกรอบแนวคิด การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต” ในการศึกษางานวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยได้จัดเลือกตัวแปรบางประการ คือ ผลกระทบของการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวในรูปแบบต่างๆที่นำเสนอออกไป เช่น การใช้ภาษาที่รุนแรงในการนำเสนอข่าว การใช้ภาพลามกโป๊เปลือยเกินไป เขียนพาดหัวข่าวเกินความเป็นจริง ซึ่งตัวแปรที่กล่าวมาข้างต้นนั้นทั้งหมดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ซึ่งเป็นสื่อบนอินเทอร์เน็ตกว้างขวางจึงทำให้มีช่องโหว่ในการนำเสนอข่าว คณะผู้วิจัยจึงใช้หลักแนวคิดเรื่องการใช้ภาษา

ในหนังสือพิมพ์ (วิเศษ ชาญประโคน ,2550),จริยธรรมวิชาชีพ(สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย)โดยประกอบกับหลักทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร (ยุพดี ฐิติกุลเจริญ, 2537:3)และทฤษฎีสื่อสารมวลชน (อนันต์ธนา อังกินันท์, 2532 : 7) นำมาประกอบการศึกษาในงานวิจัย จึงเกิดกรอบแนวคิดในการศึกษางานวิจัยขึ้นดังนี้

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-2 หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การเรียนระนอง2 โดยคณะวิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรจากในหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต จำนวน 500 คน

กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่1-2 หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ศูนย์การเรียนระนอง2

โดยใช้นักศึกษาชั้นปีที่1 และ ปีที่2 จำนวน 222 คน จากจำนวน 500คน โดยเทียบจากตารางกำหนดตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ขนาดตัวอย่างตามความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเชิงปริมาณ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ครั้งนี้คือแบบสอบถามเรื่องวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต โดยแบ่งเป็น 3ตอน ได้แก่

แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว อายุ เพศ ระดับชั้นปีการศึกษา

แบบสอบถามตอนที่ 2 จรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต

แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อหาข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม เรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1.ศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าว ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอข่าวจากอดีตถึงปัจจุบัน

2. ประชุมรวบรวมความคิดเห็นเพื่อวางกรอบแนวคิด และตั้งคำถาม
3. ร่างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. นำแบบสอบถามที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรง
5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข
6. ทดสอบแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามที่สำเร็จแล้วทดสอบกับนักศึกษา สาขาวิชา นิเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 เพื่อทดสอบว่าคำถามแต่ละคำถามสามารถสื่อความหมาย และได้คำตอบอย่างที่ต้องการหรือไม่
7. นำแบบสอบถามเก็บรวบรวมกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการแจกแบบสอบถาม เรื่องวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน แจกนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2 หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ศูนย์การเรียนรู้ ระนอง 2 จำนวน 222 ชุด

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สื่อข่าวหรือหัวหน้านักข่าว โดยกำหนดดังนี้

- 2.1 ผู้สื่อข่าวต้องมีประสบการณ์ทำงานมาแล้วอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 5 ปี
- 2.2 หัวหน้านักข่าวมีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 2 ปี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการให้คะแนนการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบประเมินในการนำเสนอความคิดเห็นการนำเสนอหลักจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวบนสื่ออินเทอร์เน็ต โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน	สำหรับความคิดเห็น	มีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง
4 คะแนน	สำหรับความคิดเห็น	มีความเห็นด้วย
3 คะแนน	สำหรับความคิดเห็น	มีความไม่แน่ใจ
2 คะแนน	สำหรับความคิดเห็น	มีความไม่เห็นด้วย
1 คะแนน	สำหรับความคิดเห็น	มีความไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. ทศนคติหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน	สำหรับความคิดเห็น	มีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง
4 คะแนน	สำหรับความคิดเห็น	มีความเห็นด้วย
3 คะแนน	สำหรับความคิดเห็น	มีความไม่แน่ใจ
2 คะแนน	สำหรับความคิดเห็น	มีความไม่เห็นด้วย
1 คะแนน	สำหรับความคิดเห็น	มีความไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยจำแนกดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา ค่าสถิติ การแจกแจงความถี่ ร้อยละสำหรับรายงานข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐานสำหรับรายงานพฤติกรรมการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน

2. สถิติเชิงอนุมาน เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต” คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

การสอบถามการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต โดยทำการสอบถามนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต คณะวิทยาการจัดการ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ศูนย์การเรียนรู้ระนอง 2 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 222 คน โดยใช้แบบสอบถามเชิงปริมาณเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยผลที่ได้มีดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ และชั้นปี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	78	35.1
หญิง	144	64.9
รวม	222	100.0
อายุ		
18 ปี	13	5.9
19 ปี	65	29.3
20 ปี	113	50.9
21 ปี	21	9.5
22 ปี	9	4.1
23 ปี	1	0.5
รวม	222	100.0
ชั้นปีที่ศึกษา		
ปี1	111	50.0
ปี2	111	50.0
รวม	222	100.0

ผู้ตอบแบบสอบถามวิจัยในครั้งนี้ มีจำนวนทั้งหมด 222 คน โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 144 คน (ร้อยละ 64.9) เพศชาย จำนวน 78 คน (ร้อยละ 35.1) มีอายุ 18 ปี จำนวน 13 คน (ร้อยละ 5.9) อายุ 19 ปี จำนวน 65 คน (ร้อยละ 29.3) อายุ 20 ปี จำนวน 113 คน (ร้อยละ 50.9) อายุ 21 ปี จำนวน 21 คน (ร้อยละ 9.5) อายุ 22 ปี จำนวน 9 คน (ร้อยละ 4.1) และอายุ 23 ปี จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.5)

ละ 0.5) ศึกษาอยู่ระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 111 คน (ร้อยละ 50) และชั้นปีที่ 2 จำนวน 111 คน (ร้อยละ 50)

ตอนที่ 2 แบบประเมินในการนำเสนอความคิดเห็นการนำเสนอหลักจรรยาบรรณชาวบนอินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 2 สถิติความคิดเห็นการนำเสนอหลักจรรยาบรรณของผู้ชาวบนสื่ออินเทอร์เน็ต

ความคิดเห็นในการนำเสนอ	ความคิดเห็น							
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.	ระดับ ข้อเสนอแนะ
1. มีความเที่ยงธรรมในการรายงานข่าว	22 (9.9)	88 (39.6)	102 (45.9)	10 (4.5)		3.5495	0.73	มาก
2. นำเสนอข่าวที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ	14 (6.3)	93 (41.9)	107 (48.2)	7 (3.2)	1 (0.5)	3.5045	0.68	มาก
3. แก้ไขข้อผิดพลาดที่พบในทันทีเมื่อเสนอข่าวที่ผิดไปจากความเป็นจริง	35 (15.8)	99 (44.6)	72 (32.4)	14 (6.3)	2 (0.9)	3.6802	0.84	มาก
4. นำเสนอข่าวที่ละเมิดความเป็นสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ปรากฏอยู่ในข่าว	40 (18.0)	93 (41.9)	71 (32.0)	15 (6.8)	3 (1.4)	3.6847	0.89	มาก
5. อ้างสิทธิในการเป็นสื่อเพื่อรับผลประโยชน์หรือเรียกร้องความได้เปรียบกับผู้อื่น	30 (13.5)	111 (50.0)	69 (31.1)	11 (5.0)	1 (0.5)	3.7117	0.77	มาก
6. ระลึกเสมอว่าข่าวที่นำเสนอ นั้น มีเยาวชนชายหญิงอ่านด้วย	50 (22.5)	92 (41.4)	73 (32.9)	7 (3.2)		3.8333	0.80	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความคิดเห็นในการนำเสนอ	ความคิดเห็น							
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.	ระดับ ข้อเสนอแนะ
7.เสนอข่าวบนข้อเท็จจริงที่ปรากฏ แก่ผู้รับสาร	44 (19.8)	107 (48.2)	66 (29.7)	5 (2.3)		3.8559	0.75	มาก
8.ดำรงตนให้อยู่ในขอบเขตและกิริยา มารยาทที่ดี	49 (22.1)	114 (51.4)	54 (24.3)	5 (2.3)		3.9324	0.74	มาก
9.ละเว้นจากการเข้าร่วมกิจกรรม ต่างๆของพรรคการเมือง	33 (14.9)	100 (45.0)	78 (35.1)	9 (4.1)	2 (0.9)	3.6892	0.80	มาก
10.ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน เข้าใจในกฎหมายมากขึ้น	34 (15.3)	122 (55.0)	59 (26.6)	6 (2.7)	1 (0.5)	3.8198	0.73	มาก
11.มีส่วนร่วมในการเสนอข่าวด้าน การปราบปรามอาชญากรได้ดีขึ้น	46 (20.7)	100 (45.0)	67 (30.2)	9 (4.1)		3.8243	0.80	มาก
12.การใช้ภาพประกอบที่ตรงกับเนื้อ ข่าวและรูปภาพเหมาะสมกับเนื้อข่าว	40 (18.0)	117 (52.7)	53 (23.9)	10 (4.5)	2 (0.9)	3.8243	0.80	มาก

จากการประเมินในการนำเสนอหลักจรรยาบรรณของผู้สื่อข่าวบนสื่ออินเทอร์เน็ต พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการนำเสนอข่าวสามารถดำรงตนให้อยู่ในขอบเขตและกิริยามารยาทที่ดี โดยส่วนมากเห็นด้วย จำนวน 114 คน (ร้อยละ 51.4) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 54 คน (ร้อยละ 24.3) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 49 คน (ร้อยละ 22.1) และไม่เห็นด้วย จำนวน 5 คน (ร้อยละ 2.3)

ด้านการนำเสนอข่าวบนข้อเท็จจริงที่ปรากฏแก่ผู้รับสาร ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 107 คน (ร้อยละ 48.2) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 66 คน (ร้อยละ 29.7) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 44 คน (ร้อยละ 19.8) และไม่เห็นด้วย จำนวน 5 คน (ร้อยละ 2.3) ส่วนในการนำเสนอข่าว ควรคำนึงถึงอยู่เสมอว่า มีเยาวชนชายหญิงเป็นผู้อ่านด้วย ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 92 คน (ร้อยละ 41.4) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 73 คน (ร้อยละ 32.9) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 50 คน (ร้อยละ 22.5) และไม่เห็นด้วย จำนวน 7 คน (ร้อยละ 3.2)

การมีส่วนร่วมในการเสนอข่าวด้านการปราบปรามอาชญากรได้ดีขึ้น ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 100 คน (ร้อยละ 45) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 67 คน (ร้อยละ 30.2) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 46 คน (ร้อยละ 20.7) และไม่เห็นด้วย จำนวน 9 คน (ร้อยละ 4.1)

การใช้ภาพประกอบที่ตรงกับเนื้อข่าวและรูปภาพเหมาะสมกับเนื้อข่าว ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 117 คน (ร้อยละ 52.7) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 53 คน (ร้อยละ 23.9) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 40 คน (ร้อยละ 18) ไม่เห็นด้วย จำนวน 10 คน (ร้อยละ 4.5) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.9)

มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจในกฎหมายมากขึ้น ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 122 คน (ร้อยละ 55) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 59 คน (ร้อยละ 26.6) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 34 คน (ร้อยละ 15.3) ไม่เห็นด้วย จำนวน 6 คน (ร้อยละ 2.7) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.5)

การนำเสนอข่าวอ้างสิทธิในการเป็นสื่อเพื่อรับผลประโยชน์หรือเรียกร้องความได้เปรียบกับผู้อื่น ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 111 คน (ร้อยละ 50) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 69 คน (ร้อยละ 31.1) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 30 คน (ร้อยละ 13.5) ไม่เห็นด้วย จำนวน 11 คน (ร้อยละ 5) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.5)

ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่ได้ละเว้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของพรรคการเมือง ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 100 คน (ร้อยละ 45) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 78 คน (ร้อยละ 35.1) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 33 คน (ร้อยละ 14.9) ไม่เห็นด้วย จำนวน 9 คน (ร้อยละ 4.1) และ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.9)

การนำเสนอข่าวที่ละเมิดความเป็นสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ปรากฏอยู่ในข่าว ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 93 คน (ร้อยละ 41.9) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 71 คน (ร้อยละ 32) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 40 คน (ร้อยละ 18) ไม่เห็นด้วย จำนวน 15 คน (ร้อยละ 6.8) และ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.4)

การแก้ไขข้อผิดพลาดที่พบในทันทีเมื่อเสนอข่าวที่ผิดไปจากความเป็นจริง ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 99 คน (ร้อยละ 44.6) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 72 คน (ร้อยละ 32.4) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 35 คน (ร้อยละ 15.8) ไม่เห็นด้วย จำนวน 14 คน (ร้อยละ 6.3) และ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.9)

มีความเที่ยงธรรมในการรายงานข่าว ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจ จำนวน 102 คน (ร้อยละ 45.9) รองลงมา คือ เห็นด้วย จำนวน 88 คน (ร้อยละ 39.6) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 22 คน (ร้อยละ 9.9) และ ไม่เห็นด้วย จำนวน 10 คน (ร้อยละ 4.5)

การนำเสนอข่าวที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจ จำนวน 107 คน (ร้อยละ 48.2) รองลงมาคือ เห็นด้วย จำนวน 93 คน (ร้อยละ 41.9) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 14 คน (ร้อยละ 6.3) ไม่เห็นด้วย จำนวน 7 คน (ร้อยละ 3.2) และ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.5)

ตอนที่ 3 ทศนคติหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน

ตารางที่ 3 ทศนคติหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน

ความคิดเห็นในการนำเสนอ	ความคิดเห็น							
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (2)	ไม่เห็นด้วย (1)	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.	ระดับ ข้อเสนอแนะ
1. มีการใช้แหล่งข่าวปิด เช่น กรณีที่เป็นข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน ซึ่งไม่	เห็นด้วย อย่างยิ่ง 35 (15.8)	เห็นด้วย (4)12 (50.5)	ไม่แน่ใจ (3)7 (30.2)	ไม่เห็นด้วย (2)6 (2.7)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง 1 (0.5)	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})180	S.D. 3.51	ระดับ ข้อเสนอแนะ มาก
50% ผู้สื่อข่าวปิดไม่ขบถข่าวที่ขมุกขมัว	35	91	73	21	2	3.6126	0.89	มาก
2. เพื่อแจ้งหรือรับทราบข่าวในช่องทางหลัก /	(15.2)	(41.78)	(32.92)	(9.520)	(0.910)	3.3694	0.94	ปานกลาง
3. ผู้สื่อข่าวที่สร้างความสัมพันธ์อันดี	(9.9)	(35.1)	(41.4)	(12.0)	(4.5)	3.7568	0.82	มาก
3. ผู้สื่อข่าวได้นำเสนอข่าวที่ทำให้	(17.6)	(46.8)	(29.7)	(5.4)	(0.5)			
ผู้ยินยอมรับว่ามีการขัดกันในด้าน ผลประโยชน์ สิทธิพิเศษและ ผลประโยชน์ทับซ้อน	25 (11.3)	109 (49.1)	80 (36.0)	7 (3.2)	1 (0.5)	3.6757	0.73	มาก
4. ผู้สื่อข่าวได้เสนอข่าว โดยแสดง ความสงสารหรือเห็นใจ	23 (10.4)	96 (43.2)	85 (38.3)	14 (6.3)	4 (1.8)	3.5405	0.83	มาก
5. การเสนอข่าวที่พาดพิงถึงสถาบัน กษัตริย์	14 (6.3)	71 (32.0)	79 (35.6)	31 (14.0)	27 (12.2)	3.0631	1.02	ปานกลาง
6. ผู้สื่อข่าวสร้างข่าวขึ้นเองเพื่อดึงดูด หรือเรียกร้องความสนใจ	38 (17.1)	71 (32.0)	74 (33.3)	20 (9.0)	19 (8.6)	3.4009	1.13	ปานกลาง
7. ผู้สื่อข่าวบังคับให้บุคคลพูดเข้าข้าง ตนเอง	17 (7.7)	86 (38.7)	70 (31.5)	26 (11.7)	23 (10.4)	3.2162	1.08	ปานกลาง
8. ผู้สื่อข่าวรักษาไว้ซึ่งความลับของ แหล่งข่าว	25 (11.3)	101 (45.5)	78 (35.1)	15 (6.8)	3 (1.4)	3.5856	0.82	มาก
9. ผู้สื่อข่าวไม่ปิดบังอำนาจข่าวที่ นำเสนอตามหลักวิชาชีพ	24 (10.8)	83 (37.4)	98 (44.1)	12 (5.4)	5 (2.3)	3.4910	0.84	ปานกลาง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

12. ผู้สื่อข่าวเสนอข่าวที่สร้างความขัดแย้งความสัมพันธ์ระหว่างญาติและเพื่อนของผู้อื่น	30 (13.5)	88 (39.6)	72 (32.4)	20 (9.0)	12 (5.4)	3.4685	1.01	ปานกลาง
13. ผู้สื่อข่าวควรคำนึงถึงเสมอว่าการหย่าร้าง การฆ่าตัวตายนั้น เป็นปัญหาสังคมสิ่งหนึ่งไม่ควรเสนอข่าวไปในเชิงไม่สุภาพ	37 (16.7)	112 (50.5)	64 (28.8)	8 (3.6)	1 (0.5)	3.7928	0.77	มาก
14. มีการกล่าวโจมตีคู่แข่ง	23 (10.4)	83 (37.4)	71 (32.0)	29 (13.1)	16 (7.2)	3.3063	1.05	ปานกลาง
15. ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอเนื้อหาที่หัวเราะเยาะความวิกลจริต จิตทราม หรือพลาดโอกาสของบุคคล	25 (11.3)	86 (38.7)	68 (30.6)	27 (12.2)	16 (7.2)	3.3468	1.06	ปานกลาง
16. ไม่นำเสนอข่าวที่ทำให้ร้ายแก่บุคคลอื่น จนเสื่อมเสียชื่อเสียง	37 (16.7)	97 (47.3)	66 (29.7)	16 (7.2)	6 (2.7)	3.6441	0.93	มาก
17. วิธีการการได้ข่าวมาของผู้สื่อข่าวในบางครั้งเป็นวิธีการที่ได้ข่าวมาโดยไม่สุจริต	27 (12.2)	96 (43.2)	73 (32.9)	19 (8.6)	7 (3.2)	3.5270	0.92	มาก
18. เมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้น จะแก้ไขในข้อผิดพลาดนั้นในทันที	52 (23.4)	98 (44.1)	61 (27.5)	8 (3.6)	3 (1.4)	3.8468	0.86	มาก

จากการสอบถามทัศนคติหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการใช้แหล่งข่าวปิด เช่น กรณีที่เป็นข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน ซึ่งไม่สามารถเปิดเผยแหล่งข้อมูลได้ จำนวน 112 คน (ร้อยละ 50.5) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 67 คน (ร้อยละ 30.2) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 35 คน (ร้อยละ 15.8) ไม่เห็นด้วย จำนวน 6 คน (ร้อยละ 2.7) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.5)

เมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้น จะแก้ไขในข้อผิดพลาดนั้นในทันที ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 98 คน (ร้อยละ 44.1) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 61 คน (ร้อยละ 27.5) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 52 คน (ร้อยละ 23.4) ไม่เห็นด้วย จำนวน 8 คน (ร้อยละ 3.6) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.4)

ผู้สื่อข่าวควรคำนึงถึงเสมอว่าการหย่าร้าง การฆ่าตัวตายนั้น เป็นปัญหาสังคมสิ่งหนึ่งไม่ควรเสนอข่าวไปในเชิงไม่สุภาพ ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 112 คน (ร้อยละ 50.5) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 64 คน (ร้อยละ 28.8) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 37 คน (ร้อยละ 16.7) ไม่เห็นด้วย จำนวน 8 คน (ร้อยละ 3.6) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.5)

การที่ผู้สื่อข่าวสร้างความสัมพันธ์อันดีแก่ชุมชน ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 104 คน (ร้อยละ 46.8) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 66 คน (ร้อยละ 29.7) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 39 คน (ร้อยละ 17.6) ไม่เห็นด้วย จำนวน 12 คน (ร้อยละ 5.4) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.5)

การที่ผู้สื่อข่าวได้นำเสนอข่าวที่ทำให้ผู้อื่นยอมรับว่ามี การขัดกันในด้านผลประโยชน์ สิทธิพิเศษ และผลประโยชน์ทับซ้อน ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 109 คน (ร้อยละ 49.1) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 80 คน (ร้อยละ 36.0) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 25 คน (ร้อยละ 11.3) ไม่เห็นด้วย จำนวน 7 คน (ร้อยละ 3.2) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.5)

การไม่นำเสนอข่าวที่ทำให้ร้ายแก่บุคคลอื่น จนเสื่อมเสียชื่อเสียง ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 97 คน (ร้อยละ 43.7) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 66 คน (ร้อยละ 29.7) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 37 คน (ร้อยละ 16.7) ไม่เห็นด้วย จำนวน 16 คน (ร้อยละ 7.2) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 6 คน (ร้อยละ 2.7)

การที่ผู้สื่อข่าวไม่ขายข่าว ขายคอลัมน์เพื่อเงิน หรือความพอใจส่วนตัว ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 91 คน (ร้อยละ 41.0) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 73 คน (ร้อยละ 32.9) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 35 คน (ร้อยละ 15.8) ไม่เห็นด้วย จำนวน 21 คน (ร้อยละ 9.5) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.9)

การที่ผู้สื่อข่าวรักษาไว้ซึ่งความลับของแหล่งข่าว ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 101 คน (ร้อยละ 45.5) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 78 คน (ร้อยละ 35.1) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 25 คน (ร้อยละ 11.3) ไม่เห็นด้วย จำนวน 15 คน (ร้อยละ 6.8) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.4)

การที่ผู้สื่อข่าวได้เสนอข่าว โดยแสดงความสงสารหรือเห็นใจ ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 96 คน (ร้อยละ 43.2) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 85 คน (ร้อยละ 38.3) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 23 คน (ร้อยละ 10.4) ไม่เห็นด้วย จำนวน 14 คน (ร้อยละ 6.3) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.8)

วิธีการการได้ข่าวมาของผู้สื่อข่าวในบางครั้งเป็นวิธีการที่ได้ข่าวมาโดยไม่สุจริต ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 96 คน (ร้อยละ 43.2) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 73 คน (ร้อยละ 32.9) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 27 คน (ร้อยละ 12.2) ไม่เห็นด้วย จำนวน 19 คน (ร้อยละ 8.6) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 7 คน (ร้อยละ 3.2)

การที่ผู้สื่อข่าวไม่ปิดบังอำพรางข่าวที่นำเสนอตามหลักวิชาชีพ ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจ จำนวน 98 คน (ร้อยละ 44.1) รองลงมาเห็นด้วย จำนวน 83 คน (ร้อยละ 37.4) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 24 คน (ร้อยละ 10.8) ไม่เห็นด้วย จำนวน 12 คน (ร้อยละ 5.4) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 5 คน (ร้อยละ 2.3)

การที่ผู้สื่อข่าวเสนอข่าวที่สร้างความขัดแย้งความสัมพันธ์ระหว่างญาติและเพื่อนของผู้อื่น ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 88 คน (ร้อยละ 39.6) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 72 คน (ร้อยละ 32.4) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 30 คน (ร้อยละ 13.5) ไม่เห็นด้วย จำนวน 20 คน (ร้อยละ 9) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 12 คน (ร้อยละ 5.4)

ผู้สื่อข่าวสร้างข่าวขึ้นเองเพื่อดึงดูดหรือเรียกร้องความสนใจ ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจ จำนวน 74 คน (ร้อยละ 33.3) รองลงมาเห็นด้วย จำนวน 71 คน (ร้อยละ 32) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 38 คน (ร้อยละ 17.1) ไม่เห็นด้วย จำนวน 20 คน (ร้อยละ 9) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 19 คน (ร้อยละ 8.6)

มีการรับของขวัญ / ของกำนัล / เงิน จากแหล่งข่าว ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจ จำนวน 92 คน (ร้อยละ 41.4) รองลงมาเห็นด้วย จำนวน 78 คน (ร้อยละ 35.1) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 22 คน (ร้อยละ 9.9) ไม่เห็นด้วย จำนวน 20 คน (ร้อยละ 9) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 10 คน (ร้อยละ 4.5)

ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอเนื้อหาที่หัวเราะเยาะความวิกลจริต จิตทรมาน หรือพลาดโอกาสของบุคคล ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 86 คน (ร้อยละ 38.7) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 68 คน (ร้อยละ 30.6) ไม่เห็นด้วย จำนวน 27 คน (ร้อยละ 12.2) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 25 คน (ร้อยละ 11.3) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 16 คน (ร้อยละ 7.2)

มีการกล่าวโจมตีคู่แข่ง ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 83 คน (ร้อยละ 37.4) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 71 คน (ร้อยละ 32.0) ไม่เห็นด้วย จำนวน 29 คน (ร้อยละ 13.1) เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 23 คน (ร้อยละ 10.4) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 16 คน (ร้อยละ 7.2)

ผู้สื่อข่าวบังคับให้บุคคลพูดเข้าข้างตนเอง ส่วนใหญ่เห็นด้วย จำนวน 86 คน (ร้อยละ 38.7) รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 70 คน (ร้อยละ 31.5) ไม่เห็นด้วย จำนวน 26 คน (ร้อยละ 11.7) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 23 คน (ร้อยละ 10.4) และเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 17 คน (ร้อยละ 7.7)

การเสนอข่าวที่พาดพิงถึงสถาบันกษัตริย์ ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจ จำนวน 79 คน (ร้อยละ 35.6) รองลงมาเห็นด้วย จำนวน 71 คน (ร้อยละ 32.0) ไม่เห็นด้วย จำนวน 31 คน (ร้อยละ 14.0) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 27 คน (ร้อยละ 12.2) และเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 14 คน (ร้อยละ 6.3)

ประเด็นที่พบในการวิเคราะห์	คุณชาย	คุณปารเมศ	หมายเหตุ
สื่อมวลชนมีการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม	✓	✓	
สื่อในปัจจุบันมีการใช้ภาษาที่บิดเบือนในการนำเสนอ	✓	✓	
เห็นด้วยหรือไม่กับการใช้ตัวย่อในการพาดหัวข่าว	✓	✓	
ในปัจจุบันมีการเขียนข่าวให้โน้มเอียงไปทางทิศทางใดทิศทางหนึ่ง	✓	✓	
การชี้้นำประเด็นในการพาดหัวข่าวให้ไปในเชิงบวกเชิงลบ มีอิทธิพลต่อคนในสังคม	✓	✓	ลองดูประเด็นการเมืองสิ เห็นภาพชัดเจนเลย (คุณชาย)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง วิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณ ในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน ที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต ได้สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 คน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1. นายชาย ปละคามินทร์ อาชีพ บรรณาธิการข่าวประจำวันหนังสือพิมพ์เดลินิวส์
ประสบการณ์การทำงาน 20 ปี

2. นายปราเมศ เหล็กเพ็ชร อาชีพ ุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการ ปฏิรูปสื่อ
ประสบการณ์การทำงาน 19 ปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้
การวิเคราะห์ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านผลกระทบที่เยาวชน

ตอนที่ 2 การใช้ภาษาในการนำเสนอข่าว

ตารางที่ 4 ประเด็นที่พบในการใช้ภาษาในการนำเสนอข่าว

จากการสัมภาษณ์ ประเด็นการใช้ภาษาในการนำเสนอข่าว สามารถสรุปได้ดังนี้

1. เรื่องการนำเสนอข่าวใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม

คุณชายเน้นไปในเรื่องของคำหยาบคาย เขาจึงคิดว่าไม่มีปรากฏบนสื่ออย่างแน่นอน ส่วนด้านคุณปราเมศ นั้น ได้อธิบายให้เราเห็นถึงเรื่อง เพศสภาพ สีผิวและศาสนา ซึ่งถ้าหากใช้ภาษาไม่เหมาะสมนั้น อาจก่อให้เกิดปัญหาอย่างแน่นอน

2. ในปัจจุบันมีการใช้ภาษาที่บิดเบือนในการนำเสนอข่าว

ในส่วนนี้คุณชายคิดว่าไม่มีแต่คุณปราเมศได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่าในปัจจุบัน มีสื่อหน้าใหม่เกิดขึ้นเยอะ ดังนั้นจึงทำให้ใครๆก็สามารถเป็นสื่อได้ มีทั้งสื่อที่มีจรรยาบรรณและ ไม่มีจรรยาบรรณจึงไม่แปลกที่จะมีคนบางกลุ่มใช้ภาษาที่บิดเบือนในการนำเสนอ

3. การใช้ตัวย่อในการนำเสนอข่าว

ทั้ง 2 คนมีความเห็นที่ตรงกันการใช้ตัวย่อนั้นเป็นเรื่องปกติในการเขียนข่าว โดยปกติแล้วจะเขียนตัวเต็มก่อน ให้ผู้เสพได้อ่านไปสักพักแล้วจึงจะเปลี่ยนไปใช้ตัวย่อกัน

4. การนำเสนอข่าวที่ก่อให้เกิดการโน้มเอียงไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

คุณชายกล่าวว่านี้แหละปัญหา เพราะคนเสพก็เลือกจะรับแต่เรื่องที่ตนอยากรู้ ส่วนสื่อก็เลือกที่จะนำเสนอแต่สิ่งตนที่ตนอยากจะเสนอ โดยคุณชายได้ยกตัวอย่างกรณีการฆ่าชาว ยิวของผู้นำเยอรมันฮิตเลอร์

ตอนที่ 3 การใช้ภาษาภาพในการนำเสนอข่าว

ตารางที่ 5 ประเด็นที่พบในการใช้ภาษาภาพในการนำเสนอข่าว

ประเด็นที่พบในการวิเคราะห์	คุณชาย	คุณปราเมศ	หมายเหตุ
การใช้ภาพประกอบข่าวที่รุนแรงส่งผลกระทบต่อทัศนคติหรือไม่	✓	✓	ภาพสามารถเล่าเรื่องได้มากกว่าคำพูด(คุณชาย)
การนำเสนอภาพที่ลามกอนาจาร จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อเยาวชนที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือไม่	✓	✓	

จากการสัมภาษณ์ประเด็นการใช้ภาษาภาพการนำเสนอข่าวสามารถสรุปได้ดังนี้

- 1.การใช้ภาพที่รุนแรงส่งผลกระทบต่อทัศนคติหรือไม่
ทั้งคุณชายและคุณปราเมศ เห็นด้วย 100% เนื่องจากภาพสามารถเล่าเรื่องได้มากกว่าคำพูด
- 2.การนำเสนอภาพที่ลามกอนาจารจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อเยาวชนที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือไม่
ทั้งคุณชายและคุณปราเมศมีความเห็นตรงกันโดยมีความคิดเห็นว่าการนำเสนอภาพเหล่านี้จะก่อให้เกิดพฤติกรรมกรรมการลอกเลียนแบบ

ตอนที่ 4 เทคนิคการพาดหัวข่าวให้น่าสนใจ

ตารางที่ 6 ประเด็นที่พบในเทคนิคการพาดหัวข่าวให้น่าสนใจ

ประเด็นที่พบในการวิเคราะห์	คุณชาย	คุณปราเมศ	หมายเหตุ
ปัจจุบันมีการพาดหัวข่าวที่ดึงดูดใจแต่เนื้อหาข่าวไม่สอดคล้องหัวที่พาด	✓	✓	วันแรกอาจจะโจมตีรัฐบาล วันถัดมาอาจจะเข้าข้างรัฐบาล สุดท้ายมันก็สมดุลกัน (คุณปราเมศ)
การพาดหัวข่าวที่รุนแรงส่งผลต่อการโน้มน้าวใจหรือทางทัศนคติเชิงบวก(เชิงลบ)ต่อผู้อ่านหรือไม่	✓	✓	ถ้านำเสนอแต่ข่าวฆ่า ช่มชู้กัน ทุกวันสังคมก็จะรู้สึกหดหู่ใจ ดังนั้นสื่อต้องมีการสลับ

			สับเปลี่ยนเรื่องในการนำ เสนอ (คุณชาย)
การพาดหัวข่าวเรื่องเพศมีผลกระทบต่อเยาวชนที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	✓	✓	อาจก่อให้เกิดการลอกเลียนแบบ(คุณปราเมศ)

ในส่วนของเรื่องเทคนิคการพาดหัวข่าวให้ดูน่าสนใจนี้ทั้งคุณชายและคุณปราเมศ มีความเห็นค่อนข้างตรงกัน อาจจะมีการเสริมแทรกความคิดที่แตกต่างกันบาง

1.การพาดหัวที่ดึงดูดแต่เนื้อหาข่าวไม่สอดคล้องกับหัวที่พาดทั้งคุณชายและคุณปราเมศ มีความคิดเห็นที่เหมือนกัน 100%

2.การพาดหัวข่าวที่รุนแรงส่งผลกระทบต่อการโน้มน้าวใจผู้อ่านหรือไม่ ทั้ง 2 ท่านมีความเห็นตรงกันว่า มีผลต่อทัศนคติของผู้อ่านอย่างแน่นอนคุณชายยกตัวอย่างให้เห็นถึงเรื่อง การเมืองการชุมนุม ส่วนคุณปราเมศ ยกตัวอย่างเรื่อง เขาพระวิหาร เป็นต้น

3.การพาดหัวข่าวเรื่องเพศมีผลกระทบต่อเยาวชนที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ แน่นนอนครับ อาจก่อให้เกิดผลพฤติกรรมกรรมการลอกเลียนแบบ ทั้ง 2 คน พุดเหมือนกัน

ตอนที่ 5 ด้านจรรยาบรรณสื่อ

ตารางที่ 7 ประเด็นที่พบในด้านจรรยาบรรณสื่อ

ประเด็นที่พบในการวิเคราะห์	คุณชาย	คุณปราเมศ	หมายเหตุ
บางครั้งการปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน มีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล	✗	✗	

จากการสัมภาษณ์คุณชายและคุณปราเมศเรื่องจรรยาบรรณของสื่อ

เราได้ความเห็นที่ค่อนข้างแตกต่างกัน ในด้านคุณชายระบุว่า อย่าโทษสื่อเพียงฝ่ายเดียว ยกตัวอย่างเช่น กรณีคุณปอ ทฤษฎี ถ้าทางคุณปอไม่ให้สัมภาษณ์ สื่อก็ไม่มีสิทธิ์สัมภาษณ์ ถ้าทางโรงพยาบาลไม่จัดที่ไว้ให้สื่อ สื่อก็คงไม่ไปสัมภาษณ์ ดูๆไปแล้วมันก็สมประโยชน์กับหลายฝ่าย เพราะฉะนั้น ไม่อยากให้โทษสื่อ ฝ่ายเดียว ส่วนทางด้านคุณปราเมศนั้นก็พูดในทำนองเดียวกัน

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 คน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1.การใช้ภาษาในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในปัจจุบันถือว่าเป็นไปในทิศทางที่ดี ไม่ค่อยพบเห็นคำหยาบหรือการเหยียดผิว เหยียดเพศ เรื่องคำเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน

บางครั้งการปิดคำเพียงนิดเดียวก็อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมหาศาล ยกตัวอย่างเช่น คำว่า ปิด กับ คำว่า ยึด อาจดูเหมือนว่าความหมายเหมือนกัน แต่น้ำหนักของคำแตกต่างกันอยู่มาก

การใช้ตัวย่อ ถือเป็นเรื่องปกติของการเขียนหนังสือพิมพ์โดยมีหลักการว่าจะเขียนคำเต็มมาก่อน เมื่อผู้อ่านได้อ่านไปสักพักหนึ่ง จึงจะใช้ตัวย่อในการเขียน

การพาดหัวข่าวถือเป็นศาสตร์และศิลป์ของหนังสือพิมพ์เป็นส่วนหนึ่งที่จะดึงดูดผู้อ่านให้เกิดความสนใจ

2. การใช้ภาษาภาพที่รุนแรงในการนำเสนอข่าวส่งผลต่อทัศนคติได้ดีกว่าคำพูด ยิ่งถ้าไม่มีคำอธิบายยิ่งทำให้มีการตีความไปต่างๆ นานาๆ รวมทั้งการนำเสนอภาพที่ลามกอนาจาร ก็ส่งผลกระทบต่อทัศนคติหรือทำให้เกิดการเลียนแบบได้

3. การพาดหัวข่าวส่งผลกระทบหลายอย่างทั้งต่อทัศนคติ หรือแม้แต่เป็นแรงจูงใจให้เกิดการอ่าน เนื่องจากการพาดหัวข่าวเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์คือเราต้องการให้คนเข้ามาอ่านเนื้อหาของข่าวที่เราทำการพาดหัวไว้การพาดหัวข่าวแต่เรื่องฆ่าข่มขืนทุกวัน จะส่งผลให้ผู้เสพเกิดความหดหู่ส่วนเรื่องหัวข่าวไม่สอคล้องกับเนื้อหาข่าวก็ไม่มีให้พบเห็น

4. ด้านจริยธรรมมีหลายมุมมองอย่างที่ผู้ชายได้ให้สัมภาษณ์ไว้ถ้าทางโรงพยาบาลไม่ได้จัดสถานที่ไว้ให้ ญาติคุณปอปฏิเสธการทำข่าว สื่อก็จะไม่มีสิทธิ์ในการทำข่าว แต่ที่ทำข่าวของคุณปอได้นั้นก็เกิดทุกฝ่าย ส่วนคุณปรามศ เสนออีกมุมมองหนึ่ง โดยอธิบายไว้ว่า ข่าวดาราคือข่าวที่มีคนให้ความสนใจ สื่อที่มาทำก็อยากจะได้ภาพข่าวที่ชัดสุดเพื่อข่าวของตนจะดึงดูดผู้อ่าน เราจะโทษสื่ออย่างเดียวไม่ได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสวนดุสิต คณะวิทยาการจัดการ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ศูนย์การเรียนรู้ระนอง2

สรุปผลการวิจัย

ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาเนื้อหาข่าวหน้าแรกในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์

2. เพื่อศึกษาการใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน ท่าทาง ภาพ และการแสดงออกที่ปรากฏในสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์

การศึกษางานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม จากนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การเรียนรู้ระนอง2 จำนวน 222 คน จากจำนวน 500คน โดยเทียบจากตารางกำหนดตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ขนาดตัวอย่างตามความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม เรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต อีกทั้งยังเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่องจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าว เก็บสัมภาษณ์จาก นายปรามศ เหล็กเพชร อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อสมาคมหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และ นายชาย ปละคามินทร์ บรรณาธิการข่าวเดลินิวส์

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

ส่วนที่1.ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.9 และเพศชาย ร้อยละ 35.1 โดยเฉลี่ยมีอายุอยู่ระหว่าง 18-23 ปี กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50 กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 50 และเรียงลำดับอายุตามร้อยละที่มากไปน้อยได้แก่ อายุ 23 ปี คิดเป็นร้อยละ 100 อายุ 22 ปี คิดเป็นร้อยละ 99.5 อายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 95.5 อายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 86.0 อายุ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.1 อายุ 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.9

ส่วนที่2.การนำเสนอความคิดเห็นการนำเสนอหลักจรรยาบรรณข่าวบนอินเทอร์เน็ต

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1-2 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการนำเสนอข่าวที่ละเมิดความเป็นสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ปรากฏอยู่ในข่าว คิดเป็นร้อยละ 1.4 ไม่น่าใจ คิดเป็นร้อยละ 48.2 ในเรื่องนำเสนอข่าวที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ เห็นด้วยกับเรื่องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจในกฎหมายมากขึ้น 55.0 และเห็นด้วย

อย่างยิ่งในการนำเสนอข่าว ควรคำนึงถึงอยู่เสมอว่า มีเยาวชนชายหญิงเป็นผู้อ่านด้วย คิดเป็น ร้อยละ 22.5

ส่วนที่3.ทัศนคติหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต

ผลการวิจัยพบว่า จากการสอบถามทัศนคติหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการใช้แหล่งข่าวปิด เช่น กรณีที่เป็นข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน ซึ่งไม่สามารถเปิดเผยแหล่งข้อมูลได้ ร้อยละ 50.5 รองลงมาไม่แน่ใจ ร้อยละ 30.2 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 15.8 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 2.7 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 0.5

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งในการนำเสนอข่าว ควรคำนึงถึงอยู่เสมอว่า มีเยาวชนชายหญิงเป็นผู้อ่านด้วย มีความสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร (Media exposure) การสื่อสารนั้นจัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในชีวิตของมนุษย์(ยุพดี ฐิติกุล เจริญ, 2537:3) นอกเหนือจากปัจจัยที่มีความจำเป็นต่อความอยู่รอดของมนุษย์ ซึ่งได้แก่ อาหาร ที่อยู่ อาศัย เครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรค แม้ว่าการสื่อสารจะไม่ได้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความเป็นความตายของมนุษย์เหมือนกับปัจจัยสี่ แต่การที่จะให้ได้มาซึ่งปัจจัยสี่เหล่านั้น ย่อมต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมืออย่างแน่นอน มนุษย์ต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมใดๆ ของตน และ เพื่ออยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคม การสื่อสารเป็นพื้นฐานของการติดต่อของกระบวนการสังคม ยิ่งสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น และประกอบด้วยคนจำนวนมากขึ้นเท่าใดการสื่อสารก็ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และสังคมจะนำมาซึ่งความซับซ้อน หรือความสับสนต่าง ๆ จนอาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจและไม่แน่ใจแก่สมาชิกของสังคม ดังนั้น จึงต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือเพื่อแก้ไขปัญหา ดังกล่าว (กิติมา สุรสนธิ, 2533 : 46-47) อย่างไรก็ตาม บุคคลจะไม่รับข่าวสารทุกอย่างที่ผ่านเข้ามาสู่ตนทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วนที่คิดว่ามีประโยชน์ต่อตน ดังนั้น ข่าวสารที่หลั่งไหลผ่านเข้ามาไปยังบุคคลจากช่องทาง ต่าง ๆ นั้น มักจะถูกคัดเลือกตลอดเวลา ข่าวสารที่น่าสนใจ มีประโยชน์และเหมาะสมตามความนึกคิดของผู้รับสาร จะเป็นข่าวสารที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อสาร รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับเรื่องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจในกฎหมายมากขึ้น 55.0 มีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสำหรับผู้สื่อข่าว (สุภา ศิริมานนท์ , 253:19-49)มีการนำเสนอหลักจริยธรรมในการนำเสนอข่าวดังนี้

1. หลักว่าด้วย ความจริงที่แท้จริง (Objectivity)

นักหนังสือพิมพ์ย่อได้รับความคาดหวังจากผู้อ่านทั่วไปว่า การนำเสนอข่าวนั้นจะมีความครบถ้วน ไม่ลำเอียง ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดของข่าว คือการคาดหวังว่าข้อมูลข่าวสารนั้นจะไม่มีการสอดแทรกความคิดเห็นหรือทัศนคติส่วนตัวของผู้สื่อข่าวลงไปใน การนำเสนอข่าวนั้นๆ ลักษณะของความจริงที่แท้จริง ได้แก่

1.1 ความไม่เป็นฝักเป็นฝ่าย (Impartiality)

หากนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับความขัดแย้งกันของฝ่ายต่างๆ สองฝ่าย หรือหลายฝ่าย นักหนังสือพิมพ์ผู้นำเสนอรายงานต้องหาทฤษฎีต่างๆ ของทุกฝ่ายมานำเสนอให้หมดและต้องนำเสนออย่างมีเหตุผลที่สมดุลกัน

1.2 ความปราศจากข้อขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Asense of Conflict of Interest)

คือ การมีส่วนพัวพันโดยมีมูลเหตุหรือจุดมุ่งหมายกับองค์การแห่งใดแห่งหนึ่ง ย่อมทำให้เป็นกรณีที่หมิ่นเหม่มากที่นักหนังสือพิมพ์นั้น ๆ ต้องถูกสงสัยว่าจะเข้าสังกัดเป็นฝักเป็นฝ่าย ดังนั้น นักหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จึงไม่สมควรใจที่จะเข้าร่วมอยู่ในองค์กรใดๆ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการนำเสนอข่าวที่ละเมิดความเป็นสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ปรากฏอยู่ในข่าว คิดเป็นร้อยละ 1.4 สอดคล้องกับหลักจริยธรรมสำหรับผู้สื่อข่าว (สุภา ศิริมานนท์ , 253:19-49) หลักว่าด้วย การลอกคัดเรื่องของคนอื่นแล้วก็ทักทักเอาเป็นของตัวเอง (Plagiarism)

การขโมยลอกคัดคำบอกเล่าข่าวสารหรือเรื่องของคนอื่น แล้วก็ทักทักเอาเป็นของตนเองนี้เป็นวิธีปฏิบัติที่ขัดหลักจริยธรรมอย่างชัดเจน ได้แก่ การ “ลอกคัด” จริงๆ ไม่ว่าจะลอกคัดแต่เพียงเฉพาะส่วนสาระสำคัญหรือไม่ว่าจะลอกคัดทั้งดุ้น ลอกคัดชนิดคำต่อคำ แล้วก็ใส่ชื่อของตนเองลงไปโดยทักทักว่าตนทำเรื่องนั้นขึ้น

ส่วนเรื่องที่ศนคตีพบว่า จากการสอบถามทัศนคติหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการใช้แหล่งข่าวปิด เช่น กรณีที่เป็นข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน ซึ่งไม่สามารถเปิดเผยแหล่งข้อมูลได้ ร้อยละ 50.5 มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งเสรีภาพของการเสนอข่าวและความคิดเห็น (สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย) จากหลักจรรยาบรรณที่ได้กล่าวข้างต้น ได้ถูกตราขึ้นมาเพื่อเป็นหลักการในการประกอบวิชาชีพ จะเน้นในประเด็นของเสรีภาพ อิสรภาพ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์และจริงใจ ความถูกต้อง ความมีเกียรติและศักดิ์ศรีของสื่อมวลชนเพราะคุณสมบัติเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับหน้าที่ของสื่อมวลชนที่จะต้องแจ้งข่าวสารที่ถูกต้องแก่สาธารณชน รองลงมาไม่แน่ใจเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องผู้สื่อข่าวไม่ปิดบังอำพรางข่าวที่นำเสนอตามหลักวิชาชีพ ร้อยละ 44.1 สอดคล้องกับเรื่องหลักจริยธรรมสำหรับผู้สื่อข่าว (สุภา ศิริมานนท์ , 253:19-49) มีการนำเสนอหลักจริยธรรมในการนำเสนอข่าวดังนี้ นักหนังสือพิมพ์ต้องรักษาว่าชาติได้ให้คำมั่นหรือที่ตกปากลงคำกับใครเขาไว้ หากนักหนังสือพิมพ์ได้รับปากกับผู้ให้ข่าวสารไม่ว่ารายใดว่าจะไม่เสนอรายงานข่าวสารเรื่องนั้นในหน้ากระดาษหนังสือพิมพ์ก็ต้องปฏิบัติตามคำมั่นสัญญานั้นๆ อย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะเนื่องด้วยกรณีใดๆ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลจากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าว ควรคำนึงถึงอยู่เสมอว่ามีเยาวชนชายหญิงอ่านด้วย เพราะว่าสิ่งที่ปรากฏบนสื่อ นั้นเป็นพื้นที่สาธารณะ แปลว่า ทุกคนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่มีข้อจำกัดและแน่นอนต้องมีเยาวชนอยู่ด้วย

2. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้านทัศนคติเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการใช้แหล่งข่าวปิด เช่น กรณีที่เป็นข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน ซึ่งไม่สามารถเปิดเผยแหล่งข้อมูลได้ เพราะอาจจะเป็นภัยต่อผู้ให้ข่าวได้ บางครั้งผู้ที่ตกเป็นข่าวอาจจะเป็นเยาวชนที่อายุต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเชิงลึกเกี่ยวกับอิทธิพลของปัจจัยอื่นๆของสื่อ เรื่องโอกาสที่จะเกิดพฤติกรรมการลอกเลียนแบบของเยาวชนที่รับชมการนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหารุนแรง เพราะว่ายาวชนยังขาดการนึกคิดตัดสินใจที่มีเหตุผลอยู่จึงทำให้เกิดโอกาสการลอกเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่สมควรได้ง่าย
2. เนื่องจากทุกวันนี้เทคโนโลยีมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว สื่อเข้าถึงทุกคนง่าย จึงอยากให้ใช้วิจารณญาณในการเปิดรับสื่อ และควรใช้กลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายช่วงวัยอายุ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและสอดคล้องกับยุคปัจจุบันนี้เทคโนโลยีพัฒนา คาดว่าหากมีงานวิจัยชิ้นนี้เกิดขึ้นอาจจะทำให้ทุกเพศทุกวัยทุกช่วงอายุมีการเสพสื่ออย่างถูกต้อง ไม่แชร์ข่าวที่บิดเบือนความเป็นจริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรมภาษาไทย

- กาญจนา กาญจนทวี. (2542). แแรงจูงใจ พฤติกรรม และความพึงพอใจของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (การหนังสือพิมพ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิติมา สุรสุนธิ. (2533). ความรู้ทางการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2540). การสื่อสารเพื่อการพัฒนา ท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : คณะวิทยาการ จัดการ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- ขวัญเรือน กิตติวัฒน์. (2531). พลศาสตร์ของการสื่อสาร. ในเอกสารการสอนชุดวิชาพลศาสตร์ การสื่อสาร หน่วยที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นักศึกษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2545). บทบาทและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อบทบาทของเว็บมาสเตอร์ ในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ออนไลน์.
- ประมะ สตะเวทิน. (2541). การสื่อสารมวลชน กระบวนการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- พรทิพย์ วรภิกโกคาทร. (2541). การวิจัยประชาสัมพันธ์ (Public relations research). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พีระ จิระโสภณ.(2547). ทฤษฎีการสื่อสาร เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 11. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ภัทมัย อินทจักร. (2550). “สื่อมวลชนบนถนนประชาธิปไตยใหม่ : เป็นกลาง ชี้นำ เลือกข้าง.”
- มณฑิรา อินคชสาร. (2539). การอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ : ศึกษาเปรียบเทียบ ปริมาณข้อมูลที่ได้อ่าน ความจำ และความพึงพอใจของผู้อ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2550). วารสารศาสตร์เบื้องต้น : ปรัชญาและแนวคิด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยุพดี ฐิติกุลเจริญ. (2537). ทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ระวีวรรณ ประกอบผล. (2540). “องค์ประกอบและกระบวนการของการสื่อสาร” ใน เอกสารการสอน ชุดวิชา หลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 1 – 8.
- วรารภรณ์ กุลสมบุรณ์. (2547). ผลของการอ่านข่าวออนไลน์ที่มีรูปแบบการจัดเรียงสารแบบเป็นลำดับและ ไม่เป็นลำดับต่อความเข้าใจ ความจำ และความพึงพอใจของผู้อ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตรา รัชตวงศ์สกุล. (2551). บทบาทของสมาคมสื่อมวลชนในการควบคุมจริยธรรมของสื่อมวลชน.
- วิเศษ ชาญประโคน. (2550). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์ฯ.(2552).จริยธรรมวิชาชีพของสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย[ออนไลน์]. เข้าถึงข้อมูลวันที่ 30 มีนาคม 2559. จาก <http://www.tja.or.th>

- สันหัตต์ ทองรินทร์. (2543). หนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทย : แนวคิด การจัดทำ และ
แนวโน้ม . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุนทร สุจิรกุลไกร . (2539) . หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ : สื่อดิจิทัลบนทางด่วนข้อมูลยุค 2020 .
สารนิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภา ศิริमानนท์. (2530). จริยธรรมของหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรสาสน์.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). การโฆษณาหาเสียงกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง, กรุงเทพมหานคร :
ประสิทธิ์ภัณฑ์เอนด์พริ้นติ้ง.
- เสถียร เขยประทับ. (2525). การสื่อสารและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ศุจิภา ดวงมณี. (2539). การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่าน World Wide Web ของสื่อมวลชนไทย.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภนิത്യ วงศ์ทางสวัสดิ์. (2549). แนวนโยบาย การจัดวารสาร และการกำหนดรูปแบบเนื้อหา
ในการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์กับการใช้ความต้องการและความพึงพอใจของผู้อ่าน.
รายงานการวิจัยโดยทุนของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- อนันต์ธนา อังกินันท์ และ เกื้อกุล คุปรัตน์. (2536). สื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์
เพื่อการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อิงทัส ฉันทตุลย์และธนวรรณ ท่วมยิ้ม. 2540 . หนังสือพิมพ์บนอินเทอร์เน็ต . ปริญญาโทปริญญา
วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต, ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยรังสิต.

บรรณานุกรมภาษาอังกฤษ

- Atkin. & Charles K. (1973). Anticipated Communication and Mass Media
InformatioSeeking. New York: : Free Press
- Friedson, Riley,& Flowerman. (1951). “Media exposure”. [online] Retrieved: April 7
From : <http://thailand.com/html/show.phs?sid=136>
- Klapper, J. T. (1960) . The Effects of Coomunication. New York : Free Press.
- McCombs, Maxwell E.; & Becker Lee B. (1979). Using Mass Communication Theory.
New Jersey : Prentice-Hall, Inc.
- Merton, K Robert. (1975). Social Theory and Social Structure. (rev. ed.). Glencoe Ill.:

Free Press.

Poynter Institute. (2000). Eyetracking Study of Web Readers [Online]. Retrieved: April 10

From : <http://www.useit.com/alertbox/20000514.html>

Rogers, Everett M. and Floyd F. Shoemaker. (1971). Communication of Innovation. 2nd.
Ed., New York : The Free press

Samuel L. Becker. (1972). Discovering Mass Communication. Illinois: Scott Foresman and
Company Glenview. Wilbur Schramm. (1973). The Process and Effects of Mass
Communication. Edited by Wilbur Schramm and Donald F. Robert.

Tuchman, Gaye. (1972). American Journal of sociology. University of Chicago Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม / แบบสัมภาษณ์

แบบสอบถาม เรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏ
ในสื่ออินเทอร์เน็ต

แบบสอบถามชุดนี้เป็นเอกสารประกอบการวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะวิทยาการจัดการ
สาขาวิชานิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสวนดุสิต จึงขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามดัง
รายละเอียดที่ปรากฏในแบบสอบถามนี้ คณะผู้วิจัยขอความกรุณาให้ท่านกรอกแบบสอบถามตามความ
เป็นจริง และขอขอบพระคุณท่านที่ให้ข้อมูลมา ณ ที่นี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

คำแนะนำ: กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยเลือกตัวเลือก ที่ตรงกับคำตอบและความคิดเห็นของท่าน
มากที่สุด

1.เพศ

ชาย หญิง

2.ชั้นปี

ปี 1 ปี 2

3.อายุ.....ปี

ส่วนที่ 2 แบบประเมินในการนำเสนอความคิดเห็นการนำเสนอหลักจรรยาบรรณข่าวบนอินเทอร์เน็ต

ความคิดเห็นการนำเสนอหลักจรรยาบรรณข่าวบนอินเทอร์เน็ต	ความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)
1.มีความเที่ยงธรรมในการรายงานข่าว					
2.นำเสนอข่าวที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ					
3.แก้ไขข้อผิดพลาดที่พบในทันทีเมื่อเสนอข่าวที่ผิดไปจากความเป็นจริง					
4.นำเสนอข่าวที่ละเมิดความเป็นสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ปรากฏอยู่ในข่าว					
5.การนำเสนอข่าวอ้างสิทธิในการเป็นสื่อเพื่อรับผลประโยชน์หรือเรียกร้องความได้เปรียบกับผู้อื่น					
6.ในการนำเสนอข่าว ควรคำนึงถึงอยู่เสมอว่า มีเยาวชนชายหญิงเป็นผู้อ่านด้วย					
7.การนำเสนอข่าวบนข้อเท็จจริงที่ปรากฏแก่ผู้รับสาร					
8.การนำเสนอข่าวสามารถดำรงตนให้อยู่ในขอบเขตและกริยามารยาทที่ดี					
9.ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่ได้ละเว้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของพรรคการเมือง					
10.มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจในกฎหมายมากขึ้น					
11.มีส่วนร่วมในการเสนอข่าวด้านการปราบปรามอาชญากรได้ดีขึ้น					
12.การใช้ภาพประกอบที่ตรงกับเนื้อข่าวและรูปภาพเหมาะสมกับเนื้อข่าว					

ส่วนที่ 3 ทศนคติหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต

จรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
1. มีการใช้แหล่งข่าวปิด เช่น กรณีที่เป็นข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน ซึ่งไม่สามารถเปิดเผยแหล่งข้อมูลได้					
2. มีการรับของขวัญ / ของกำนัล / เงิน จากแหล่งข่าว					
3. ผู้สื่อข่าวได้นำเสนอข่าวที่ทำให้ผู้อื่นยอมรับว่ามีการขัดกันในด้านผลประโยชน์ สิทธิพิเศษและผลประโยชน์ทับซ้อน					
4. ผู้สื่อข่าวได้เสนอข่าว โดยแสดงความสงสารหรือเห็นใจ					
5. การเสนอข่าวที่พาดพิงถึงสถาบันกษัตริย์					
6. ผู้สื่อข่าวสร้างข่าวขึ้นเองเพื่อดึงดูดหรือเรียกร้องความสนใจ					
7. ผู้สื่อข่าวบังคับให้บุคคลพูดเข้าข้างตนเอง					
8. ผู้สื่อข่าวรักษาไว้ซึ่งความลับของแหล่งข่าว					
9. ผู้สื่อข่าวไม่ปิดบังอำพรางข่าวที่นำเสนอตามหลักวิชาชีพ					
10. ผู้สื่อข่าวไม่ขายข่าว ขายคอลัมน์เพื่อเงิน หรือความพอใจส่วนตัว					
11. ผู้สื่อข่าวสร้างความสัมพันธ์อันดีแก่ชุมชน					
12. ผู้สื่อข่าวเสนอข่าวที่สร้างความขัดแย้งความสัมพันธ์ระหว่างญาติและเพื่อนของผู้อื่น					
13. ผู้สื่อข่าวควรคำนึงถึงเสมอว่าการหย่าร้าง การฆ่าตัวตายนั้น เป็นปัญหาสังคมสิ่งหนึ่งไม่ควรเสนอข่าวไปในเชิงไม่สุภาพ					
14. มีการกล่าวโจมตีคู่แข่ง					
15. ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอเนื้อหาที่หิวเราะเยาะความวิกลจริต จิตทรมาน หรือพลาดโอกาสของบุคคล					

16. ไม่นำเสนอข่าวที่ร้ายแก่บุคคลอื่น จนเสื่อมเสียชื่อเสียง					
17. วิธีการการได้ข่าวของผู้สื่อข่าวในบางครั้งเป็นวิธีการที่ได้ข่าวมาโดยไม่สุจริต					
18. เมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้น จะแก้ไขในข้อผิดพลาดนั้นในทันที					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่สละเวลาและตอบแบบสอบถามพร้อมให้ความคิดเห็น

คณะผู้วิจัย

แบบสัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏในสื่อ
อินเทอร์เน็ต

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ..... นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

อาชีพ.....

ประสบการณ์การทำงาน

สถานที่ทำงาน

ระยะเวลาในการทำงาน.....ปี

ตอนที่ 2 การใช้ภาษาในการนำเสนอข่าว

1. มีความคิดเห็นอย่างไรที่ปัจจุบันมีการนำเสนอข่าวที่ใช้ภาษาไม่เหมาะสม
2. ในปัจจุบันสื่อมวลชนมีการใช้ภาษาที่บิดเบือนในการนำเสนอข่าว ท่านคิดว่ามีผลกระทบอย่างไรต่อคนในสังคม
3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในการใช้ตัวย่อพาดหัวข่าว
4. ท่านคิดว่าการใช้ภาษาในการเขียนข่าวให้ความโน้มเอียงไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ส่งผลกระทบต่อผู้อ่านอย่างไรต่อผู้อ่าน
5. การขึ้นนำประเด็นในการพาดหัวข่าวไปในทางเชิงบวกและเชิงลบ มีอิทธิพลต่อคนในสังคมอย่างไร

ตอนที่ 3 การใช้ภาษาภาพในการนำเสนอข่าว

1. การใช้ภาพประกอบข่าวที่รุนแรง ส่งผลกระทบต่อทัศนคติของผู้อ่านอย่างไร
2. การนำเสนอภาพที่สื่อไปในทางลามก อนาจาร มีความเสี่ยงอย่างไรที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มเยาวชนที่พบเห็น

ตอนที่ 4 เทคนิคการพาดหัวข่าวให้น่าสนใจ

1. ขอให้ท่านยกตัวอย่างรูปแบบการพาดหัวข่าวที่ดึงดูดความสนใจผู้อ่านมากที่สุด
2. มีความรู้สักอย่างไรที่การพาดหัวข่าวเนื้อข่าวให้น่าสนใจ แต่เนื้อข่าวบิดเบือนจากความเป็นจริง
3. การพาดหัวข่าวที่รุนแรง ส่งผลต่อการโน้มน้าวใจ หรือสร้างทัศนคติเชิงบวก – เชิงลบ กับผู้อ่านอย่างไร
14. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการพาดหัวข่าวเรื่องเพศที่นำเสนอออกไป และส่งผลกระทบต่อเยาวชนที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ตอนที่ 5 ด้านจรรยาบรรณสื่อ

1. สื่อมวลชนบางคนมีการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่เคารพต่อสิทธิส่วนบุคคล อาทิ ข่าวดารเสียชีวิตของปอ ทุษฎฐิ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรที่จะทำให้สื่อมวลชนปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง
2. ท่านคิดว่า “ ความเป็นกลาง ” ยังมีอยู่ในสื่อมวลชนปัจจุบันหรือไม่อย่างไร
3. ในปัจจุบันสื่อมวลชนบางสำนัก หรือบางคนขาดจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าว ท่านคิดว่าเราควรใช้วิธีการใดในการพัฒนาบุคลากรที่เป็นสื่อมวลชนให้มีคุณภาพและจรรยาบรรณมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงที่สละเวลาให้ความคิดเห็น

คณะผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

แบบฟอร์ม IOC

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอ
ข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของคะแนน	ค่าIOC	แปลผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่3			
ตอนที่1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป (จำนวน 3 ข้อ)						
1	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
ตอนที่2 แบบประเมินความคิดเห็นการนำเสนอหลักจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวบนอินเทอร์เน็ต						
4	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
5	+1	-1	+1	1	0.33	นำไปใช้ได้
6	+1	-1	-1	-1	-0.33	ปรับปรุง
7	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
8	+1	-1	+1	1	0.33	ปรับปรุง
9	+1	-1	+1	1	0.33	ปรับปรุง
10	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
13	+1	-1	-1	-1	-0.33	ปรับปรุง
14	+1	-1	-1	-1	-0.33	ปรับปรุง
15	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
ตอนที่3 ทศนคติหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต						
16	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
18	+1	1	0	2	0.67	นำไปใช้ได้
19	+1	0	-1	0	0	ปรับปรุง
20	+1	0	0	1	0.33	ปรับปรุง
21	+1	-1	0	0	0	ปรับปรุง
22	+1	-1	0	0	0	ปรับปรุง
23	+1	-1	+1	1	0.33	ปรับปรุง
24	+1	+1	0	2	0.67	นำไปใช้ได้
25	+1	0	0	1	0.33	ปรับปรุง

26	+1	0	0	1	0.33	ปรับปรุง
27	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
28	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
30	+1	-1	0	0	0	ปรับปรุง
31	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
32	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้

ภาคผนวก ค

แบบผลรวม IOC แยก

ผลการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1)	
1.เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	✓			
2.ชั้นปี ☐ ปี 1 ☐ ปี 2	✓			
3.อายุ	✓			

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความคิดเห็นการนำเสนอหลักจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวบนอินเทอร์เน็ต

ความคิดเห็นในการนำเสนอ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1)	
1.มีความเที่ยงธรรมในการรายงานข่าว	✓			
2.นำเสนอข่าวที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ	✓			
3.แก้ไขข้อผิดพลาดที่พบในทันทีเมื่อเสนอข่าวที่ผิดไปจากความเป็นจริง	✓			
4.นำเสนอข่าวที่ละเมิดความเป็นสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ปรากฏอยู่ในข่าว	✓			
5.อ้างสิทธิในการเป็นสื่อเพื่อรับผลประโยชน์หรือเรียกร้องความได้เปรียบกับผู้อื่น	✓			

6. ระลึกเสมอว่าข้าวที่นำเสนอ นั้น มีเยาวชนชายหญิงอ่านด้วย	✓			
7. เสนอข่าวบนข้อเท็จจริงที่ปรากฏแก่ผู้รับสาร	✓			
8. ดำรงตนให้อยู่ในขอบเขตและกิริยามารยาทที่ดี	✓			
9. ละเว้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของพรรคการเมือง	✓			
10. ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจในกฎหมายมากขึ้น	✓			
11. มีส่วนร่วมในการเสนอข่าวด้านการปราบปรามอาชญากรได้ดีขึ้น	✓			
12. การใช้ภาพประกอบที่ตรงกับเนื้อข่าวและรูปภาพเหมาะสมกับเนื้อข่าว	✓			

ส่วนที่ 3 ทักษะคิดหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต

จรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1)	
1. มีการใช้แหล่งข่าวปิด เช่น กรณีที่เป็นข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน ซึ่งไม่สามารถเปิดเผยแหล่งข้อมูลได้	✓			
2. มีการรับของขวัญ / ของกำนัล / เงิน จากแหล่งข่าว	✓			
3. ผู้สื่อข่าวได้นำเสนอข่าวที่ทำให้ผู้อื่นยอมรับว่ามี การขัดกันในด้านผลประโยชน์ สิทธิพิเศษและผลประโยชน์ทับซ้อน	✓			
4. ผู้สื่อข่าวได้เสนอข่าว โดยแสดงความสงสัยหรือเห็นใจ	✓			
5. การเสนอข่าวที่พาดพิงถึงสถาบันกษัตริย์	✓			
6. ผู้สื่อข่าวสร้างข่าวขึ้นเองเพื่อดึงดูดหรือเรียกร้อง	✓			

ความสนใจ				
7. ผู้สื่อข่าวบังคับให้บุคคลพูดเข้าข้างตนเอง	✓			
8. ผู้สื่อข่าวรักษาไว้ซึ่งความลับของแหล่งข่าว	✓			
9. ผู้สื่อข่าวไม่ปิดบังอำพรางข่าวที่นำเสนอตามหลักวิชาชีพ	✓			
10. ผู้สื่อข่าวไม่ขายข่าว ขายคอลัมน์เพื่อเงิน หรือความพอใจส่วนตัว	✓			
11. ผู้สื่อข่าวสร้างความสัมพันธ์อันดีแก่ชุมชน	✓			
12. ผู้สื่อข่าวเสนอข่าวที่สร้างความขัดแย้งความสัมพันธ์ระหว่างญาติและเพื่อนของผู้อื่น	✓			
13. ผู้สื่อข่าวควรคำนึงถึงเสมอว่าการหย่าร้าง การฆ่าตัวตายนั้น เป็นปัญหาสังคมสิ่งหนึ่งไม่ควรเสนอข่าวไปในเชิงไม่สุภาพ	✓			
14. มีการกล่าวโจมตีคู่แข่ง	✓			
15. ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอเนื้อหาที่หัวเราะเยาะ ความวิกลจริต จิตทรมาน หรือพลาดโอกาสของบุคคล	✓			
16. ไม่นำเสนอข่าวที่ให้ร้ายแก่บุคคลอื่น จนเสื่อมเสียชื่อเสียง	✓			
17. วิธีการการได้ข่าวมาของผู้สื่อข่าวในบางครั้ง เป็นวิธีการที่ได้ข่าวมาโดยไม่สุจริต	✓			
18. เมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้น จะแก้ไขในข้อผิดพลาดนั้นในทันที	✓			

ผลการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1)	
1.เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	✓			
2.ชั้นปี ☐ ปี 1 ☐ ปี 2	✓			
3.อายุ	✓			

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความคิดเห็นการนำเสนอหลักจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวบนอินเทอร์เน็ต

ความคิดเห็นในการนำเสนอ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1)	
1.มีความเที่ยงธรรมในการรายงานข่าว	✓			
2.นำเสนอข่าวที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ			✓	
3.แก้ไขข้อผิดพลาดที่พบในทันทีเมื่อเสนอข่าวที่ผิดไปจากความเป็นจริง			✓	
4.นำเสนอข่าวที่ละเมิดความเป็นสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ปรากฏอยู่ในข่าว	✓			
5.อ้างสิทธิในการเป็นสื่อเพื่อรับผลประโยชน์หรือเรียกร้องความได้เปรียบกับผู้อื่น			✓	

6. ระลึกเสมอว่าข่าวที่นำเสนอขึ้น มีเยาวชนชายหญิงอ่านด้วย			✓	
7. เสนอข่าวบนข้อเท็จจริงที่ปรากฏแก่ผู้รับสาร	✓			
8. ดำรงตนให้อยู่ในขอบเขตและกริยามารยาทที่ดี	✓			
9. ละเว้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของพรรคการเมือง	✓			
10. ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจในกฎหมายมากขึ้น			✓	
11. มีส่วนร่วมในการเสนอข่าวด้านการปราบปรามอาชญากรได้ดีขึ้น			✓	
12. การใช้ภาพประกอบที่ตรงกับเนื้อข่าวและรูปภาพเหมาะสมกับเนื้อข่าว		✓		

ส่วนที่ 3 ทักษะคิดหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต

จรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1)	
1. มีการใช้แหล่งข่าวปิด เช่น กรณีที่เป็นข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน ซึ่งไม่สามารถเปิดเผยแหล่งข้อมูลได้		✓		
2. มีการรับของขวัญ / ของกำนัล / เงิน จากแหล่งข่าว	✓			
3. ผู้สื่อข่าวได้นำเสนอข่าวที่ทำให้ผู้อื่นยอมรับว่ามี การขัดกันในด้านผลประโยชน์ สิทธิพิเศษและผลประโยชน์ทับซ้อน	✓			
4. ผู้สื่อข่าวได้เสนอข่าว โดยแสดงความสงสัยหรือเห็นใจ		✓		
5. การเสนอข่าวที่พาดพิงถึงสถาบันกษัตริย์		✓		
6. ผู้สื่อข่าวสร้างข่าวขึ้นเองเพื่อดึงดูดหรือเรียกร้อง			✓	

ความสนใจ				
7. ผู้สื่อข่าวบังคับให้บุคคลพูดเข้าข้างตนเอง			✓	
8. ผู้สื่อข่าวรักษาไว้ซึ่งความลับของแหล่งข่าว			✓	
9. ผู้สื่อข่าวไม่ปิดบังอำพรางข่าวที่นำเสนอตามหลักวิชาชีพ	✓			
10. ผู้สื่อข่าวไม่ขายข่าว ขายคอลัมน์เพื่อเงิน หรือความพอใจส่วนตัว		✓		
11. ผู้สื่อข่าวสร้างความสัมพันธ์อันดีแก่ชุมชน		✓		
12. ผู้สื่อข่าวเสนอข่าวที่สร้างความขัดแย้งความสัมพันธ์ระหว่างญาติและเพื่อนของผู้อื่น	✓			
13. ผู้สื่อข่าวควรคำนึงถึงเสมอว่าการหย่าร้าง การฆ่าตัวตายนั้น เป็นปัญหาสังคมสิ่งหนึ่งไม่ควรเสนอข่าวไปในเชิงไม่สุภาพ		✓		
14. มีการกล่าวโจมตีคู่แข่ง	✓			
15. ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอเนื้อหาที่หัวเราะเยาะ ความวิกลจริต จิตทรมาน หรือพลาดโอกาสของบุคคล			✓	
16. ไม่นำเสนอข่าวที่ทำให้ร้ายแก่บุคคลอื่น จนเสื่อมเสียชื่อเสียง		✓		
17. วิธีการการได้ข่าวมาของผู้สื่อข่าวในบางครั้ง เป็นวิธีการที่ได้ข่าวมาโดยไม่สุจริต		✓		
18. เมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้น จะแก้ไขในข้อผิดพลาดนั้นในทันที		✓		

ผลการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1)	
1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	✓			

2. ชั้นปี ☐ ปี 1 ☐ ปี 2	✓			
3. อายุ	✓			

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความคิดเห็นการนำเสนอหลักจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวบนอินเทอร์เน็ต

ความคิดเห็นในการนำเสนอ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1)	
1. มีความเที่ยงธรรมในการรายงานข่าว	✓			
2. นำเสนอข่าวที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ	✓			
3. แก้ไขข้อผิดพลาดที่พบในทันทีเมื่อเสนอข่าวที่ผิดไปจากความเป็นจริง			✓	
4. นำเสนอข่าวที่ละเมิดความเป็นสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ปรากฏอยู่ในข่าว	✓			
5. อ้างสิทธิในการเป็นสื่อเพื่อรับผลประโยชน์หรือเรียกร้องความได้เปรียบกับผู้อื่น	✓			
6. ระลึกเสมอว่าข่าวที่นำเสนอขึ้น มีเยาวชนชายหญิงอ่านด้วย	✓			
7. เสนอข่าวบนข้อเท็จจริงที่ปรากฏแก่ผู้รับสาร	✓			
8. ดำรงตนให้อยู่ในขอบเขตและกิริยามารยาทที่ดี	✓			
9. ละเว้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของพรรคการเมือง			✓	
10. ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจในกฎหมายมากขึ้น			✓	

11.มีส่วนร่วมในการเสนอข่าวด้านการปราบปรามอาชญากรได้ดีขึ้น			✓	
12.การใช้ภาพประกอบที่ตรงกับเนื้อหาข่าวและรูปภาพเหมาะสมกับเนื้อหาข่าว	✓			

ส่วนที่ 3 ทักษะคิดหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ต

จรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1)	
1.มีการใช้แหล่งข่าวปิด เช่น กรณีที่เป็นข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน ซึ่งไม่สามารถเปิดเผยแหล่งข้อมูลได้	✓			
2.มีการรับของขวัญ / ของกำนัล / เงิน จากแหล่งข่าว	✓			
3.ผู้สื่อข่าวได้นำเสนอข่าวที่ทำให้ผู้อื่นยอมรับว่ามี การขัดกันในด้านผลประโยชน์ สิทธิพิเศษและผลประโยชน์ทับซ้อน		✓		
4.ผู้สื่อข่าวได้เสนอข่าว โดยแสดงความสงสัยหรือเห็นใจ			✓	
5.การเสนอข่าวที่พาดพิงถึงสถาบันกษัตริย์		✓		
6.ผู้สื่อข่าวสร้างข่าวขึ้นเองเพื่อดึงดูดหรือเรียกร้องความสนใจ		✓		
7.ผู้สื่อข่าวบังคับให้บุคคลพูดเข้าข้างตนเอง		✓		
8. ผู้สื่อข่าวรักษาไว้ซึ่งความลับของแหล่งข่าว	✓			
9. ผู้สื่อข่าวไม่ปิดบังอำพรางข่าวที่นำเสนอตามหลักวิชาชีพ		✓		
10.ผู้สื่อข่าวไม่ขายข่าว ขายคอลัมน์เพื่อเงิน หรือความพอใจส่วนตัว		✓		
11. ผู้สื่อข่าวสร้างความสัมพันธ์อันดีแก่ชุมชน		✓		
12. ผู้สื่อข่าวเสนอข่าวที่สร้างความขัดแย้งความสัมพันธ์ระหว่างญาติและเพื่อนของผู้อื่น	✓			
13. ผู้สื่อข่าวควรคำนึงถึงเสมอว่าการหย่าร้าง การฆ่าตัวตายนั้น เป็นปัญหาสังคมสิ่งหนึ่งไม่ควรเสนอ	✓			

ข่าวไปในเชิงไม่สุภาพ				
14. มีการกล่าวโจมตีคู่แข่ง		✓		
15. ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอเนื้อหาที่หัวเราะเยาะ ความวิกลจริต จิตทรมาน หรือพลาดโอกาสของบุคคล	✓			
16. ไม่นำเสนอข่าวที่ให้ร้ายแก่บุคคลอื่น จนเสื่อมเสียชื่อเสียง	✓			
17. วิธีการการได้ข่าวมาของผู้สื่อข่าวในบางครั้ง เป็นวิธีการที่ได้ข่าวมาโดยไม่สุจริต	✓			
18. เมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้น จะแก้ไขในข้อผิดพลาดนั้นในทันที	✓			

ภาคผนวก ง

ถอดเทป บทสัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ คุณชาย ปถะคามินทร์

บรรณาธิการข่าวประจำวันหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

1. มีความคิดเห็นอย่างไรที่ปัจจุบันมีการนำเสนอข่าวที่ใช้ภาษาไม่เหมาะสม

ถ้าพูดถึงหนังสือพิมพ์ มันมีรูปแบบของมันอยู่แล้วพวกคำหยาบ คำไม่สุภาพ คำไม่สมควร ปกติก็จะไม่ใช่ หนังสือพิมพ์มีทุกเว็บไซต์ โดยปกติไม่เห็นมีคนใช้คำไม่สุภาพ (ยกเว้น พวกคนที่มาคอมเมนต์ได้ข่าว ถ้าจะด่าเขาก็ด่าในภาษาที่สุภาพ ภาพรวมๆ ไม่มี แต่ในเว็บไซต์ที่ออกมาเพื่อเชียร์ใครอันนั้นก็อีกเรื่องหนึ่ง ไม่ได้มีใครเสียหาย อยู่ในกรอบในอะไร)

2. ในปัจจุบันสื่อมวลชนมีการใช้ภาษาที่บิดเบือนในการนำเสนอข่าวท่านคิดว่ามีผลกระทบอย่างไรต่อคนในสังคม

ปกติในสื่อมวลชนหนังสือพิมพ์หลักๆ มันบิดเบือนไม่ได้อยู่แล้ว การบิดเบือนหรือเสริมแทรก มันเป็นเรื่องของการใช้คอลัมน์ติส ถ้าสมมุติมีการเชียร์พรรคการเมือง ก็จะใช้คำได้ เช่น การบิดคำ

ยกตัวอย่างเช่นคำว่า ยึด สุวรรณภูมิ และปิดสุวรรณภูมิ ถ้าเป็นการนำเสนอในภาพรวมเขาจะไม่ทำกัน

3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในการใช้ตัวย่อพาดหัวข่าว

โดยปกติแล้วการพาดหัวมีการนับตัวและนับขา (บนหนังสือพิมพ์ปกติ) จะไม่เกิน 14-15 ตัว การพาดหัวเป็นทั้งศาสตร์ทั้งศิลป์ มันถูกกำหนดมาแล้วว่าจะต้องไม่เกินเท่านั้นๆ ส่วนใหญ่จะเป็นคำที่คนส่วนใหญ่เข้าใจ ยกตัวอย่าง เช่น นายก ก็คือประยุทธ์ ผู้เขียนข่าวจะเขียนคำเต็มให้ผู้อ่านได้อ่านบ่อยๆ แล้วจึงจะย่อ

4. ท่านคิดว่าการใช้ภาษาในการเขียนข่าวให้มีความโน้มเอียงไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ส่งผลกระทบต่อผู้อ่าน

นี่คือปัญหาของสื่อ คนเสพเลือกที่จะรับแต่สิ่งที่ตนอยากจะรู้ ส่วนสื่อที่ต้องการจะป้อนสิ่งที่ต้องการ ป้อนในสิ่งที่ตนของการจะสื่อ ยกตัวอย่างเช่น

ช่วงการประชุมทางการเมือง มีสื่อแบบนี้เยอะ พวกนี้คือสื่อการโฆษณาชวนเชื่อ มันไม่ใช่สื่อมวลชน มันเป็นการฝังข้อมูล ยกตัวอย่างเช่น ในสมัยก่อนที่ฮิตเลอร์ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวยิว สื่อมวลชนที่ดีไม่ควรทำแบบนี้

5. การชี้แนะประเด็นในการพาดหัวข่าวให้ไปในเชิงบวกเชิงลบ มีอิทธิพลต่อคนในสังคมอย่างไร

คำนี้เดี๋ยวก็เปลี่ยนความหมาย เปลี่ยนความอารมณ์รู้สึกได้มากมาย ถ้าสื่อมีอาชีพที่เขาทำงานกันจริงๆ คำที่คาดว่าจะก่อให้เกิดความรุนแรง เขาพยายามที่จะหลีกเลี่ยง จะคำให้มันกลางๆ แต่ก็แล้วแต่เจตนาของสื่ออีกว่าเขาต้องการจะสื่อไปในทิศทางใด (เข้าข้างฝ่ายใดนั่นเอง)

ตอนที่ 3 การใช้ภาษาภาพในการนำเสนอข่าว

1. การใช้ภาพประกอบข่าวที่รุนแรงส่งผลกระทบต่อทัศนคติของผู้อ่านอย่างไร

แน่นอนครับ การนำเสนอภาพส่งผลกระทบต่อทัศนคติของผู้อ่านโดยตรง มันมีวิธีการของมัน

2. การนำเสนอภาพที่สื่อไปในทางลามก อนาคตมีความเสี่ยงอย่างไรที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มเยาวชนที่พบเห็น

สภานักหนังสือพิมพ์กับองค์กรสื่อกำลังทำเรื่องนี้กันอยู่ ยกตัวอย่างเช่น ลูกปอ มันก่อให้เกิดการเปรียบเทียบ การนำเสนอต้องระมัดระวัง คนทำเราก็มั่นใจมันเกิดผลกระทบแบบลูกโซ่ ไม่ใช่แค่เหยื่อตอนที่ 4 เทคนิคการพาดหัวข่าวให้น่าสนใจ

1. ขอให้ท่านยกตัวอย่างรูปแบบการพาดหัวข่าวที่ดึงดูดความสนใจผู้อ่านมากที่สุด

ก็แล้วแต่ที่เราต้องการจะพาดหัวข่าวแนวไหน เช่น ข่าวก่อการร้าย ฆ่าโหด กระทบน้ำยิง กระทั่งบั้ง หรือข่าวดาราร เรื่องซุบซิบนินทา คนส่วนใหญ่สนใจมากอยู่แล้ว

2. มีความรู้สึกอย่างไรที่การพาดหัวข่าวมีเนื้อหาดึงดูดน่าสนใจ แต่เนื้อหาข่าวบิดเบือนไปจากความจริง การพาดหัวข่าวที่น่าสนใจนั้นก็แล้วแต่ที่เราต้องการจะพาดหัวข่าวแนวไหน เช่น ข่าวก่อการร้าย ฆ่าโหด กระทบน้ำยิง กระทั่งบั้ง หรือข่าวดาราร เรื่องซุบซิบนินทา คนส่วนใหญ่สนใจมากอยู่แล้ว ส่วนเรื่องการพาดหัวข่าวไม่ที่สอดคล้องกับภาพนั้น จริงๆแล้ว ตัวภาพจะสื่อความหมายได้มากกว่าเนื้อหาข่าว เพราะมันไม่สามารถบิดเบือนได้ นอกจากว่าคุณจะใช้มุมมองให้มันดูบิดเบือนไป สื่อมีอาชีพเขาก็ไม่ทำกัน หลายครั้งเขาก็พยายามเอาเรื่องพวกนี้มาดึงดูดความสนใจ แต่ผู้เสพก็ควรมีวิจารณญาณในการเสพสื่อด้วย

ตอนที่ 5 ด้านจรรยาบรรณสื่อ

1. สื่อมวลชนบางคนมีการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่เคารพต่อสิทธิส่วนบุคคล อาทิ เช่น ข่าวการเสียชีวิตของ ปอ ฤทธิ ทานมีข้อเสนอแนะอย่างไรที่จะทำให้สื่อมวลชนปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง

อันที่จริงต้องร่วมมือทุกฝ่ายนะ แม้จะเป็นบุคคลสาธารณะก็ตาม แต่ถ้าคุณไม่อนุญาต สื่อไม่มีสิทธิ์เข้าไปยุ่งเรื่องส่วนตัวของคุณ แต่อย่างกรณีคุณปอ เราจะสังเกตเห็นว่าคุณหมอก่อนอนุญาตให้นักข่าวมาสัมภาษณ์ ญาติคุณปอก่อนอนุญาตให้สัมภาษณ์ มันสมประโยชน์ทุกฝ่ายอะเราจะโทษสื่อฝ่ายเดียวก็ไม่ได้

2. ท่านคิดว่า ‘ความเป็นกลาง’ ยังมีอยู่ในสื่อมวลชนปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

ผมไม่เชื่อเรื่องความเป็นกลาง แต่เป็นธรรมก็อีกอย่างหนึ่ง

3. ในปัจจุบันสื่อมวลชนบางสำนัก หรือบางคนขาดจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าว ท่านคิดว่าเราควรใช้วิธีการใดในการพัฒนาบุคลากรที่เป็นสื่อมวลชนให้มีคุณภาพและจรรยาบรรณมากยิ่งขึ้น

เนื่องจากในอินเทอร์เน็ตมีสื่อหลายสำนัก มีทั้งที่สามารถเชื่อถือและเชื่อถือไม่ได้ ทั้งหมดทั้งมวลนี้ขึ้นอยู่กับผู้เสพด้วย การนำเสนอข่าวที่ขาดจรรยาบรรณนั้นผู้อ่านจะเป็นคนออกมาโต้แย้งเอง เพราะผู้อ่านก็คือผู้ตรวจสอบความถูกต้องนั่นเอง

บทสัมภาษณ์ คุณปราเมศ เหล็กเพ็ชร

อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ)

ด้านการใช้ภาษาในการนำเสนอข่าว

วิศวะ - มีความคิดเห็นอย่างไรที่ปัจจุบันมีการนำเสนอข่าวที่ไม่เหมาะสม เช่น มีการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม มีการพาดหัวเกินความจริง

คุณปราเมศ (ไทยรัฐ) - ตอนนี้ทุกๆสื่อก็มีการพยายามปรับตัว เพราะบางทีภาษาที่มันดูไม่เหมาะสมเนี่ย แต่ถ้าเป็นภาษาสื่อเนี่ย มันเป็นภาษาที่แบบมันต้องลงลึกของมันเป็นอะ หมายถึงมันมีจำนวนคำ มี wording มีวลีคำอะไรของมันให้ลงตัวกับดัมมี่ที่ตีไว้ และที่ผ่านมานี้เนี่ย ไอ้คำว่าไม่เหมาะสมเนี่ย อย่างเพศสภาพก็

โดนร้องเรียนเป็นประจำ หรือการพาดหัวแล้วบ่งบอกว่าไปชี้ฝ่ายผู้กระทำผิดนี้ หาวาเป็นคนฆา อันนี้ก็โดนวิพากษ์วิจารณ์เป็นประจำและเช่นคำว่าเบงกอลัม อย่างภาษาข่าวอาจจะใช้ได้ แต่สำหรับคนมีอำนาจภาษาเนี่ยมันไปกระทบต่อเขา พยายามปรับมันก็มีบ้าง แต่ช่วงหลังๆที่ผ่านมาก็ดีขึ้น แต่สิ่งกังวล นอกจากคำไม่เหมาะสมเนี่ย อันนี้ก็ปรับอยู่ แต่ที่ผ่านมานี้เนี่ยมันมีเรื่อง คำแบบยุ่งงาปลุกปิด อันนี้ก็จะหนักกว่าคำว่าไม่เหมาะสม แต่หนักกว่าคนละด้าน ซึ่งพาดหัวแบบนี้มันทำให้เกิดความแตกแยกได้ โดยเฉพาะเรื่องของศาสนา การเมือง อันนี้ก็ช่วยกันรณรงค์กันอยู่ อย่าใช้คำที่สื่อออกไปแล้วจะทำให้เกิดความรุนแรงตามมาเหยียดผิว เหยียดเพศอย่างเงี้ย เรื่องดูหมิ่น เรื่องศาสนาเงี้ย ก็ระมัดระวังกันเยอะ

วิศวะ – พิศึกว่าในปัจจุบันสื่อมวลชนมีการใช้ภาษาที่บิดเบือนในการนำเสนอใหม่ และส่งผลกระทบต่ออย่างไร

คุณปราเมศ (ไทยรัฐ) – ที่บิดเบือน สื่อหลักมีน้อยที่จะเกิดขึ้น แต่สื่อในโลกออนไลน์ตอนนี้ ทุกๆฝ่ายเนี่ยก็พยายามบอกว่าตัวเองเป็นสื่อหมด ทางนักข่าวมีอาชีพก็พยายามออกมาพูดออกเคลื่อนไหว ใครเป็นสื่อเนี่ยนอกจากเสรีภาพบนความรับผิดชอบเนี่ย ยังต้องมีต่อด้วยด้วยว่าซัวร์ก่อนแชร์ อย่าแชร์มั่ว ใครจะเป็นได้เนี่ยต้องสร้างมาตรฐานหน่อย เวลาแชร์มีความรับผิดชอบด้วย เป็นคนแชร์ด้วย เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อทั้งหมด ซัวร์ก่อนแชร์นี่ก็เป็นกระแสที่คนยอมรับและ เพราะว่าถ้ารับสัมผัสโลกออนไลน์ เราก็จะงงอันนี้มันจริงหรือเปล่า มันมันเท็จหรือเปล่า โลกพวกนี้มันเป็นวงรอบข้อความพวกนี้ก็จะกลับมาหาเราอีกแล้ว ถ้าผู้สพเนี่ยไม่ได้ใช้วิจารณ์ญาณในการสพเนี่ย มันก็จะผลเสียต่อตนเองและสังคมได้

วิศวะ – พี่มีความคิดเห็นอย่างไรในการใช้ตัวย่อในการพาดหัวข่าว

คุณปราเมศ (ไทยรัฐ) – อันนี้มันเป็นศิลปะในการพาดหัว จริงๆมันไม่ได้ส่งผลอะไรหรอก แต่ถ้านักภาษาศาสตร์ หรือนักวิชาการ อาจจะตีความหมายเห็นอย่างอื่นได้ พาดหัวเนี่ยเป็นตัวดึงดูดให้อ่านในรายละเอียด อันนี้ไม่ได้มีความเห็นอะไร ถือเป็นเรื่องปกติ เพราะปกติเวลาพาดหัวแต่ละอันเนี่ย บางทีมันไม่มีคำอื่นแทนได้แล้วอะ บางทีคำนี้ไม่มีในวงการหรอก แล้วอยู่ที่ๆโผล่ขึ้นมา แต่ถ้าตามข่าวตลอดจะก็รู้ว่าตัวย่อเนี่ยหมายความว่า

วิศวะ – คิดว่าการใช้ภาษาในการเขียนข่าวให้มีการโน้มน้าวไปยังไปทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ส่งผลกระทบต่อผู้อ่าน

คุณปราเมศ (ไทยรัฐ) – เนื้อข่าวส่วนใหญ่เท่าที่ตามก็ไม่มีการโน้มน้าวเนี่ยนะ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นหัวข่าว ถ้าเป็นข่าวเดียวแล้วจบเนี่ยอันนี้อาจจะเกิดความเสียหาย ถ้าเป็นข่าวแบบเศรษฐกิจหรือการเมืองที่เป็นข่าวต่อเนื่อง มันโน้มน้าว สมมุติว่ารัฐพูดแบบนี้ แต่อีกวันภาคเอกชนก็จะพูดแบบนี้ มันจะบาลานซ์กันไง มันโน้มน้าวที่หัวได้ แต่เนื้อไม่น่า แต่ถ้าเป็นบทวิเคราะห์ก็แล้วแต่ แต่ถ้าพูดถึงข่าว ข่าวโน้มน้าวเนี่ยคงจะเหนื่อย ส่วนใหญ่ไม่ค่อยเจอ เจอแต่ส่วนหัวถือเป็นเรื่องธรรมดา

วิศวะ – แล้วการชี้แนะประเด็นการพาดหัวไปทางเชิงบวกหรือลบมีอิทธิพลต่อคนในสังคมอย่างไร

คุณปราเมศ (ไทยรัฐ) – สมมุติถ้าเป็นเรื่องการเมืองมันมีผลต่อว่าฝ่ายไหนพูด แต่ถ้าเป็นเรื่องนโยบายของรัฐที่ทำให้ประชาชน คือทำแบบจริงๆ เช่นนโยบายเมกะโปรเจกจะแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำแก้ภัยแล้ง อันนี้ถือว่าพาดหัวลำเอียงต่อรัฐนะ แต่คราวนี้ประชาชนได้ อันนี้ไม่มีผลเสียอะไร แต่ขณะเดียวกันถ้ามีการตรวจเมกะโปรเจกที่จะทำให้ประชาชนทั้งหมดเนี่ย แล้วปรากฏว่ามีการหมกเม็ด มีการคอร์รัปชั่น แล้วเอาเรื่องนี้กลับมาพาด ถือว่าไม่มีผลเสียนะ เพราะผลประโยชน์ตกแก่ ประเทศ มันจะมีผลเสียเรื่องการปลุกกระตมหรือ

คดีอาญาที่ศาลยังไม่ตัดสินหรือคดียังไม่สิ้นสุด ถ้าพาดหัวขึ้นมาแบบนี้จะทำให้สังคมเกิดความเข้าใจผิดได้ และมันจะสร้างผลเสียต่อผู้ต้องหาหรือญาติผู้ต้องหาได้ ก็ระมัดระวังกันเยอะขึ้น

ด้านการใช้ภาษาภาพในการเสนอข่าว

วิศวะ – การใช้ภาพประกอบข่าวที่รุนแรงส่งผลต่อทัศนคติของผู้อ่านอย่างไร

คุณปราเมศ (ไทยรัฐ) – ตามหลักแล้วเนี่ย ถ้าเป็นเด็กเสพหรือคนที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ อาจจะส่งเสริมเรื่องความรุนแรงได้ แต่ช่วงหลังๆ ภาพพวกนี้ก็ออกมาน้อย แต่ก็ยังมีหลุดมาบ้าง ซึ่งองค์กรวิชาชีพสื่อหลักๆ ก็พยายามออกระเบียบที่จะงดหรือคัดภาพที่จะลง ไม่ให้กระทบต่อสังคมหรือผู้เสียหาย ตอนนี้งำลังพยายามประกาศใช้ระเบียบพวกนี้อยู่ เช่นภาพข่มขืน เวลาลงก็จะลงอาจจะมีภาพผู้ตายหรือผู้กระทำผิดที่จริงมันผิดกฎหมายนะ แต่ผู้เสียหายหรือญาติผู้เสียหาย ไม่ได้มาฟ้องร้อง เพราะไม่อยากขึ้นศาล ถ้าภาคประชาชนเคลื่อนไหวมากขึ้น เชื่อว่าสื่อที่ละเมิดตรงนี้น้อยๆ ก็จะปรับตัว เมื่อประชาชนไม่อยากทะเลาะไม่อยากขึ้นศาล ทางองค์กรสื่อที่โดนวิพากษ์หนักๆ หรือสื่อที่ทำผิดบ่อยๆ ก็จะมีระเบียบตรงนี้มากุมอีกทีนึง อยากให้ภาคประชาชนที่ได้รับผลกระทบที่โดนสื่อละเมิดอยากให้ช่วยกันฟ้องร้อง เพื่อรักษาสติธรรมนั้น และในอนาคตก็จะภาพเหล่านี้ก็จะไม่มี อย่างในอินเดีย ญี่ปุ่นหรือยุโรป ก็ไม่มีมานานแหละ เพราะถือว่าการละเมิดสิทธิของเขาเนี่ยถือเป็นเรื่องใหญ่มาก แล้วผู้ได้รับผลกระทบออกมาเขาออกมาสู้หรือมาฟ้องกับสื่อโดยตรง ของประเทศไทยยังไม่ค่อยส่วนใหญ่ไม่ค่อยสู้กัน มันเสียเวลา

วิศวะ – การนำเสนอภาพที่สื่อไปในทางลามกอนาจารมีความเสี่ยงอย่างไรที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มเยาวชนที่พบเห็น

คุณปราเมศ (ไทยรัฐ) – พฤติกรรมเลียนแบบ คือความดั่งกับภาพมันมาพร้อมๆ กัน ถ้าเป็นเยาวชนแต่งตัวมิดชิดก็ไม่ค่อยมีคนดู ส่วนที่แต่งตัวน้อยหม่นน้อยมันดึงดูดคนดูโดยไม่ต้องเขียนบรรยายภาพอะไรหรือยังไม่ต้องมีน้ำเสียงอะไร ความจริงมีเข้าค่ายความผิดหลายตัวเลยนะ ถ้าจะเอาผิดทางกฎหมาย โดยเฉพาะภาพเด็กๆ

ด้านการพาดหัวข่าวที่น่าสนใจ

วิศวะ – ลองยกตัวอย่างรูปแบบการพาดหัวข่าวที่น่าดึงดูดผู้อ่านมากที่สุด

คุณปราเมศ (ไทยรัฐ) – ส่วนมากจะเอาประเด็นที่สำคัญที่สุดที่คิดว่าโดนใจผู้เสพ ผู้อ่านมากที่สุดเอาประเด็นนั้นขึ้นมาเป็นหัวหลัก และมีการปรับสำนวนนิดหนึ่งให้เข้ากับเนื้อเรื่องนั้นๆ ซึ่งมันไม่มีสูตรตายตัวมันแล้วแต่องค์กรด้วย ตัวอย่างข่าวพุทธอิสระ เช่นวัดท่านโดนถล่ม เช่นมือมีถล่มวัดพุทธอิสระ มันอยู่ที่ประเด็นแล้วนำไปสู่การพาดหัว ประเด็นสำคัญสุดถ้าไม่เอาประเด็นไปพาดหัวคนก็ไม่อยากอ่าน

วิศวะ – มีความรู้สึกอย่างไรกับการพาดหัวข่าวให้ดูน่าสนใจแต่เนื้อหาข่าวบิดเบือนไปจากความเป็นจริง (พูดถึงสำนักข่าวหมิ่นน้อย)

คุณปราเมศ (ไทยรัฐ) – แต่ส่วนใหญ่ไม่มีนะ แต่ถ้าเป็นโลกออนไลน์ต้องระมัดระวังเพราะโลกออนไลน์เพราะเจ้าหน้าที่รัฐเอสโอดส่องดูแลได้ไม่ทั่วถึง และคนที่ช่องทางนี้ที่เป็นช่องทางให้การดึงดูดคน อาจจะเป็นเรื่องการค้าหรือเรื่องอื่นๆ มันผิดและไม่เหมาะสมด้วย ถ้าเจอแบบนี้ไม่ต้องเข้าไปเลย เพราะแหล่งที่เราไม่รู้จักแหล่งที่มาที่ไปไม่ต้องเข้าไปเลย เพราะ 1. เสียเวลา 2. เสี่ยงติดไวรัส 3. เสียอารมณ์

วิศวะ - การพาดหัวข่าวที่รุนแรงส่งผลต่อการโน้มน้าวใจหรือสร้างทัศนคติเชิงบวกหรือเชิงลบได้ไหม

คุณปราเมศ (ไทยรัฐ) - ได้ โดยเฉพาะข่าวอาชญากรรมและข่าวการเมืองที่จะมีผลต่ออารมณ์ของผู้เสพเช่น ข่าวอาชญากรรมเกี่ยวกับการก่อการร้าย ถ้าเราพาดหัวให้คนร้ายไปทางที่ไม่ดี คนเสพก้อาจจะมีอารมณ์ร่วม “ให้ฆ่ามันเลย!” ต้องระมัดระวังในการพาดหัว พยายามพาดหัวตามแฟ้ม ตามข้อเท็จจริง อย่าปลุกเร้า สมมุติเรื่องชาตินิยม เรื่องเขาพระวิหาร สื่อบางที่บางที่พาดหัวโดยใช้แฟ้มนี้แหละ แต่เอา Wording ของชาตินิยมจำเลยเอามาพาด ซึ่งบางจังหวัดมันก็ถูกต้อง แต่บางจังหวัดที่ชาตินิยมแตกแยกมันก็ไม่เหมาะสม ต้องดูที่สถานการณ์ ณ ขณะนั้น ว่าอันไหนมันควรไม่ควร

วิศวะ - ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการพาดหัวข่าวเรื่องเพศที่น่าเสนอออกไปและส่งผลกระทบต่อเยาวชนที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

คุณปราเมศ (ไทยรัฐ) - เรื่องนี้สื่อก็โดนบ่นเยอะเพราะบางที่นำเสนอแล้วไปละเมิด แล้วเยาวชนอ่านแล้วเกิดพฤติกรรมเลียนแบบได้ เพราะสื่อบางที่เนี่ย บรรยายวิธีขั้นตอนทั้งหมดเลยจนละเอียด แต่มันก็เป็นหลักอีกแบบหนึ่ง คือคนก็ชอบอ่านแบบนี้ละ แต่ถ้าหาวิธีไม่ว่าการอธิบายละเอียดยับเยินมันทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบได้ แต่มันก็ไม่มีงานวิจัยนะว่าพฤติกรรมเลียนแบบนี้เกิดขึ้นถี่ไหม สมมติคนอ่านร้อยคน เอาไปทำสักคนเดียว มันไม่มีอะไรยืนยัน แต่คาดว่ามันก็ทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบได้

ด้านจรรยาบรรณสื่อ

วิศวะ - สื่อมวลชนบางคนมีการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่เคารพต่อสิทธิส่วนบุคคล เช่นข่าวการเสียชีวิตของคุณปอ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรที่จะทำให้สื่อมวลชนปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง

วิศวะ - เนื่องจากว่าสื่อมันเยอะ แล้วที่ผ่านมามีภาพที่เกี่ยวกับดารานี้อยู่ เป็นภาพที่ข่าวที่ประชาชนสนใจ เวลาสื่อทำหน้าที่เนี่ยเพื่อให้ได้ภาพที่มันดีที่สุด แต่ก็เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์เยอะ แต่ เป็นตัวเร่งที่ทำให้องค์กรสื่อทั้งหลาย ออกระเบียบปฏิบัติในการทำข่าวยังไม่ให้เป็นการละเมิดผู้เสียหายไม่ให้ละเมิดญาติ (เป็นไปไม่ได้ไหมที่จะได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย) มันมองได้หลายมุมถ้ามุมมองแบบทำไม่ได้เลย กรณีทำไม่ได้เลย แต่ถ้ามองอย่างนี้น้องถามมันก็เป็นอีกมุมที่โดนวิพากษ์วิจารณ์กันอยู่ แต่หลังจากที่ออกระเบียบมาเนี่ย ห้ามทำนุนี้ ก็ต้องดูต่อไปว่าระเบียบออกมาแล้วเนี่ย สื่อจะเดินตามกรอบระเบียบการทำข่าวตามที่ออกมาหรือเปล่า มันมีระเบียบ 14-15 ข้อ ในการที่จะถ่ายภาพ ในการได้เนื้อหา ในการทำข่าวเด็ก ข่าวอาชญากรรม (อย่างนี้จะเป็นการจำกัดสื่อใหม่) ไม่เป็นการจำกัด ทำให้เดินตามกรอบจะได้ไม่มาวิพากษ์วิจารณ์ว่าอันนี้ไม่เหมาะสมนะ อันนี้มันเกินไปนะ

วิศวะ- ท่านคิดว่าความเป็นกลางยังมีอยู่ในสื่อมวลชนหรือไม่

คุณปราเมศ (ไทยรัฐ) - ไม่มีครับ ความเป็นกลางไม่มีมาตั้งนานแล้ว เขาเรียกว่าความสมดุลของข่าว คือคุณจะเป็นสื่อสำนักไหนก็แล้วแต่มันจะต้องมีไอตรงนี้ ถ้าไม่มีความสมดุลของข่าวคนอ่านจะเสียผลประโยชน์ คือจะนำเสนอข่าวอะไรก็แล้วแต่มันต้องมีมุมที่รอบด้าน เพื่อสร้างสมดุลในสังคม เพื่อสร้างสมดุลในอารมณ์ของผู้อ่าน เพื่อจะได้ข้อมูลอย่างรอบด้าน แล้วก็ตัดสินใจว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่อว่าจะเสพหรือไม่เสพ ข่าวนั้นต่อ ช่วงหลังๆไม่มีแล้วมั้งเรื่องความเป็นกลาง แต่ข่าวการเมืองเรื่องความเป็นกลางก็ไม่มีแล้วนะ มีแต่แบบว่าเลือกว่าเสนอเข้าข้างฝ่ายประชาธิปไตยหรือไม่ประชาธิปไตย หรือสื่อในที่รัฐคุมได้หมด อย่างในต่างประเทศอันนี้แทบไม่มีความเป็นกลางเลย ก็เสนอเข้าข้างรัฐทั้งหมด ตรงไหนที่ประชาชนไม่รู้ก็ไม่ต้องนำเสนอ (แบบนี้ถือเป็นการปิดกั้นไหมครับ) ถ้าโลกประชาธิปไตยมองก็ถือเป็นการปิดกั้นนะครับ แต่ถ้า

โลกสังคมของประเทศเขามองอันนี้เขาบอกว่าเป็นการให้ประชาชนรู้เท่าที่รู้เพื่อความมั่นคง เขาอ้างเรื่องความมั่นคง เพื่อความมั่นคงเป็นหลัก

วิศวะ- ในปัจจุบันสื่อมวลชนบางสำนักหรือบางคนขาดจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวท่านคิดว่าเราควรใช้วิธีการใดในการพัฒนาบุคลากรที่สื่อมวลชนให้มีคุณภาพและจรรยาบรรณมากขึ้น

คุณปราเมศ (ไทยรัฐ) - เวลानำเสนอข่าวพยายามเป็นข้อมูลที่รอบด้านเป็นแฟก(คือไม่ได้ใส่ความเห็นในข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น)เช่น ผัดกระเพรา ใช้เนื้อใช้หมูใช้ข้าว ก็ต้องบอกตามนั้นไม่ใช่บอกใช้โฉกทำผัดกระเพรา แล้วเรื่องโลกออนไลน์เรื่องชัวร์ก่อนแชร์ก็ได้ผลนะ เพราะคนก็เอนตักกันเยอะในเรื่องข้อมูลที่ไม่เป็นจริง

คำแนะนำ

เขากล่าวว่า จบอะไรไม่สำคัญ มันอยู่ที่เราตั้งใจที่จะเดินว่าเราจะทำอะไรมากกว่า คือบางทีคนเรียนยังไม่ค้นพบตัวเองว่าต้องการเป็นอะไร พอเข้าไปอยู่วงการนี้สักสองสามปีอาจจะค้นพบตัวเองว่า เราจะไม่ได้เป็น หรือเราไม่ได้อยากทำอาชีพตามที่เราเรียนมานะ แต่เราอยากทำอย่างอื่นมากกว่า การจะค้นพบตรงนี้นั้นอยู่ที่เวลาเราเข้าไปเนี่ย ตั้งใจทำงานในสิ่งที่เราทำมันอย่างเต็มที่ แล้วถ้าเต็มที่แล้วมันไม่ใช่อะมันก็เบนเข็มได้ มันไม่เกี่ยวว่าเราถ้าเราจบอันนี้มาเราจะทำอย่างอื่นไม่ได้ การเรียนมันเหมือนการที่เราหาข้อมูลมาประกอบการทำอาชีพของเรามากกว่า

ประวัติคณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ	ธนานันต์ กฤตยากรนุกงศ์ 3 กันยายน พ.ศ.2538 เบอร์โทรศัพท์ 0832229769
ผู้ร่วมวิจัย	วิศวะ วิเชียรชัย เกิดวันที่ 30 มกราคม พ.ศ.2539 เบอร์โทรศัพท์ 0845402268
ผู้ร่วมวิจัย	กฤษชล ไตรสิริภัทร 28 มีนาคม พ.ศ.2539 เบอร์โทรศัพท์ 0855142935
ผู้ร่วมวิจัย	นายประวิณ หรือเจริญ 10 มกราคม พ.ศ.2539 เบอร์โทรศัพท์ 0809537991
ผู้ร่วมวิจัย	อธิคม ค้างสำโรง 13 กันยายน พ.ศ.2538 เบอร์โทรศัพท์ 0801429919
ผู้ร่วมวิจัย	ชนพล เอกทัศน์ 15 มกราคม พ.ศ.2539 เบอร์โทรศัพท์ 0965823145
ผู้ร่วมวิจัย	ปวีณ ศิริตระกูล 9 สิงหาคม พ.ศ.2537 เบอร์โทรศัพท์ 0623654278
ผู้ร่วมวิจัย	นางสาวสุนันท์ หอมชาติ 17 มิถุนายน พ.ศ.2538 การศึกษาเทียบเท่าระดับปริญญาตรี เบอร์โทรศัพท์ 0928391911

